

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

XI. EVFOLYAM, 20. SZÁM

SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS HAZTARTÁSI FOLYÓIRAT

BUDAPEST, 1934 JÚL. 10

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Jókai-u. 37 (Berlini-tér sarok). Telefon: Aut. 10-7-23. Postatakarékpénztári csekk száma 41.490. Előfizetési ár Magyarországon és Ausztriában: egész évre 24 P, félévre 12 P, negyedévre 7 pengő, Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre 30 P, félévre 15 P.

FŐSZERKESZTŐ:
KERTÉSZ BÉLA

Csehszlovákiában: egész évre 180 csekkorona, félévre 90 csekkorona, negyedévre 50 csekkorona, Romániában: egész évre 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei, Angliában és Jugoszláviában: egész évre 40 pengő, félévre 20 pengő, Amerikában egész évre 8 dollár. Egyes szám ára 80 fillér. Előfizetési ára az ingyenes gyermekrovat mellékletével együtt évi 24 pengő

Papp Jenő: Vallomás a nyárnak

Nem érek rá arra a fényüzésre, hogy naplót írjak,— bocsásd meg tehát, te gyönyörű nyár, hogy ilyen nyíltan vallom meg neked, hogy mennyire szeretlek. Szeretlek már az első szűnőd óta, csak soha se mertem neked elmondani, féltém tőled, olyan szép voltál mindig és valamás nélkül is nagyon szerettelek. Ha most elárulhatom neked, megmondom, hogy minden görög óra alatt rád gondoltam, egész éven át, mert a hexameterek, még ha véres csatákról is szóltak, mindig olyan égtájakon hőmpolyogtak át, ahol örök a nyár. Téged idéztek, te rólad szóltak s havat, hideget, befagyott tengereket nem ismertek ezek a daloló versek! De ha a hosszú tanév alatt se lány, se zsúr, se tánc, se Homeros nem emlékeztetett volna rád, vajjon el lehetett-e felejteni azt, hogy mi mindent adtál nekünk, mikor megjött a vakáció. Neked köszönhetem az első biciklit s az első löfegyvert, a flóbertpuskát. Ha jól emlékszem, az első hosszú nadrág is nyári ajándék volt, porcellánszínű s fatornyos hazámban óriási feltűnést keltettem benne, mikor hófehérben végimentem a sáros utcán. A cécei földművelő polgárok, akik hasonló fehérneműben jártak, megjegyezték a hátam mögött, hogy a fiatalúrú nagyon szűk és nem is ráncos... Te gondoskodtál arról, hogy mire a városból vakációra hazamegyünk, a Sebeskörös vize megfelelő hőfokra emelkedjék és fürödni lehessen benne. Milyen sokáig keresgéltek a lányok a bokrokat, hogy jó sűrű-e kabinnak s kicsoda hahota zengett végig a partokon, mikor a német kisasszony földigérog slafrokban jelent meg a krumpliköves cécei strandon. Neked köszönhetem, te gyönyörű nyár, azt a döntő diákkori felfedezést, hogy mezitláb a lányok sarka piros, mikor borzongva és sikongva belelépnek a folyóba. Te adtál nekem a diszben álló erdőket, madarakkal, sasokkal, sziklákkal és hegycsúcsokkal felszerelve, te rendezted be számomra végtemen parknak az egész határt, ahol helyenkint derékig nőtt a fű, kukoricás zizegett a szélben, kondások dudája szólt s aratók kanalazták szilkéből árnyékkodban a déli tejfeles bablevest.

Vagy azt hiszed, hogy el lehet felejteni a nyári holdas éjszakákat?... Ezeket a megindítóan meleg együttléteket a fényes csillagokkal, mamákkal és el-elszunyókáló gardedámokkal, akik éjjel felé olyan álmosak voltak, hogy már a titkos kézzszorításokat se vették észre. A te örömeid közé tartozott a sok délutáni kugliverseny, a segédjegyző előadása sör mellett a nagyvilági életről, csöndes alvás hőségben a hűs vizitszobában, esti korzó a váradi Rákóczi-úton és az első nagy szerelem, amelyik már könnyekbe és dadogó szavakba is került. Te intézted úgy, hogy Vele találkozzam és soha többé el ne maradjak mellőle. Te adtál nekem az asszonyt, a feleséget, — ennél többet már igazán nem adhattál nekem, ez volt a legtöbb, ami tőled telt. Ezért az ajándékért vagyok leghálásabb neked, te gazdag, te tékozló, te aranykeretben tündöklő nyár, te, akit ezennel ünnepélyesen fölkérek, hogy ha egyszer kihallgatásra kell indulnom az égbe, akkor se maradj el mellőlem, légy mellettem, teljes pompádban, add reám majd dekorációnak a nevető napot, díszkíséretnek a lángoló virágokat s az útvonalat, amelyen fölfelé szárnyalok, borítsd be majd ugyanezzel az izzó kék mennyboltozattal, amelyik most szikrázik itt a fejem fölött. Nyáron szeretnék meghalni, hogy elvigyem híredet az égbe, hogy beszélni tudjak nekik ott fent a te szépségedről és rajta legyen a számon, a kezemen és az arcomon a te olajfáid és rózsáid illata.

De ha a kedvesség olyan kimeríthetetlen, mint ahogyan eddig tapasztaltam, akkor adj még nekem egy kis időt itt a földön, hogy várhassalak és már decemberben gyűjteni kezdjem a fil-léreket arra, hogy minden évben meglátogassalak valahol. Hiszen még ma sem ismerlek eléggé, ma se tudom, hogy hol vagy legragyogóbb s hol maradt meg belőled az a halhatatlan részlet, amelyik valamikor a paradicsomban kápráztatott el bennünket.

FIFI

IRTA: PAJZS ELEMÉR

A nevéből arra lehetett volna következtetni, hogy valami könnyű, felelőtlen női foglalkozást űz. Pedig nem volt kenyereslány, nem volt görll. Nem volt démonian vörös, mint a Fifikől elvárhatná az ember. Fekete volt. Az éjszakánál is feketébb. Olyan fekete, mint a rossz lelkiismeret.

Mikor a Fifi-nevet ráragasztották, alig pislálolt még benne az értelem. Nem lehetetlen, hogy az apró morgások, haragos vakkantások, amelyekkel a Fifi megszólításra válaszolt, tiltakozást akartak jelenteni, de hát ez a dolog olyan régen volt, hogy az igazi tényállást ma már nagyon nehéz lenne kinyomozni.

Azóta sok minden történt. Legutoljára az, amit régebben álmanában se tudott volna elképzelni. Sarfati úr, az idomító, beléjérgött és tele szájjal tájékoztató:

— Mars innen, te dög! Mars innen!

Valamikor azt mondták: „édes kis dög“ és boldog volt, aki a szépen megfésült, selymes szőrben turkálhatott. Ma: „mars innen, te dög!“ És milyen különbség a hangsúlyban! A mai gyűlölködő hang még most is a fülemben van.

Belerúgtak. Nincs mit beszélni. Ha még vétett volna! Ha belemart volna az utódjába, Brutusba! De nem, még csak a fogait se vicsorgatta rá!... Pedig nehéz volt megállni, végignézni, hogyan adják rá az ő piros bársonyruháját, aranybortos sapkáját! A próbákon, amikor Brutus elvettette a tennivalóját, kárörömmel nézte a vergődését, kétségbeesett fintorait és a keserűség összeszorította a torkát, mikor a mutatvány sikerült.

— Hiába minden! — lógatta a fejét — a fiatalok kitűrik az öregeket...

Leejtette a szemhéját és visszaidezte a multat. Így félgyűnyű szemmel emlékezve olyan volt az egész, mint valami álom. Az első nap, amelyen a bársonyruhát ráadták. A zúgó taps, amely fogadta. A szeretetnek és figyelemnek ezer jele, amelyekkel elhalmozták. Eleinte,

emlékszik, feszélyezte a rákényszerített szoros ruha, letépte magáról a fogaival, később megszokta. A ríktó színeket nem kedvelte, szívesebben ordogolt volna valami finom orgonaszínt, olyasmit, mint a kis szőke trapézművész nő köpenye, de aztán elfáult, elközömbösödött, a hiúságnak ezek az apró kinövéslei lekoptak róla.

Járta az országot a kis vidéki cirksusszal, poroszkált a porban a kocsi után, vagy az összehajtogatott ponyva tetejére kuporodva nézte az útszéli eperfákat, az amputált ágak gyógyuló sebhelyeivel. A pálya eleje bizony nehéz volt: embeerekkel élni kutyák helyett. Később ezt is megszokta. És ahogy az idő múlt, nemcsak a ruhája lett kopott, hanem a szőre is. Ha tükröt látott, rosszkedvűen elfordult és haragosan vakkantott. A cirksus-manege átható szaga megémelyegte a gyomrát. Mind nehezebben mászott fel az állványokra, a lépcsőfokokon szédült és arra gondolt, micsoda szörnyű butaság az, amit csinál és hallatlanul megvetette az embereket, akik tülekednek a pénztár előtt és pénzt adnak az ilyen látványért. Egyre gyakrabban vétette el a feladatát. A bukfcene nem sikerült, a labda kicsúszott a lábai közül. Ilyenkor persze megsuhogott az ostor, nincs az a mérges légy, amely kegyetlenebbül csípne.

Elvonult a sátor mögé, lehevert az agyonfoltozott ponyva tövébe és elhomályosult szemmel nézegette a lágyékát, a helyet, ahol belerúgtak. Nem a rúgás fájt, nem a testi fájdalom.

— Fifi, te vagy? — kérdezte a szőrösarcú öreg zenebohóc és megesisiklandozta a nyakát, mint a régi jó időkben. Fifi hálásan nézett fel rá.

A saját villanytelep ontotta a fényt és előtte mégis sötét volt a világ. Rikoltott a csengő, a zenekar olesó hangokkal szórta tele a langyos nyári estét, a sátor homlokára szerelt tűzkigyó fárhadhatatlanul szaladgált körbe és neki itt semmi keresnivalója többé. Kirúgták. Állástalan lett.

Öreg munkanélküli. Se nyugdíj, se megtakarított pénz, se kis házikó vidéken.

Régebben talán örült volna a szabadságnak, tehet-vehet, szabadon mehet, amerre kedve

tartja, de ma, ma már nem tud mit kezdeni a szabadsággal. A rend, a bezottság annyira vérévé vált, hogy a mindennapi munkát már nem is érezte tehernek. Mihez fogjon? Hirdetés, kilincselés, ajánlkozás, minden hiábaló, csak a protekció segíhetne. Neki pedig senkije sincs.

Kikerült az utcára. Rászitált a por, megverte az eső. Csatangolt cél nélkül, ismeretlen utcákon, tereken és sikátorokon. Elnézte, hogyan hancuroznak, kergetődznek a fiatal kutyák és róla nem is vesznek tudomást. A mai fiatalság nem tiszteli a kort. Eljárt a piacra, turkált a hulladékokban, ólálkodott a mézárások vér- és hűszagú ajtó előtt, várva, hogy megkönyörüljenek rajta.

— Nézd, hogy rimánkodik a szemével. Mint egy ember, — mondta a mézárósné és nagy darab csontot vetett elébe. Neki azonban nem sok jutott belőle; fiatal kutyák sereglettek oda és valósággal kitepték a szájából.

Megpróbált egy-egy jóarcú járókelőhöz csatlakozni. Mikor látta, hogy ügyet se vetnek rá, elszégyelte magát és elmaradt. Úgy tett, mintha csak véletlenül csatlakozott volna. Besurrant a nyitvafelejett kapukon, újra megrágtta a csontokat a kutyaházak előtt, feljlesztette a tyúkokat a baromfiudvarban. Bolyongott a réten, kóbor kutya a legbizonytalanabb egzisztencia, hogy megvetette ezeket, amíg biztos volt a kenyere! Kifeküdt a napra, hajtotta az orrán sétáló legyeket és hangosakat szuszogott. Ha esett az eső, hemenekült a fészker alá, végigheperedett a szénán és reggel odébb állt. Így élt, bután, a pernek. Vagy okosan? Nem tudta, mit hoz a holnap. Napról-napra, akárcsak az emberek.

Ha a cirksuzi zenekar megesisiklanó rezeit látta, ha megpergett a dob, elbődültek a trombiták, rohant a hangok után, ahogy csak az elhasznált lábái engedték. A zene húzta magával, mint a hosszú ruha a beléakadt bojtortját. Szemében egy egész temetési menet szomorúsága fénylett. Lecsukta pillát és a régi szép időkrol álmodozott, amikor Arabella, a műlovarnő kocsiában aludt, fiatal kis kölyök, ahol tejet kapott, bele-

aprított zsemlyével, amely magábaszította a finom fehér nedvet, mint a szivacs. És Petersen úrra gondolt, a súlyemelőhajnokra, aki minden izmát úgy tudta mozgatni, mintha dróton rángatná és aki csontokat hozott neki újságpapírosban a vendéglőből. Ment a zenekar után, elnézte a vastagbőrű dobot, amely ha nyögve, dörögve is, de túrta a pofozást. Mindenki túri. Ő is túrné, a régi büszkesége rongyait is elhajtatna, ha maradhata. A feje a mellére bukott, csaknem a földet surlotta az orrával. Nagyon fájt valami a melle táján. Ha nem volt fedél, amely alá menekülhetett volna, az árokparton aludt. Jó szállás a szegény munkanélkülinek.

Egyszer majd úgy lesz, hogy a csillagok leszápudnak az égről, kisüt a nap és ő még mindig nem nyitja ki a szemét. Dél lesz és este ő még mindig ott fekszik majd mozdulatlanul. Reggel egy vándor megpiszkálja a botjával. Rászállnak a legyek, sétálnak rajta a bogarak és ő már nem tudja elhajtani őket. Megmásszák a hangyák és a bojtos farka úgy hever majd mellette, mint egy örökre eldobott ecset...

A havasok között

Irta: Nagy Méda

Nemrég egy rövid hírt olvastam az újságban: „Súlyos szerencsétlenség történt Sankt-Stephanban, egy kilenc tagú turistatársaságot utólért a vihar és lesodorta őket a lavina, csak hármat sikerült megmenteni, a többiek, Kurt Kochmehl stb. meghaltak.”

Kurt Kochmehl!... hát ez lett a sorsa? Kitépte az életből egy vihar, mint testvérét, a fenyőt, sudár, gyönyörű alakja nem izmosodik föl többé a hegycsúcsokon, lobogó szemébe nem csodálkozik bele több ifjú szív... Frau Kochmehl, most már egyedül — az öné!

Egy név, egy hír és mennyi emléket bontott föl bennem. A régi napok hírtelen megéledtek, kiléptek a zárt keretből s mint egy darab kiszakított film, peregni kezdtek és néhány perc alatt újra átéltem azt a két hetet fönt, Sankt-Stephanban, ott, ahol a havasok ölelik át a végtelen eget.

Háború után kerültem ki Svájcba, akkor a mi tépett, kicsinyes gondú életünk után, kétszeres hatással volt rám a béke, a nyugalom és jólét hazája. Friss arcú, nagy, szőke emberek, mosolygós szemek, egyszerű báj, tisztaság, egészség. Itt nem volt láрма, rohanás, sietés, itt mindenki ráért mindenre; a nők a vendéglőben elővették vacsora után a kézimunkát, a férfiak a könyvet, vagy írást, egész kedélyesen, mintha csak saját otthonukban ülnek.

Berni házigazdám látva, hogy a házasság hangversenykörüttől alaposan kimerültem, felajánlotta, hogy töltek néhány hetet Sankt-Stephanban, ahol neki egy leánypenziója van, háztartási iskolával összekötve. Meglesz minden kényelmem, nyugtatott meg, sógorője a vezető. Egy kicsit ugyan el leszak vagva az emberektől, szórakozás nem igen lesz odafönt. Boldogan fogadtam el ezt a kedves ajánlatot, két hét, ami teljesen az enyém! Pihenni, pihenni! — minden vágyam csak ez volt. Aki tudja, mi az, minden nap más városban izgulni a hangverseny sikeréért, próbák, újrakezdések, örök rohanás — az megérti, mi volt nekem ez a két hét, ezért erősebb emléke is ennek a kicsi falunak bármely nagyváros fényénél.

Most már csak az volt hátra, hogy társaim elengedjenek, bizony, sok rábeszélésbe került, amíg meggyőztem őket, hogy a trió éppen úgy fog érvényesülni akkor is, ha kimarad műsorukból az én pár szerény magyar dalom. Végre engedtek, a vonathoz mindnyájan kikísérték. Zweizimnben, házigazdám kedves figyelmeként, már az átszállásnál vártak. Aprócska vonaton siettünk be a hegyek közé, a vonat mellett piros- és sárgalevelű bokrok rohantak el, följebb sötétzöld fenyők köszöntöttek, gyönyörű színkontrasztként beleolvadva a köröskörül hóval borított hegyekbe.

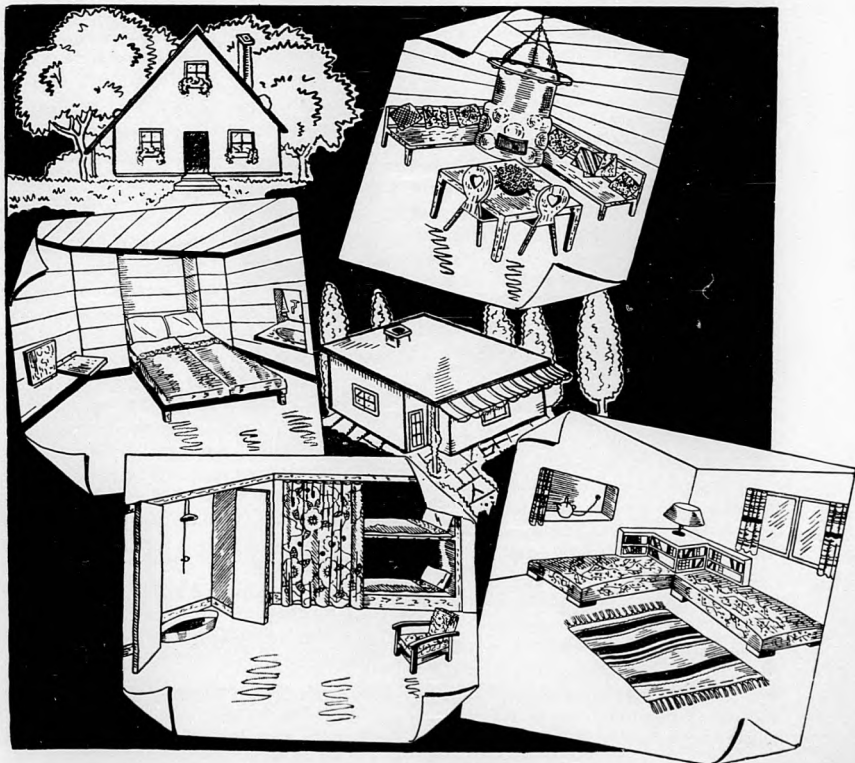
Kicsi szánkóval húzták föl a poggyászatot és én megilletődve tapodtam a kétméteres havat. Egy emeletes faházacska volt a „Haushaltungsschule“, most csak tíz lány van itt, mondja a kísérőm, de nyáron sokkal több.

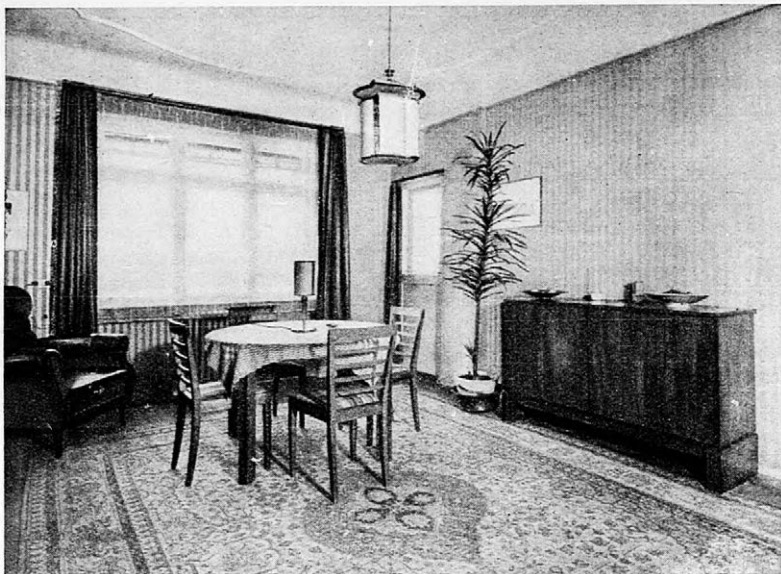
Barátságos, óriási kemence égett a fogadószobában, amely munkaterem is volt egyúttal, a széléről és tetejéről ugrottak le a lányok engem köszönteni. Furcsaalakú, bő mamuszt raktak mindjárt elé, puha melegsége ugyan csak jólesett átfagyott lábamnak. Kényelembe helyezkedve én is felhúzódtam a kemencére és együtt vártam a lányokkal a vacsorához szóló csöngést. Az egész kedves intézeti hangulatot mélyen átéreztem, s gondolatban máris szeretettel öleltem át minden ittlakót. Két asztalnál ültünk az ebédlőben, a lányok külön, én a háziakkal. Az asztalfőn a vezető ült: Frau Kochmehl, csontos, éles arcában két figyelő, fekete szem és három vagy négy pull-over egymás tetejébe húzva, különböző színekben, furcsán tarkállottak a nyaka körül. Mellette édes szőkeség, megfoghatatlan báj, a kis Ursula, nyolc éves lehetett; a másik oldalon magas, szép férfialak, izmos, kisportolt teste, még a rosszalakú kötöttkabátban is hajlékonyan feszült. Az ellentét már az első pillanatban megdöbbentett: ez lenne a férj? Ursula mellett egy fiatal, szőke férfi ült, később megtudtam,

hogy ő is vendég, festő, a faluban lakik, csak idejár étkezni — aztán két tanítónő, végül én fejeztem be a kört. Az elrendezés kicsit furcsa volt és az udvariasság is; a férfiak mindig előbb vettek és eszükbe sem jutott, hogy ez másképp is lehetne. De azért jó volt így, legalább függetlenített minden vendégi szereptől és kényszerű társalgástól. Így legalább szabad voltam, magamé és gondolataimé. Csak az étkezésnél találkoztunk, különben egyedül bolyongtam a gyönyörű, havas utakon, apró patakok folyását figyelve és a lavinák megakadt útját. A déli napsütés melege néha hosszabb sétákra is elcsalt, ahol a végtelen csöndben, a hegyek ég felé feszülő vonalával együtt az én lelkem is közelebb került Istenhez.

Egy nap, messzi sétámról hazatérőben, találkoztam az úton Kurt Kochmehllel, a vasútról jött, csak kurtán köszönt és továbbbistett. Kicsit furcsán néztem utána, hogy itthagyt, hiszen egy volt az útnok, de már kezdtem megszokni ezt a különös „nemudvariasságot“. Így aztán igazán váratlanul jött az esti esemény.

Valamelyik leány névnapját ünnepelte, így vacsora után tovább együtt maradtunk. Valaki zongorázott, kicsit táncoltak a lányok a festővel és egymással. Egyszer csak felállott Kurt Kochmehl, a pohárszék tetejéről levette hegedűjét

Müller műbútorgyár (Ujpest, Erzsébet-utca 8. szám) terve

és játszani kezdett. Nem tudtam róla levenni a szemem. Hullámos haja a homlokába csapódott, gyönyörű alakja könnyedén hajolt a hegedű fölé, s szeméi, mint a mezei vadzizek, zölden és rejtelmesen csillogtak. Különös játéka, mely annyira vad és nemes is volt egyszerre, furcsa kábulatba ejtett. Néhány perc volt ez így, vagy talán egy óra, már nem is tudom, mert akkor oly mélyre értem önmagamban, amely ritka perceken adódik. Istenáldotta művész volt a kevesek közül. Mikor később, fölszabadultan a hangok varázsereje alól körülnéztem, minden lány arcán édes, nagy rajongás tükröződött, míg Frau Kochmehl ajkát harapdálva, idegesen simogatta a lábánál ülő kis Ursula aranyásznő hajfonatait és gyöttrődő, rémült szemekkel engem nézett. Csak egy pillanatig fogtam el a szemét és csak akkor eszméltem rá, hogy ez a játék nekem szól. Nyíltan és kihívóan engem követeltek a hangok, a szemek rámkapcsolódtak és felémhajlása riadtan döbentett saját-magamra. Nem, ezt nem akartam! — mennyire szenved ez az asszony... Nem haboztam, hangosan és nevetlenül megkérdeztem a mellettem ülőtől: Hány óra van? — A férfi a zongorára csapta a hegedűjét és kirohant. A lányok, mint akiket álomból ébreszt a durva szó, ellenségesen néztek végig rajtam, valaki azt sziszegte: barbár!... Mit bántam, higgyenek, amit akarnak. Fölálltam, jöjtek köszöntem, senki sem viszonzta, csak az asszony szeme ragyogott rám vissza.

Szobám hideg volt, kint jeges szél sivitott és iszonyú dörrenésekkel zuhant le egy-egy bótömeg a háztetőről. Fáztam, de ez nemesak testi fázás volt, ott belül, ahová besimultak a hegedű cso-

dálatos, tiszta hangjai, nagyon fájt, amit tettem. És vajjon ért-e valamit? Az elrontott este és egy felém ámuló zenehullám kettőtörése, csak azért, mert egy idegen, csúnya asszony szenvedett?... Mégis, minden elviselt szegyen ellenére sem bántam meg, amit tettem.

Valahol egy nyitott ablaktábla csapódott ki és be, ütemesen, mintha égzengés lett volna, a szél átvágott a faház hasadékaiban és a kályhában nem volt egy csöpp parázs. Szörnyű éjszaka volt.

Másnap, mikor megszokott ebédutáni sétámra akartam indulni, egy kéz érintette meg a vállamat. Frau Kochmehl meleg mosollyal a szemében arra kért, ha visszajöttem, menjek föl hozzá egy csésze teára. Később, mikor a keskeny falépcsőkön fölfelé a lakásukba jutottam, meglepetten néztem körül a barátságos szobában, amely, tekintve Frau Kochmehl külső megjelenését, igazán szép és izléses volt. De legjobban meglepett a rengeteg könyv, amely egy egész szobafalat elfoglalt — tehát itt egyenértékű mégis az asszony a férfival! S most, ahogy finom, kis háziruhájában előttem állott, igazán mást mutatott, mint ott lent az egymás tetejére öltött pulloverekben. Arcán az éles vonalak megenyhültek és szemét is átalakította a kedves, szomorú mosoly.

Helyet mutatott. Pár percig figyelve néztem rám, s én éreztem, hogy arcomat éles vérhullám borítja el, de nem tudtam szólni.

— Fájt, amit tegnap tett és én mégis köszönöm, jó volt ez így. Az uram elutazott, pár hónapig nem is fogom

látni. — Ijedt megmozdulásomat észrevéve, közelebb hajolt hozzám: — Ne tegyen szemrehányást magának, nem maga az első, aki miatt elmenekül, hiszen aki az én arcomat látja, az nem is csodálkozik ezen; azt hiszi, én ezt nem tudom? Látja, már sokszor följáértottam neki a választ, de nagyon szereti a kislányunkat, én pedig a nyugalmat, kényelmet, az otthont jelentem neki, ahová bármikor hazamenekülhet. Csak a művészfeslesek sorsában osztozom, az enyém azért nehezebb, mert ha ide hazajön végre pihenni, a fiatal lányok rajongó, lelkes szeme újra megkísérti. Ha végigvezetném egy este a leányszobákban, mikor odafönt játszik az uram, láthatná, mint ülnek az ágyukon visszafajtott lélegzettel és tágult szemekkel arra nézve, ahonnan a hangok jönnek. Ha ő itthon van, nem lehet itt dolgozni, tanulni... mintha az egész ház álomban élne, úgy járkalunk egymás mellett. És én, mélyen belül, mindig azt figyelem: most melyiket választotta?... És tudni és kiszámítani a pillanatot, amikor majd el kell küldenem magam és gyermekem mellől. Hát van ennél nagyobb megaláztatás?... Itt elhallgatott, merőn maga elé nézett, mint akinek fáj minden kimondott szó. Én szavakat kerestem, ő, milyen nehéz ilyenkor formát találni a gondolatnak... de ő megelőzött:

— Tudom, hogy ön jót akart, asszonyom, nekem akarta visszaadni, amit öntudatlanul elvett tőlem, bátran csinálta... Hogy mégis fájt és így történt, arról már nem maga tehet.

Még néhány kölesönös asszonyi szót mondtunk egymásnak, de mindketten éreztük, ügyis hiábavaló, hiszen a lélek mélyére szavakkal nem lehet sose lejutni. És akkor este, egymásra villant szemünkben már ügyis megértettük egymást.

Nemsokára elutaztam. Soha többé nem láttam őket... de mint aki sokáig felejti szemét a lámpa égő fényére, s ha elfordul, bárhová néz, fényes gömbök világítanak feléje, úgy láttam én is mindig emlékeimben, a svájci hegyek fehér hótakaróin egy asszonyszívet pironosan és kínzottan föl-fölremegni.

HALLGATÁS

Írta: Ottó Tetjus Tügel • Fordította: K. Lányi Piroska

Jan Gerdes csónakja széles sávot hasított a csatorna lomha zöld vizébe. Az ember és a csónak már régen eltűnt a meszeségben, amikor a sáv még mindig jelezte az útját. Dele a küszöbön állt és a csatornát nézte, amint nyílegyenesen, vékony vonallá szűkülve beleszaladt abba a kékes szürkeségbe, amelyen már nem lát keresztül a gyöngye emberi szem. Pedig Dele szerette volna tovább is szemmel kísérni az urát, szívesen segített volna neki az evezésben, szeretne volna a kormányt tartani a kikötőben, ahol olyan harsány hangon kiabálnak a hajólegények és olyan mélabúsan dalolnak a leányok... A rakodásnál is örömmel segített volna Jannak, szegénynek, a multkor is hogy feltörte a tőzeg a vállát...

— Jan jó ember... sokat dolgozik szegény, — gondolta Dele és kicsit ellágyulva gondolt különös, hallgatag emberére. Igen, Jan nem szeret beszélni, két barátja, a föld, meg az asszony szavak nélkül is megértik, meg aztán ha csendben van az ember, jobban hallja, amit a láb beszél... a tücskök cripelnek, a szöcskék surrognak, döngicsélnek a méhek és a darazsak és halkan, finoman zümmögnek a macsári szünyogok... Jan Gerdes bizonyára érti a nyelvüket... szépen mesélhetnek, mert Jan többnyire mosolyog, ha hallgatja őket.

Most a láb is hallgat... a tücskök, nagy réti hangyák riadtan szaladnak tava a magas fűben... némán bujnak meg a sábnak a vicszibék és a golyák, nagy szárnycsapásokkal kelnek át a viharfekete égen...

Tikkadt forróság... finom veríték gyöngyöz Dele rózsaszínű homlokán... felemeli a köténye csücskét, megtörli...

— Vihar lesz, — mondja félhangosan és furcsa, szorongó érzés keríti hatalmába. Most nagyon hiányzik neki a vén kutyá, amelyek a télen hagyta itt ezt az árnyékvilágot... s csudálatosképen, amióta szegény Willi nincsen, még a macskák se maradnak olyan szívesen a házban... mintha legelőbb is vágyának az ősi vetélytárs után. Mult héten is elbujdosott az a szürke círmos, amelyet Warnnek anyó küldött a multkor cserébe a kis kacsáért...

Most nincs kutyá, nincs cica... csak a kacsák hápognak egyet-egyet riadtan, a baromfi meg már magától megbujt az ölben... A szemhatáron már át-átcsikázott egy-egy tüzeskék villám és halkan, félelmetesen morajlott a messzeség... Hirtelen szél kerekedett, felborzolta a sástengert, hullámokat vert a csatornán és nekiesett Dele sárga hajának, dühösen, kíméletlenül tépni, cibálni kezdte...

A következő pillanatban megdördült az ég... hatalmas cseppekben megeredett az eső... sirályok húzták át víjjalva az égen... valahol a közelben lecsaphatott a villám... mert a szél friss égett szagot hozott magával...

Dele egy pillanat alatt benn termett a konyhóban... becsapta maga után az ajtót és csak az ablakon nézett ki nagyranyílt, riadt szemekkel.

Most mintha lépéseket hallott volna és feltárult az ajtó... a küszöbön csörgő, vizes ruhában ott állt Franz Büttenbruck... Az asszony hátrafordult és felsikoltott, amikor meglátta a férfit...

— Franz... Büttenbruck... hogy kerülsz te ide?

— Megáztam... az ördög vigye el... adsz-e egy kis menedéket, Dele?

— Jan... Jan nincs itthon...

— Na és? Csak nem félsz tőlem, Dele? Volt idő, amikor nem féltél... vagy talán már el is felejtéted?

Az asszony nem válaszolt, csak felhúzta a vállát, intett kelleltenül a férfinak, hogy nem bánja, leülhet a lőcára, amíg a vihar tart... de ő bizony megint az ablak felé fordult és macskul nézte tovább a vihart.

— Dele... nem jó ablakhoz állni ilyenkor... Gyere inkább a lőcára... mesélke nekéd valamit, Dele... már régen nem meséltem, pedig de sok érdekes dolgot láttam azóta...

Nem tudott tovább beszélni, mert hirtelen elfogta a köhögés... olyan furcsán köhögött, Delenek úgy tűnt, mintha a férfi mellében valami faajtón kopogtatnak volna... annak van éppen ilyen hangja... alig várta már, hogy abbahagyja.

— Hallod, Dele... hallod?... Ez is temiatad van... amióta elhagytál, csak epekedtem, epekedtem... aztán... aztán a sok fájdalom meg keserűség a mellemre húzódtott... ha tudnád, micsoda súlya van? Sokszor alig tudok lélegezni miatta... De most nem érzem ezt, most inkább könnyű a mellem...

csak forróságot érezek, Dele... majd elepedek... gyere ide, tedd csak a homlokomra a kezedet...

Dele megfordult és egyszercsak ott állt a férfi mellett, kinyújtotta a kezét és rátette a férfi homlokára... először rögtön elkapta onnét, de megint ráéjtette újra és önkéntelenül föl-jebb is csúszott a keze a tüzes homlokról, beletévedtek az ujjai Franz sűrű fekete hajába... fekete haj... sűrű fekete haj... Jannak szőke haja van... Olaf Marcknak is, a rokonoknak is, az atyfiaknak is... a faluban is mindenkinek halvány a haja és kék vagy szürke a szeme... csak Franz Büttenbruck haja fekete... az anyja idegen nő volt... tőle örökölte. Talán ez a forróság is tőle való, ez az örökös lángolás, amitől még a tekintete is perzel.

— Ne nézz rám így, Franz... ne nézz rám... menj el... kérlek, menj el... miért is jöttél ide?!

Csaknem sikoltva mondta ezt Dele és annyi félelem ült a szemében, hogy Franz meghökent tőle. Lassan, nehezen felállt és megindult kifelé, már a küszöbön állt, amikor szemükbe vakított a villám és egy szörnyű csattanástól megremegette a falak...

Odakint vörös fény lobbant fel... hatalmas lánggal égett, lobogott a villámsújtotta fa...

Dele teste remegett a félelemtől... arca halálsápadt volt, teste jéghideg... most egy tüzes test fogta át a derekát:

— Nézd, hogy ég, Dele... hogy lobog...

— Menj... menj, Franz... — suttogta fáradtan az asszony, — mindjárt vége a viharnek...

Jan Gerdes korábban tért vissza, mint gondolta, már hajnalban kikötött a vén fűzfánál. Rosszkedvűen húzta partra a teli csónakot, amellyel az árvíz miatt nem tudott eljutni a tengerig. Most várhat megint napokig, amíg elapad az ár s az is megtörténhetik, hogy mire a kikötőbe ér, a hajó már felszedte a horgonyt s a sok turfa ismét a nyakán marad... Dörmögött valamit s megindult lassan a ház felé. Lába alatt cuppogott a felázott, laza talaj, néha meg kellett állnia, hogy kihúzza beleragadt csizmáját.

Mire a kerítéshez ért, már kezdett szürkülni az ég és furcsa barnás-kék világlás esett a házra...

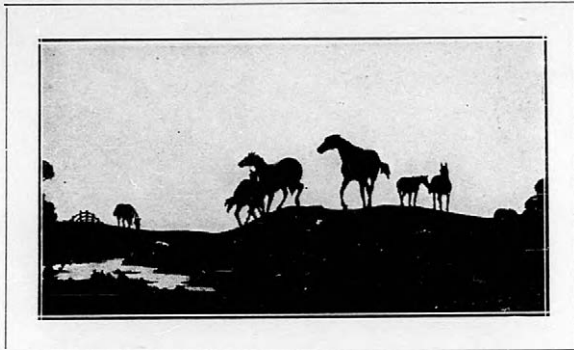
Kinyitotta a kiskaput, a viola jölsimert, fűszeres, lágú illata csapta meg az orrát... és az egyik magas fán halkan-halkan, szivdoboqatód szépen megszólalt a rigó...

Jan megállt egy percre... hallgatta... most már nem is hánta, hogy hazaiótt... észbe ütött Dele is és szaporábbra fogta a lépteit... de ebben a pillanatban a labodaágy felől egy magas alak lépett eléje...

— Franz Büttenbruck... — kiáltott fel Jan csodálkozva.

— En vagyok az... itt leptem meg a vihar az este... megkértem Delet, hogy adjon egy kis menedéket... Nem mondtam, hogy valami szívesen fogadott... de aztán megengedte, hogy meghúzódjaim a padlásfeljáró alatt... vigyáztam legalább a házadra, Jan... köszönöm a szállást... — mondta és szárazon, kongón köhögni kezdett...

Jannak úgy tűnt, mintha ez nem is köhögős lenne, hanem gyűnos, kellemetlen ostoba röhögés. Érezte, hogy mondani kellene valamit, de nem jött szó a szájiára... mégscsak nem is köszönt, amikor a másik kalapot emelt, csupán dörmögött valamit és nagyon lassú léptekkel ballagott tovább a ház felé. A rigó most már hangosan fűytült, csufondáros volt a hangja... a violák illata szinte émellyitette és a hajnali égről lesugárzó vörös fény égette a szemét... aprókat lépett, hogy minél később lássa meg az asszonyt.

Most megállt... valami új hang ütötte meg a fülét... az istálló felől jött... Dele fejt és énekelt közben... Jan még sohasem hallotta Delet énekelni... vajjon miért énekel most Dele? Milyen különösen énekel... vidáman, mégis szomorúan... nem jó hallgatni az énekét. Jan úgy érezte, hogy attól van a nagy szorongás a szívében...

Most az istálló elé ért és meglátta odabenn Delet, éppen lehajolt, amikor benézett és világos szoknyája alól kivillant térde fölött a lába... hófehér volt ott a bőr, hiszen sohasem érte nap és olyan vékony volt, hogy a világoskék erek átlátszottak rajta...

— Ezt Franz Büttenbruck is látta... ezt a formás lábat, ezt a fehér bőrt... Franz Büttenbruck valamikor szerette Delet... a rossznyelvek szerint Dele is őt, — de ezt Jan sohasem kérdezte tőle... ő soha semmit sem kérdezett Deletől... hiszen tudta, hogy az övé teljesen az asszony.

Dele felsikoltott, amikor meglátta...

— Jan... már hazajött, lelke? Azt hittem... valaki idegen jött! Nem tudott eljutni a tengerig... persze, biztosan megáradt a nagy-árok... Szegény Jan... vissza kellett hozni a turfát? — kérdezte. De Jan nem beszélt, a mondanivalója ott volt az arcán, a szemében, redős homlokán...

Bementek a házba, frissen fejt tejet ittak és puha kenyeret ettek hozzá. Dele sokat beszélt a tegnapi viharról, az állatokról... az árvízről, csak Franz Büttenbruckról nem szólt egy szót sem...

Jan szeretett volna kérdezni, szeretett volna faggatni, valatni... szeretett volna megragadni a nyakát és szorítani... szorítani addig, amíg bevallja...

Mégsem kérdezett egy szót sem... Jan Gerdes rosszlabón állt a szavakkal, rendszerint cserbenhagyták, ha rájuk szorult. A torkát valami láthatatlan kéz markolászta és alig várta már, hogy vége szakadjon az évnek... a frissen feltárt fekete föld után vágyott... a föld után, amelyet ő mentett meg évek verejtékével, kínjával a mocsártól... ennek a földnek minden rögje drága, minden talpalatnyi belőle egy darab győzelem... Jan Gerdes legyőzte a lápot...

Amikor idejötték ketten, Jan és Dele... még csak annyi száraz hely volt, amelyen megépíthették a házat, a kis árok sem volt még, azt is ők ásták... hogy levezzék a bűzös vizet a drága talaj alól... minden évben több és több lett a föld és kevesebb a lép... a kövér, új talajon bujazzöld fű nő és zamatos, dús minden, ami terem benne... a házat tavaly javították, meszelték, a hálólázhban újra döngölték a földet és gyalult deszkával borították... A kert tele van virággal, a fák magasra nyúltak és a bokrok közt sok-sok madárfészék... édes, csicsörgő, dalos madarak... A tyúkok szorgalmasan tojnak, a tehén bőven ad tejet... a kacskák úgyszólván ingyen nőnek, egy krajcárba se kerül az eleségük... a turfáért az elmúlt hónapban már szép árat fizettek... telt belőle ruhára, lábbelire... minden megvan, minden szép és jó... és... és most idejөн az a feketehajú Franz Büttenbruck... Jan ránézett az asszonyra... csupa kőnyörgős volt a szeme... de Dele nem látta ezt a tekintetet, a tányért nézte, amelyen oit feküdt a reggeli maradéka...

Egyszerre nehéz lett minden. A víz nem akart lefolyni az új csatornába... a föld nehezen hagyta feltörni magát... a turfa éretlen volt és a beérett jó szállítmányt féláron kellett a kikötőben eladni.

— Franz Büttenbruck... — morogta a foga között a gyűlölt nevet Jan Gerdes és ököibe szorult mind a két keze. Büttenbruck átkot hozott rájuk... Büttenbruck megmérgezte az életüket.

Sokszor állt meg az ásó a kezében és munka helyett szavakat formált a fejében... mert hát egyszer mégis csak meg

kell kérdezni az asszonyt... ha más nem, azt fogja megkérdezni, hogy miért olyan sápadt... most egy percre elállt a szívverése, mert az a száraz köhögés jutott eszébe, amely akkor, annál a hajnali találkozásnál gúnyos röhögésnek tűnt... igen... a halál röhögött gúnyosan a csábító melléből... Büttenbruck meg fog halni... Dele mégis csak az övé lesz holtig... gondolta kárörvendő diadalmaskodással.

— Meg fog halni és a titok is meghal, ami most köztünk van... hiszen halott ember szerelme felől már nem szokás kérdezősködni... halott ember titkát tisztelőben kell tartani... és talán nem is történt semmi... talán igaz, amit Büttenbruck mondott... hogy ott aludt a padlásra alatt... de miért van az, hogy Dele egy szó említést sem tett róla?... Hogy megjegjedne, ha megszólalnék és azt mondanám: te, Dele... emlékszel-e arra a viharra... arra a rettenetesre, ami visszakergetett a téli bárkával... te azon az éjszakán nem voltál egyedül... Bű... Büttenbruck...

Itt megállt a gondolatok kavargása, mert valaki megszólalt mögötte... Straden volt... tegnap érkezett haza a kikötőből, biztosan jól adta el a portékáját... Straden meg van kenve mindenféle hajjáll...

— Na, mi újság szomszéd? — szólalt meg Straden... — hogy halad a munka? Csak dolgozik, dolgozik az ember, aztán nincs miért, el kell kőtyavetyélni mindent, ha nem akarja visszahozni az ember... — panaszolta és már menni is akart tovább... de pár lefélszólattal visszafordult:

— Ejnye, majd elfelejtettem... hallotta-e, mi újság? Franz Büttenbruckot elmúlt vasárnap temették... szárazbetegsége volt a nyomorultnak... Tudtam én azt, hogy nem viszi sokáig... már tavaly karácsonykor vér jött ki a száján... aztán mégis nőszüni akart a szerencsétlen... két hét múlva lett volna a lakodalma... Agahat akarta elvenni, a siket kovács szép leányát... kár is lett volna neki, olyan szép az a leány, hogy akár királykisasszony is lehetne... Ezeket mondta Straden és ment tovább... távolabbról még visszakiabált, hogy benéz Delehez is... elmondja neki a szomorú újságot...

Jan nem felelt... csak állt ott tovább egyhelyben még sokáig... Büttenbruckra gondolt, de most nem szorult ököibe a keze, csak a szíve sajdukt meg nagyon...

— Völegény volt... — dügnyögte magában... — tehát mégsem Delet szerette... szegény-szegény Dele, — lecsapta az ásót és szinte futva igyekezett haza, még nem tudta, mit fog mondani, mit fog tenni, de látni akarta az asszonyt, aki ellen annyit vétkezett némán, gondolatban...

*

Szinte berontott a szobába... Dele mégsem vette észre, ott állt az ablaknál és bámúlt kifelé... az arca jégszétben fehér volt és mély fekete árok keretezte a szemét... Jan nem akarta megzavarni, csak állt mögötte... önkéntelenül végignézett az asszony alakján... Mi az?... Mintha hízott volna Dele... szélesebb... már nem olyan hajlós a dereka... az arca meg sápadt... karikós a szeme... hosszukásra nyúlt az álla...

Jan Gerdes megtántorodott... Dele gyermeket vár... döbbenet rá a valóságra.

*

— Dele, mondd meg, kinek a gyermekét hordod? Dele, ne kínozz tovább... Dele gyűlöllek... megfojtalak...

Ezek a kérdések és fenyegetések nem jutottak el azonban az élő szőig, hanem elérőtlenedve hullottak alá Jan elméjéből le a lélek mélyére, ahol fájdalom seb támadt a nyomukban. Jan csak figyelte Dele egyre sápadó arcát, szétterülő alakját és továbbra sem kérdezett semmit.

Egyik éjszaka arra ébredt Jan, hogy köhög az asszony... furcsa köhögés... mintha valaki belülről kopogtatna... nem... nem olyan, mint Franz Büttenbruck köhögése... ostobaság!

Élszunnyadtak újra mind a ketten. Jannak másnap korán kellett kelnie, hogy alkonyatra a kikötőbe érjen... különben megint úgy járhat, mint tavasszal... ha a hajó felszedte már a horgonyt, a turfát akár ingyen is odaadhatja!

Igen, az tavasz történt... akkor egyik baj érte a másik után: az áradást hozó vihar, a rossz üzlet... Franz Büttenbruck látogatása... áprilisban történt... május 1, június 2, július 3, augusztus 4, szeptember 5, október 6, november 7, december 8, január 9... januárban lesz kilenc hónapja, hogy a vihar volt... hogy az öreg égerfa porig égett, hogy Franz Büttenbruck itt járt... most november van... most hét hónapja annak... még kettő, aztán ki tudja, mi lesz?!

Dele aludt még, mikor ő fölkelt, fölője hajolt és sokáig nézte a szenvedő vonású arcot...

Dele felnyögött álmában...

— Rosszat álmodik biztosan... — gondolta Jan és sietve öl-

tözködéshez látott. Amikor mosakodott, megint nyögött Dele és amikor a csizmát húzta, újra... — Rossz éjszakája van szegénynek... — gondolta Jan és vállára kerítette az elemóziás tarisznyát. Odakünn csendes, hideg eső esett, lába alatt cuppogott a sár... a láb bőzős gázokat lehelt... Minden hiába... menni kellett, az esőből másnapra hó is lehet, hó és jég... a csatorna egy-kettőre beáll s akkor nem mozdulhat innen tavaszig... Ellökte a csónakot a parttól... *

Mire visszatért, szűzi hó fedte a lápot s itt-ott a pocsolák felett jég hártáyzott.

— Itt a tél... — gondolta Jan és örült, hogy még idejekorán hazaért. Jókedvűen sietett végig a csirkogó havon, de amikor a kerthez ért, valami furcsa érzés lepté meg... Jan Büttenbruck és a hajnali találkozás jutott eszébe... de nem, az nem ismétlődhetik meg soha többé, hiszen Büttenbruck nincsen többé...

Benézett az istállóba... a tehén topogott és el-elbődült néha... tőgye pattanásig feszült az összegyűlt tejtől...

— Mi az... mi történt... már dél felé jár az idő és Dele még nem fejt volna? Megremegett a lába, alig tudta tovább vinni izgatott testét. Most a baromfiak elé került... a ketrec zárva... a kacskák kétségbeesve hápognak...

— Itt történt valami!

Belődött a ház ajtaján... már ott állt az ágytól... Dele nyugodtan aludt... sokkal nyugodtabban, mint tegnap hajnalán, amikor itt hagyta... csak még sápadtabb volt... és a szája sarka piros, pirosas fekete és a fehér gyolcslepedőn is pirosság...

— Dele... Dele... — jaidult fel a férfi és megragadta a lecsüngő kezét, amely hideg és merev volt már...

— Dele... Dele... ne hagyj itt... mi lesz velünk... Ne haragudj, Dele... utóbbi időben rossz szívvel voltam hozzád... Megbántam... jaj Dele, kelj fel... jól adtam el a túrfát...

Dele nem felelt... most az egyszer Jan beszélt és ő hallgatott.

— Franz Büttenbruck... elvitte magával... most már az övé egészen...

Vad keserűség fogta el, de ebben a percben a takaró alatt mintha megmozdult volna valami és valami gyenge nesz hallatszott... egyre-egyre erősödött... majd élesen, visítón felcsendült...

Franz lekapta a takarót... visszahőkölt...

Parányi, egészen parányi vörös-kék mozgó, kapálódzó, nyiváló kicsi élet... élet a halottas ágyon...

— Gyermekek... megszületett... — ordított fel Jan és felkapta a gyermeket, akit segítség nélkül hozott a világra a haladókló anya.

Odavitte az ablakhoz és nézte-nézte... a parányi fején sűrű, fényes szőke haj... a fel-felnyúló szeme sötét... az ő haja, az ő szeme, az ő arca...

Ebben a pillanatban remegni kezdett kezében a gyermek... két lett... egészen két lett a szája... Dele kislánya... az ő szája, egyszer majd ez is piros és mosolygós lesz és sokat tud majd fecsegni, csupa olyant, amit jól esik hallgatni...!

— Dele... kicsi Dele... várj csak, majd betakarlak... szép szőke fonat hajad lesz és piros szád... na várj csak, majd enni is hozok...

Betakarta a gyermeket meleg kendőbe és rohant ki a köcsögnek a téhénkéhez... odaült alája a lócará és nekiült a fejének, gyerekkora óta nem fejt... akkor is inkább csak tréfából tette... asszonyok dolga errefelé az ilyesmi...

Nem ment... hiába, nem ment... kilődött ő is, meg az állat is... vicsorgatta a fogát dühében, a tehén meg rúgott és panaszosan bögött... egyszerre eszébe jutott valami... a dal, amelyet azon az emlékezetes hajnalon Deletől hallott... a vidám dal, amely alatt szomorúság bujkált... amelyre ütemesen csorgott a tej...

Megköszörülte a torkát, amely olyan volt, mint a kenetlen székér... nyekergétt-nyekergétt, nehezen adta ki a hangot... de egyre-egyre könnyebben ment... szállt-szállt az ég felé a rekedtes ének és csorgott... csorgott a langyos, édes meleg tej a köcsögbe...

Odabenn hallgatott az asszony és sírt a gyermek... az ő, az ő... a Dele gyermeke...

A TEMPERAMENTUM

helytelenül temperamentumosoknak nevezünk olyanokat is, akik egyáltalán nem azok, akiknek egész lénye a valódi, hamisítatlan temperamentumhoz úgy viszonylik, mint az üvegyöngy a gyémánthoz.

A temperamentum: belső hajtó erő, titokzatos hatalom, amely minden cselekedetünkben megnyilvánul, szinte csodákat terem és boldogsággal ajándékoz meg, — az egészség és önbizalom bizonyítéka.

A temperamentumot a gyermek már születésekor magával hozza, aztán vagy kifejlődik benne, vagy pedig — elnyomódik. A gyermek kapdózik kezecskéivel és lábcskáival, gagyog, lármázik, hogy észrevélessze magát. Csakhogy ebben megakadályozza a mama, vagy a dada, a gyermeket szorosan bepölyözzák, szegényke iszonyúan kiabál személyes szabadságának megsértése miatt. Csakhogy mindez nem használ. Szeretetteljes erőszakkal karba veszi a mamája, vagy a dadája és fel-alá rohannak vele a szobában, míg elfogy a lélekzetük és aztán lefejtetik aludni a még félálomban is sóhajtozó csöppöset. Ezzel veszi kezdetét a temperamentum elnyomása. Pedig a gyermeknek már az első pillanattól kezdve, amikor ez nála még nem is öntudatos cselekvés, meg kell engedni, hogy szabadon rendelkezék saját testrészei fölött. Semmi szín alatt nem szabad a temperamentum elnyomását már a csecsemőkorból kezdeni. Később, ha a gyermek már nagyobbacska lett, a hintán, vagy a hintalovon, a homokban, vagy a fürdőben, sőt még egy kis kádacsakában is játszodva, saját maga fogja megkezezni a temperamentuma fölött való uralkodást. Lassankint megtanulja a csöppség, hogy

homokvárat építsen, hogy maga húzza fel és jűzse be a cipőjét, hogy egyedül vásároljon zsemlyét a pékboltban.

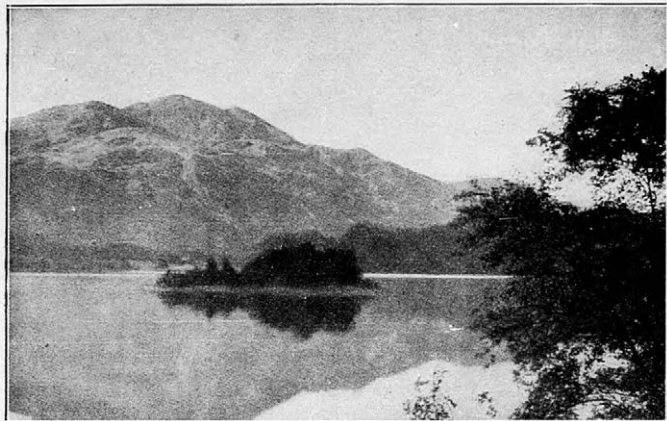
A temperamentumos gyermek sokat lármázik és sok rendetlenséget csinál, a legkülönösebb kérdéseket adja fel a felnőtteknek, mindez azonban nem egyéb, mint a mag, amiből az erős, ellenálló ember diadalmas tölgyfája fog kibontakozni. Az a kisbaba, akinek mindig szépen kell ülnie és aki helyett anyukája minden falatot megrág, hogy gyomrocskáját, el ne rontsa, aki mindig csak akkor beszél, ha kérdezik, de a saját kérdéseire soha nem kap választ, akit mindig féltenek és habbusgatnak: úgy nő fel, mint egy folyondár, amely csak akkor tud élni, ha valamibe megkapaszkodhat. A legtöbb anyja gyermek-ideálja, a mindig tiszta, mindig nyugodt, mindig udvarias gyermek, aki szépen meghajlítja magát és állandóan „csókolom a kezét!”-tel köszön, ernyőcskéjét és kistáskáját mindig illedelmesen viszi és úgy viselkedik, mint egy felnőtt: nem illik bele a mi korunkba. Szegényke nem más, mint egy játék-baba, egy marionett, aki az igazi életsorozáson feltétlenül „alkalmatlan”-nak fog minősülni.

Az a fiúcska, aki tépett nadrággal és szakadt harisnyával jön be a szobába, ahol látogatónk vannak és egy darab kenyéret kér: — még nem feltétlenül komiszkölyök. Csak annyit bizonyít ez, hogy a nagy játék közben megéhezett és minden, a felnőttekre kötelező etikett dacára, énségét csillapítani szeretné. A gyermeknek hinnie kell tulajdon erejében és nem szabad, hogy szülei játékszerévé váljék. Meg kell próbálnia, hogy a saját kezével dol

gozzék, ha ez kezdetben nem is fog sikerülni. Ebből a szempontból a legnagyobb érték az erőkészítés, akik megtanulnak engedelmessé, bátorságot, önbizalmat és szerénységet nyernek, kifejlesztvén minden erejüket és minden képességüket és megtanulva mindazt, amit együttműködésükben temperamentumuknak megengedhetnek: jókedvűen dolgoznak és szórakoznak.

Ha láttok egy lányt, amint teniszt játszik, sugárzó arccal veri vissza a labdát, amelyet partnere nem tud foggni és olyan csengő hangon kiáltja a „play”-t, hogy a szívetek hevesebben kezd dobogni: jóga-s állapotokat idéz meg, hogy temperamentumos. Lelkesítő és vonzó érzés az ilyen látvány. Ha láttok egy fiút, amint komolyan és szabályszerűen ássogat a kertben és közben egy vidám dalt dúdol, meg szeretnétek szorítani a kezét és magatokban is elhatározzátok, hogy kerteteket ezentúl sajátmagotok fogjátok művelni. Ha pedig benéztek egy szobába és láttok egy fiatal asszonykát, akinek szinte ég a keze alatt a munka, olyan gyorsan és olyan pompásan takarít, hogy néhány perc múlva minden tisztaságban csillog és anélkül, hogy segítségre várna, mindent szépen és rendezten elvegez, semmit sem hagy holnapra és minden dolgot mozdulatából sugárzik a jókedv: ugyanolyan joggal mondhatjátok, ez az asszonyka is temperamentumos.

Annak a gyermeknek a temperamentuma, aki fiatal korában nagyon sok kellemetlenséget és bajt okozott nektek, később diadalmas életerővel változik át, ha helyes mederbe terelődik, annak dacára, hogy régen sok kötényt és cipőt szakított össze és nagy temperamentumos viselkedését sokszor — helytelenül! — komiszszágnak akartátok minősíteni.

Az élet fája

*Rázzák ott fent az életágot,
Hulljon a fergese. A fáradt,*

*A zsgorodott, koraérett,
Az élet nem tűr meg, csak épet.*

*Leves, ízes, piros gyümölcsöt.
De fáradt már az öreg törzsök*

*És egyre kevesebb lesz rajta
A kemény, ellenálló fajta.*

*Fognak a pirosak, az épek,
És mindig több a hulló élet...*

*Beteg az élet ősi fája
S valami rázza, rázza, rázza.*

RUMI ERZSÉBET

A KORZÓ DÉLIBÁBJA

Ma délután láttam magát a Dunaparton, kedves kis hugom, láttam, amint visszafordul egy dáma után és a szeme elborul... Szép, okos, tiszta kék szeme felhős lett, amint a ragyogó divathölgye után nézett. Követtem a pillantását, aggódva követtem, megakadt az én szemem is a másikon, aki elment. De azután gyorsan visszafordult, visszarebbent magára. A másik nagy-szerűen volt öltözve, annyi bizonyos... Cipője remekmű, boója kékróka, hosszú ujjain londoni kesztyű, fején párizsi kalap. Még arcának zománca is legalább párizsi munka. Azt mondja, hugom, hogy nincsen igazam, hogy ez természetes zománc? A Földközi tenger élető napja? Vagy a biarrítzi part emléke?... Meglehet, nem vitakozom. Azt sem vonom kétségbe, hogy a rózsás cim-pákból csüggő ékszerdarab, ez a fejedelmi fülbevaló, olyan értékes, hogy kitelik belőle egy családi ház... Nem is szólva a platina-óráról — apró briliánsokkal van kirakva a karkötője — és a smaragd tűről, a hamisítatlan angol parfümről és a csau-csau kutyáról, amely megfeszült izmokkal ballag utána, mint egy pacsuliban megfürdetett kölyök-oroszlán és az értéke bizony legalább ezer pengő... Nem akarok hazudni: szép... Mindez nagyon szép és előkelő. De vajjon maga nem szebb-e, kis hugomasszony? Őszibarack-színű arcocskája, amely hideg vízhez szokott reggel, jó kávéval, egyszerű műselyem ruhája, amint olyan lágyan befűdi acélosan feszülő ifjú alakját... És szemének tiszta tükre nem ragyog-e szebben, nem szikrázik-e jobban, mint az atropin-cseppek színpadli reflektorfényében villódzó démonszem? A maga pilláit nem kell kozmetikusnak ráncigálni és pingálni: igazi selyem az, lágy redő, amely még jobban kiemeli szemének május-i azurkékjét. Miért néz maga, drága kis hugom-asszony ilyen szívzakadva, ilyen szomjas epedéssel, ilyen reménytelen sóvárgással a másik után, mikor maga szebb. De higye el: igazán szebb! Nézze csak, leült a kávéház elé... Tudom, maga nem szokott ilyen helyekre járni az ura nélkül, de azért most telepedjünk csak szépen a szomszéd asztal mellé, nem lesz belőle semmi baj, ha leülünk és nem teszünk mást, mint nézünk, nézünk és újra csak nézünk. Jól nézze meg a maga eszményképét; mit gondol, ez a viruló szín — legdrágább márká: Piver csinálta a Rue de la Paix-n, — ez a festék miért olyan kiabáló színű? Ha jól alója néz, rá fog jönni, hogy őnagysága arca fonnyadt és sárga. Sárga, bizony sárga, hiába szépítgeti: sárga! Petyhűdt, élettelen, beteges. Átlumpolt, átsírt, átkartyáztott és átcigarettázott éjszakák emléke... Ittal... Füst... Kártya izgalma... Kokain... Nézze csak, hogy reszket a keze, amint a cigarettát fölemeli... Hogy táncol a füstje... Haláltánc ez, higye el kis hugom, haláltánc... De most menjünk tovább: nézze a szemét, hogy tágul ki a pupillája, milyen ijesztően. Ez az atropin hatása... Hiszen szóra sem érdemes az egész: esetleg majd megvakul tőle...

Neki már mindegy: a szíve agyonhajszolt, a mája rossz, egy kis basedowja van... az élet, a «régi» élet és a kábítószerek... Othagyja a kávé, nem tud enni, undorodik tőle... Ez a csömör! Rossz a gyomra, nem tud enni. Magának, úgy-e, kitűnő az étvágya? Ne haragudjon, hugocskám, nem hallja senki, nyugodtan megvallhatja, hogy kitűnő az étvágya... De most nézze meg jól a kékrókat. Ennek története van, hosszú története: ezért látte magát főbe a férje. A férj ugyanis sikkasztott a kékrókáért... A platina-lánc miatt viszont őnagyságát csukták be egy éjszakára... Rövid időre csak, de mégis becsukták. Onagysága ugyanis egy kártyabarlangban cheminezett és jött a razzia... A smaragd tűről se feledkezzünk meg: annak is története van. Ezért egész család lett boldogtalan. A tú ugyanis családi ékszere volt valaki másnak. Egy másik asszonynak... És ez a másik nő rajta látta meg az ékszert egy szép napon... Válóper... apátlan gyermekek... széjelszóródott család... De most, most gyorsan nézze a szemét: nézze azt az epedést, most mindenről megfeledkezik, a boa majdnem lecsúszik a válláról, reszketni kezd a szája széle... olyan olthatatlan vágygal néz a szőke csöppesség után, aki labdáit kergetve el-totyog előttünk... Magának kettő van, hugocskám, úgy-e? Mondja meg őszintén: cserélné ezzel az asszonnyal? De nézzen csak körül nyílt szemmel ebben az úgynevezett «mondain» világban: ebben a nagy és félvilágban. Mennyi történet, mennyi eset, mennyi titok, mennyi kínos taplezzett nyomorúság... Asszonnyal páváskodnak, akiknek nincsen otthonuk és egész nap itt lebzselnek. Kávéházban élik nyomorult maradék-életüket, mert nincs hová hazamenni. Nem ebédelték, csak erre az ozsonnákára telik. A férj? Beteg, hajszolt állat, kilógó nyelvel, kidagadó erekkel, kopaszán és görnyedten lóhal a garas után. Csal, szélhámoskodik, könyörtelenül gázolja el a másikat ebben a hajrában, hogy az asszonynak teljék a dunaparti haboskávára. A házbér, persze, nincsen kifizetve... Árverési hirdetésményekkel tapétázhatnák ki a félig üres lakást, ahonnan darabonként lopták ki a lefoglalt bútort, hogy a börtönnel kacérkoda eladják. Hitelezők dörömbölnek az ajtón, vagy a kézbesítő, aki főlátva hozza a som-más végzéseket, vagy az idézőt a vizsgálóbíró elé. De új kalap, cipő, ruha, az van... És korzó... Parfümre előbb telik, mint szappanra, fagyaltira inkább, mint ebédre. De menjünk csak végig a korzón: hány boldog embert látunk? Hány arcon dereng a nyugalom derűs mosolya? Sétáljunk még egy kicsit? Mutogassak? Meséljek még? Úgy látom, nem akarja... Hát jó, akkor fizessük ki hamar az ozsonnánkat és menjünk, menjünk minél gyorsabban, át Budára, a maga világába, gyorsan, nagyon gyorsan... Úgye, hugom, hiszen a két kicsi szőke angyal várja haza az ő anyukáit...

Balassa Imre

Vidám történetek az életemből

Irta: R ó z s a h e g y i K á l m á n

Azt írtam ide címnek, hogy: *Vidám történetek az életemből*... Ne vegyék rossz néven, ha életem nem minden fejezete lesz vidám, hiszen a napsütéses derült nyári égen is átfut néha-néha egy-egy felhő.

Négy évig jártam a Színművészeti Akadémiára és most már elmondhatom, hogy három éven keresztül, minden tanév végén el akartak tanácsolni, mint — tehetőségtem. Amint bekövetkezett az év vége, magához kéretett Mihalovits Ödön igazgató és tapintatos beszédben adta tudtomra, hogy tehetségtelen vagyok, hagyjanak ott az Akadémián és keressék magának más pályát.

Nagynevű tanárim között egyetlen pártfogóm volt csak: szegény megboldogult Csiky Gergely, akinek egyébként írtdéakja is voltam. Be sokszor diktálták hajnalig petróleumlámpa fényénél szindarabjait! Az ablakon már beszűrődött a világosság, ébredezett a város, a szemem már majd leragadt, ujjam elszibbadt a tollfogástól, amikor Csiky Gergely csendesen mondta:

— Mára elég lesz, fiacskám...

Ez az áldott öregúr volt az én egyetlen patrónusom itt, a Színiakadémián. Később tudtam meg, hogy minden esztendőben, amikor a tanári kar elmondotta rólam lecsújt véleményét, felállt a konferenciákon és ezt mondta:

— *Uraim, ne tegyék ki azt a szegény fiút, olyan ragyogó szemei vannak...*

Ennek köszönhetem, hogy nem csaptak ki az Akadémiából. Talán igazuk is volt tanárainknak, mert én akkor semmit sem mutattam, alacsony, vézna gyerek voltam, míg akkor a szélesvállú, magas, öblöshangú férfiaknak volt jövőjük a szent deszkákon. Bizonny, távol álltam tőlem a klasszikusok: Sophokles, Aischylos, Euripides és a többiek. A harmadik akadémiai esztendő után egy nyárra a debreceni társulathoz szerződtem, hogy egy kis színpadi gyakorlatot szerezzek. Máramaroszigeten, a nyári állomáson játszott akkor a debreceni színtársulat, itt léptem fel és mondhatom, — egészen jól megértették egymást a közönség és én...

Nem tartom magam méltónak ahhoz, hogy a Nemzeti Színház színpadára lépjek

Az Akadémia elvégzése után Debrecenbe kerültem színésznek. Gyakran előfordult, hogy a társulathoz egy-egy előkelő budapesti színész jött le vendégszerepelni. Vizváry Gyula, a Nemzeti Színház kiváló tagja is ellátogatott egy ízben hozzánk, hogy eljássza híres szerepét a Három testőr-ben. A darabban nekem is volt feladat, sőt néhány jelenetem a nagy Vizváryval. A második felvonás szünetében a kulisszák mögött odaszól nekem csendesen Vizváry Gyula:

— *Tudja, hogy maga jó kis színész?*

Rendkívül boldoggá tett a nagy művész dícsérete. Tudtam, hogy mit jelent nála ez a rövid kis mondat. Ő talán nem is tudta, hogy bennem hogy felkavart mindent a híres színész biztatása, elismerése. Erre a jelenetre két héttel levél érkezett a budapesti Nemzeti Színháztól. Amikor kezembe vettem a borítékot, nem akartam hinni a szememnek, remegő kezekkel nyitottam ki. A Nemzeti Színház igazgatósága hivatalosan felszólított, hogy május végén jöjjenek föl Budapestre és — mutakozzam be. Három szerepben ven-

dégszerepelhetek a Nemzeti Színházban, a Dolovai nábob Bilicky kadéjában, a Huszárzerelem Pistáájában s a Cifra nyomorúság Mádi Simijében. A színház igazgatósága szerződötetés céljából szeretne felléptetni.

Táncoltak előttem a betűk és forgott az egész világ. Kábultan mentem haza szegényes kis hónaposszobámba, leborultam az asztalra és úgy sirtam örömben. Aztán, mikor kissé magamhoz tértem, tollat-tintát és papírost vettem elő és a következő levelet írtam a Nemzeti Színház igazgatójának, a nagy Paulay Edének:

«Mélyen tisztelt Nagyságos Igazgató Uram!

Életem legboldogabb pillanata volt az, amikor a Nemzeti Színház meghívóját kézhez kaptam. Engedje meg, hogy nagybecsű felszólítására csak ennyit válaszoljak: nem megyek fel május végén vendégszerepelni, mert olyan kicsinek érzem magam ehhez a nagy feladathoz és semmiképpen sem tartom magam méltónak ahhoz, hogy én a Nemzeti Színház színpadára lépjek.

Maradtam nagyrabecsüléssel, kíváló tisztelettel.

Elküldtem a levelet, elkövetkezett a május és nem is mentem fel próbát játszani Budapestre. Ma már az ilyesmi hihetetlenül hangzik. De mindenesetre jellemző, hogy mi, színészek, vidéki színészek, milyen égi magasságban láttuk a régi Nemzeti Színházat és milyen nagy embereknek, szinte félisteneknek tartottuk ennek az intézménynek nagynevű tagjait.

Rákövetkező tavasszal, virágvasárnapján fent jártam Budapestben. A Nemzeti Színház kiskapujában összetalálkoztam Vizváry Gyulával, aki meglehetősen hidegen fogadta mély és alázatos köszöntésemet. Aztán szemrehányón így szólt:

— *Maga szép kis helyzetbe hozott engem. Olyan jól megy magának ott Debrecenben, hogy visszatartja a Nemzeti Színház szerződötési ajánlatát? Hiszen egy ilyen meghívás már — kész szerződötetés!*

Ekkor tudtam meg, hogy Vizváry Gyula intervenciójára küldte el nekem Paulay Ede azt a levelet.

Beöthy László megszánja a nagybeteg színészt

A kolozsvári Nemzeti Színháztól szerződötetet Budapestre a Magyar Színház igaz-

gatósága. Életemnek egyik legboldogabb tavasza volt: a Magyar Színházban Beöthy László volt az igazgató és akkor játszottam a Newyork Széjét. Mingyárt első fellépésemkor szeretetébe fogadott a budapesti közönség, hiszen volt olyan este, mikor nyolcszor, tízszer el kellett ismételnem boldogult Sziklay Cornéllal a híres füttyküplét. A Magyar Színháztól rövidesen távoztott Beöthy László, akit az a megiszteltetés ért, hogy egészen fiatal ember letére a Nemzeti Színház igazgatói székébe hívták meg. En közben beteg lettem. Súlyos mellhártyagyulladás kaptam, hogy két hónapig be sem mehettam a színházba. Lázasan, sápadtan vánszorogtam föl az igazgatói irodába, ahol az új igazgató ezzel fogadott:

— *A harmadik hónapra már nem utaluk ki a gázsiját. Elég, hogy két hónapig ingyen kapta. Ora aztán, minek magának a pénz, nézzen csak a tükörbe, hiszen úgyis meghal nemsokára...*

Természetesen azonnal ott hagytam a színházat. Egyetlen fillérem sem volt, képzeltetik, milyen lelkiállapotban mentem haza, ahol édesanyám és nővérem fogadtak. Faggattak, kérdezősködtek mi bajom van és én nem mertem megmondani, hogy — *nincsen szerződötésem...*

Este tízenegy óra felé járt már az idő, amikor egy szolga jött értem a Nemzeti Színháztól azzal, hogy Beöthy László igazgató hívat sürgősen. Harmincyolcfokos lázzal keltem föl az ágyból és siettem Beöthy Lászlóhoz, a színházba. Ő már mindenről értesült.

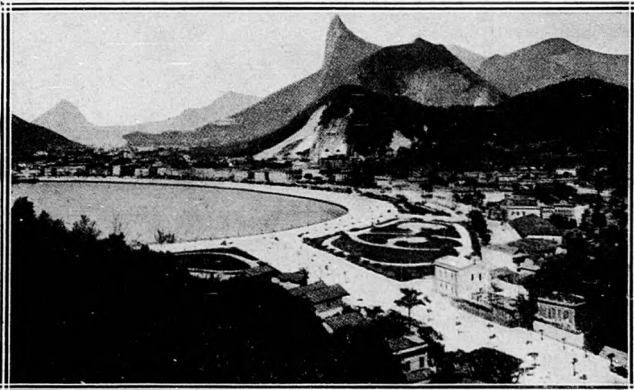
— *Drága Rózsám,* — mondta az én felejthetetlen jó barátom, — *mi történt magával? Vegye tudomásul, hogy három évre leszerződöttem a Nemzeti Színházhoz. Tessék, itt van a szerződötés, írja alá. Ezenkívül nagyobb előleget is adok magának, utazzék el valahová délre, gyógyuljon meg szépen.*

Soha sem fogom elfelejteni ezt a pillanatot. Sohasem fogom elfelejteni Beöthy László jószágos arcát, kék szemének szánakozó tekintetét. Remegő kézzel írtam alá a szerződötést a Nemzeti Színházhoz... Később árulta el azután Beöthy László, amikor két hónap múlva Isten jószágából egészségesen tértem vissza Meránból, hogy az egész szerződötötést csak könyörületből csinálta, mert az orvosok egyhangú véleménye szerint én már akkor halálraírték voltam. Amikor visszajöttem, tele életkedvvel, gyógyultan, munkakedvvel, mingyárt meg is kaptam első nemzetiszínházi szerepemet, Bródy Sándor Hóféhérek című darabjában a kis tiszteletes szerepét. Nem volt valami vastag, de hálás kis szerep volt, meg aztán akkoriban nem is súlyra mértük mi a szerepeket.

Részlet

Buenos-

Airesből

A grönlandi kaland

Irta: Farkas István v. tengerész-tiszt

III. ANYAI SZERETET

Az első napok gyönyörűek voltak. Nem is történt semmi incidens, hacsak az a nem, hogy a szakácsunk egyik este a sátor előtt fejeztette a bádögédényeit. Reggelre a kékrókok oly tisztára nyalták a tepsiket, amilyen tiszták még sohasem voltak. Kétnapi járőrföldre a Scoresby-parttól szép, egyenletes síkságon haladtunk, míg észak felé hatalmas hegyek meredtek a magasba. Bár a szél most már rettentő élesen fújdogált és a legkülönfélébb állatok, közöttük hatalmas mosusz-ókrók oly közel jöttek, hogy alig lehetett puskátűzzel elhessegetni azokat, — mégis gyorsan ment az előrehatolás. Az ókrók bizalmaskodása közlegő vihart sejtett. Mégsem történt semmi a negyedik napon sem, míg aztán az ötödiken oly váratlanul és hirtelenül csapott le ránk az északi vihar, hogy még ahhoz sem maradt időnk, hogy rendszeren felkészüljünk a védekezésre.

Azon a napon — szeptember tizedike volt — délután négy órakor, teljesen derült ég alatt, váratlanul iégőlesérbe jutottunk oly hirtelenül, hogy az orkán egyik sátrunkat messzi elsodorta. Aki le nem feküdt a hóba, azt úgy odamázolta a szellőkés, hogy majd összelörte magát. Az acélkék égre néztem fel. Egyetlen felhő sem takarította ragyogását! Sajnos, teljesen nyílt terepen voltunk, ahol szó sem lehetett fedezékek építéséről. Az ács, aki gyakran járt a magas északon, azt ajánlotta, hogy nyomban forduljunk vissza a dombok védelme alá. Be kellett látnom okoskodásának helyességét és meg is tettem, amit mondott. Legfőbb ideje volt. Egy órával az első szellőkés után — még mindig derült volt a magasság fölöttünk —, oly hatalmas méretű hőtömegek érkeztek, hogy nem telt bele félóra s máris térdig jártunk bennük. Mint szabadon eresztett fúriák örvongtek a vihar szárnyán jött görgetegek!

A sátor és egy emberem vele együtt el-

tűnt. Ki tudja, hol jár a szerencsétlen, éle még, mi lett vele?!

A hőtömegeket, Isten a megmondhatója, milyen távolságokból hozta a vihar. Valahol a távolban felkapkodta, hátára vette és itt letette. A sziklafal, melynek tövében meghúzódtunk, alig nyujlott valami csekélyke védelmet, de semmiesetre sem annyit, hogy el ne temetett volna bennünket a hó, ha hamarosan odébb nem állunk. Nagynehezen kiástuk hát magunkat és tovább menekültünk *visszafelé*, míg aztán szerencsére egy kis benyelédesre bukkantunk, ahol fel lehetett állítani a borsátrakat és működésbe helyezhettük a petróleum-kályhákat. Itt aztán a legmélyebb sajnálattal azt állapítottuk meg, hogy az ember, aki eltűnt, magával vitte az expedíció egész dohányszerűzetét, amit a sátorlapra csomagoltunk, hogy meg ne ázzon!

Nagyobb csapás nem is érthette volna a társaságot. Összes zsebeink kifordításával összeszedtünk ugyan egy kis maradvékot, amit összekevertünk teával és pipáinkba tömtünk. Csakhamar olyan penetráns bűz ült meg a sátrak belsejét, hogy nem lehetett megmaradni odabent. Az emberek dühösen és tanácstalanul néztek össze és egyszerre az ács merész kijelentést tett:

— Azt az embert meg kell keresnünk! Nem miatta. A *dohány miatt*. Ki jön velem?

Nem szóltam semmit, mert meg voltam győződve arról, hogy dohány híjján egyszerűen ithagynak és visszamennek a hajóra. A kutyafáját, de nehezen akar megindulni az ügy! Egyszer így, aztán meg úgy, hiszen minden sikerül, csak az előregyűlés nem!

— Hárman menjete, — mondottam elszontyolodva. — Azt hiszem, ennyi elég lesz.

A három legmarkosabb, legtapasztaltabb óriás — valamennyi sokkal erősebb és magasabb bármely északi embertípusnál — magáarakapta a hótalpakat és a vál-

tozatlan hévvel derengő alkonyatban elhagyta a sátrakat. Nem gondoltak a készszerű vacsorával, az ételükkel, semmivel, csak a dohány visszaszerzése izgatta őket és hogy ne hazudjam, — engem is. Hogy fordulna meg a sírjában, aki a pipázást kitalálta!

Hosszú órák teltek el kínos, feszült várakozásban, mialatt a hó valóságos tonnába sűrűsödve, vagónszámra rohant el fölöttünk. A sátrak tetejét állandóan söpörni kellett, hacsak azt nem akartuk, hogy a súly alatt az egész a nyakunkba szakadjon. Estefelé egyik matróz, aki a sátrak előtt őrt állt, kis csíkos állatot fogott, mely, mikor a matróz hozzányúlt, egész tisztességesen beleharapott az ujjába. Kiderült, hogy az ember *fiatal hermelint* cipel a farkánál fogva, rettentő átkozódásokkal fűszerezett szónoki beszédek közben. Mikor a hat nyelven egyszerre káromkodó ember a sátorba lépett, földhözkenete az állatot. Pedig kár volt érte. Gyönyörű kis teremtes volt. Az ember el sem hímé, mennyi mindenféle élőlény bujkál az örök jég birodalmában, ahol szinte úgy tetszik, hogy egyetlen állat sem élhet meg...!

Tíz óra tájban az őrtálló a távolból kiáltásokat és fegyverropogást hallott. Gyorsan előszedtem a rakétapisztolyt és egy vörös rakétát lőttem a magasba. Sísteregve dolgozott odafönt a fény, pillanatilag élt csak, de a jövővényeknek mégis utat mutatott és rövidesen három teljesen behavazott, félig megfagyott alak lépett be a sátramba. A negyediket, a dohányos embert, az ács a hóba alatt hozta, mint valami rongyot. Nagynehezen életet dörgöltünk belé. Elmondta a szerencsétlen, hogy mikor az orkán elsza- kította fölünk, nem tudta, mit tegyen, mert a sátorlap a hátára volt kötözve, abba kapaszkodott a szél és mire kibogozódott a lapból, már messzire gurította a heves vihar. Össze-vissza kódogott a hósvatagban s mikor elfogyott az ereje, elterült. Ha az emberek félőrával később mennek, már nem találták volna meg, betemette volna a rettenetes fehér lepel!

Reggelre a vihar enyhült kissé, viszont más meglepetésben volt részünk. A pincér, aki hajnalban ötől hatig tartott őrséget, elaludt néhány pillanatra. Ez a kevés idő éppen elegendő volt ahhoz, hogy a sátor oldalán hatalmas lyuk támadjon. Keresem a csizmáimat: egyik sincs meg. Egyiknek csak a sarkát találtam. A töltényeim szanaszétjével heverték. Mindent, ami bőrből volt, elpusztított volna az a esürhe, két rókákból álló had, amely a sátrak előtt vesztegelt, egyáltalán nem félt és mikor az ács felénk tartott, mohón kapkodtak a lábbelije után. Puskátűzzel kaszáltuk le a esordát és azonnyomban meg is nyúztuk a rókákat. Mikor aztán küldetésünket befejeztük, Norvégiában nagy pénzen adtam el a prémjeiket, melyeket az egész úton magammal cipeltem.

A hóvihar után húszfokos hideg köszöntött be. Délig vártunk még, aztán felcsatoltuk a sítalpakat és egykettőre elértek a helyet, ahonnan tegnap visszafordultunk. Ezen a napon legalább negyven mérföldet tettünk meg s mire este lett, a *leggyönyörűbb nappal ereszkedett*

Seher-
záde
modern
palotája

rednk! De a fagy az északi fény hatására folyton erősbödött és kilenc órákor már a harminc körül állt a borszeszes hőmérő. Másnap már rettenetes hidegben hatoltunk előre és néhány óra múlva, legnagyobb meglepetésemre, hőkunyhóra bukkantunk. Hamarosan átvizsgáltuk. Egy otthagyt feljegyzés szerint az amerikai Harriman járt erre s ez volt egyik ételmiszerállomása harminckét esztendővel ezelőtt! Két bádogtonnában jegesmedve-húst találtunk teljesen ép és használható állapotban, ami azt igazolja, hogy itt tényleg sohasem száll a hőmérő a fagypontra fölé... itt már örökös a tél és az éghajlatot immár nem befolyásolja a tenger!

Egyik következő napon, kissé oldalvást haladván a többiekkel, lábnymokra lettem figyelmes. Jegesmedve járt erre két kicsinykájával, melyek még nem lehettek nagyobbak a rókaánál! Mivel a nyomok éppen útirányba estek és mi a sítalpakon sokkal gyorsabban haladtunk, mint a macskók, könnyűszerrel be kellett érünk a vándorló állatokat. Néhány óra múlva látésövemben meg is jelent a három, távolban mozgó, fekete pont és hamarosan arról is meggyőződtem, hogy hatalmas méretű anyával állunk szemben s jó lesz kissé óvatosabbnak lenni.

Megálltunk, mielőtt a macskók megpillanthattak volna bennünket. Érdekes, mennyire rövidlátók a jegesmedvék! Tiszta, fényes nappal sem látnak egy kilométeren túl, ezzel szemben szaglós-érzékük talán a macskafajtaikét is messze túlhaladja. Az anya egy szikladarabot ugrált körül. Nyilván élelmet keresett. Aztán leült és megszoftatta kicsinyeit. Hátára dobálta őket, játszó-órát tartott velük, hancúrozott, öröm volt nézni.

Egyik emberemet előreküldtem, hogy kerülje meg az állatokat és hajtsa felénk. De a macskó, mely most szélirányba kapta az emberi szagot, elbődült, nem tudta, mit tegyen, de aztán gondolt egyet és megindult egyenesen felénk.

Mivel az állat, nyilván vak ösztönöknek sugalmazásaképpen, mindenanóról oldalt akart kitérni, az előreküldött matróz is megmozdult és most valóságos mestermunkát végzett. Sítalpain egyszerűen versenyfutásba kezdett a macskóval, mely hihetetlenül gyorsan mozgott, pedig hasig süppedt a hóba és folyton bömbölt. A matróz elébekerült az állatnak és mint valami birkát, úgy terelte felénk! Az állat erre taktikát változtatott. Hirtelen megállt és a nagy lendületben haladó matróz elsuhant mellette, mint a nyíl. Erre a macskó újra sarkon fordult és csodálatos taktikai érzékkel távozni készült, persze megint csak oldalvást. Azonban most már engemet is megszállt az ördög és magam is teljes gőzzel feléje rohantam. Mikor aztán úgy a matróz, mint én vagy kétszáz lépésnyire megközelítettük az állatot, csodálatos valaminek lehettem a szemtanúja!

A szegény állat, ügylészik rájött arra, hogy elveszett. Leült és két kölykét gyengéden körülnyalagalta. Lehet, hogy ez volt utolsó csókja, mellyel el akart búcsúzni ettől az árnykvilágtól és kis családjától. Néha felém nézett, aki óvatosan, de egyre közeledtem hozzá. Valami szemrehányásféle mutatkozott bozontos pofáján. Aztán megfordult és a matrózt nézte hosszán. Istenemre, nem akartam bántani az állatot, hiszen úgy meghatott a viselkedése. Hogy a szívem fájt! De amikor vagy ötven lépésnyire álltam már tőle, akkor a hatalmas állat támadásra készült, homloksörényét felborzolta, úgy-

hogy az majdnem elfödte mindkét szemét; nyakán tollseprő módjára ágaskodott gazdag gereznája. Felállt és még egyszer megkísérelte, hogy oldalt elsurranhasson. Hogy kicsinyeinek megkönnyebbítse a menekülést, időnkint bevárta azokat, aztán továbbgyekezett. A kicsinyek néha teljesen elmerültek az öreg által vágott gyalogútban, majd égre

belekapaszkodott anyja tejzacskójába, de ugyanakkor oly pofont kapott, hogy nyivákolva hemperedett föl. Az anya azonban nyomban megbánta brutalitását, mert most megcirogatta a fehér apróságot, aztán hevesen inalt tovább.

A nagy hideg dacára veríték gyöngyözött a homlokomról. A matróz gyorsan mozgó fekete pont gyanánt igyekezett a menekülő elé kerülni. És sikerült is, mire a macskó megfordult és hihetetlen gyorsasággal a támadt résen át majdnem elszökött előlünk.

— Hagyd! Ne löj! — ordítottam, mikor láttam, hogy a matróz megunta a kergetőzést és a puskáját vállához emeli. Am az ember sokkal messzebb volt, mintsem hogy szavamát és intégetésemet megérthette volna. Ebben a pillanatban eldőrdült a puskája s a golyó, ékes szívárványt vágva a hóba, az állatot súrolta és előtte vágott le. Most már csak húsz lépésnyire voltam tőle és mikor a macskó, melyet a lövés teljesen felingerelt, felbődült, megjedtem tőle. Még mindig azon gondolkoztam, hogy élni hagyom a társaságot, de a macskó az oka a saját pusztulásának. Ő akarta így. Ugyanis, mikor el akartam távolodni tőle, a felingerelt állat most már üldözővé vedlett, felém fordult és nagy hasával a havat söpörve, gyorsan felém vonszolta magát. Szó sem lehetett arról, hogy kéllábra állva támadjon. Ellenkezően: a macskó azon igyekezett, hogy minél mélyebben süppedhessen a hóba. Sunyi füleit hátracsapta, taréja ellenben úgy állt, mint egy régi római harcos fejedője. Lélekzete zihált, mormogása megdermesztette bennem a vért. Sohasem láttam még ekkora állatot akadály nélkül magam előtt és hamarjában azt sem tudtam, mitévő legyek.

Most már nem maradt idő a gondolkodásra. Társaim vadul kiáltoztak. Felémtem tehát a puskámat és mikor a macskó felém fordította busa fejét, a világ legnyugodtabb flegmájával a két szemem közé narikáztam egyet.

Csődátalos hátsán van az amerikai Mauser-fegyverek robbanógolyóinak. Az éles, fűlsikelítő dörrenés nyomán a macskó teljes hosszában a levegőbe csapta magát, állkapcsait összekocintotta, majd a hóba zuhant és vadul rángatózott. Aztán meg-

egyszer felemelkedett, de csak annyira jutott, hogy a hátgerincét összegörbítse. Vége volt.

Eddig csak ment valahogy a dolog. De ami utána következett, azt amíg élek, nem tudom elfeledni. Azóta, ha anyát látok a gyermekeivel, le tudnék borulni előttük és úgy tudnék bocsánatot kérni, hogy valamikor egy állat-nyát elpusztítottam. Nekem, akinek szintén volt édesanyám, nem volt időm és alkalmam ahhoz, hogy felnőt koromban kellő hálaival értékelni tudjam az áldozatot, amit egy anya hoz a gyermekeiért. Ott, Grönland szívében kellett megtanulnom, mit jelent árván maradni és az anya hüllő testét a gyermek jó ösztönével, a gyermek megriadt lelkületével körülírtni...

Mikor elértem az immár kimúlt állatot, a következő kép tárult elém:

A két kis macskó, a világ legkedvesebb két állatkája, kétségbeesve kapaszkodott halott anyja hosszú bundájába és nagy, szomorú, karikára nyitott szemekkel bámult rám. Nyilván még mindig az anyától vártak meletet és érezték, hogy az eleven dunna lassan kihül, mint ahogy kihül körülöttünk is minden, ha elveszítjük azt, akit jobban szeretünk. A kis állatok teste néha reszketett és én nem tudtam, hogy a hosszú futás következménye-e ez, vagy a gyilkos megpillantása fölött érzett útálat? Nem tudom... nem tudom... megrendülve álltam a szomorú látvány fölött, majd lehajoltam a két kis aprósághoz és dűnyögve megcirogattam a bocsokat. Egyik sem ellenkezett, csak a morgásuk volt valami szemrehányó, szívíg hatoló vad... és a szemük pillantása... oh, jobban szerettem volna, ha sohasem látom azokat a pillantásokat!

Megpróbáltuk, hogy a két bocsot eltávolítsuk a halott anyjuktól. Erre oly kétségbeesett ordítószóban törtek ki, hogy az egész banda tanácstalannul, vérző szívvel állt meg. A bocsok, fajuk szokása szerint, puha, selymes mancsaikkal csapkodtak felénk, másként ugyszem bírtak volna védekezni és azt hiszem, nem is magukat védtek, hanem azt, akit ily brutális és megbocsáthatatlan módon örökre elraboltam tőlük!

A kis állatok, melyeket természetesen nem hagytunk a sorsukra, néhány nap múlva kissé megszéldültek. Nem sejtették, hogy saját szülőjüket eszik meg, mikor a megnyűzott medve húsból hihetetlen tömegeket tüntettek el véprpos torokban. Legkedvesebb ételük a kondenzált tej lett. Ha ezt adtam nekik, nyomban rákezdtek a bohóckodásra. A legképtelenebb attrakciókkal szórakoztatták a matrózokat, akik egyébként is nagy barátai mindenfajta állatnak. Most már teljesen szabadon voltak és mikor néha megszállta őket a szabadság utáni vágy, apró lokomotivok módjára el-elcsúgultak a jó messzire, de aztán mindig visszatekterek, mert belátták, hogy gyámjaikat, ahol ennivalót kapnak, el nem hagyhatják a bizonytalanság kedvéért. Két kis barátunkat természetesen nem is hagytuk el; végigcsinálták velük az egész utat és a legjobb barométernél is biztosabban jeleztek, hogy rosszra fordul az idő. Ilyenkor pontosan körülszagláztak mindent és már jóelőre lyukat fúrtak maguknak a hóba. Most a hamburgi állatkertben vannak s azt hiszem, elfelejtették az anyát. Hiszen mi emberek sem vagyunk jobbak. Egy-két esztendő múlva mindent, ami fáj, ami a szívünket összefacsarta s abból dús könnyeket sajtolt, — mindent elfelejtünk. Talán jobb is, hogy így rendelte a jó Isten...

(Folytatjuk)

Boldogok, akiknél nem így van

(Nagyon keserű parabola)

Kezdetben vala a Szerelem...

Az ő feladata volt, hogy boldoggá tegye az embert, hogy képessé tegye a teljes önfeláldozásra, amikor a szív ezt parancsolta.

A Szerelem pedig bejárta az egész világot, beköltözött minden szívébe, amíg egyszer csak az Önzéssel találkozott. De még az Önzést is boldoggá tudta tenni.

Amikor azonban szabadulni akart ennek a karjaiból, az Önzés gonoszul mosolygott:

— Enyém vagy! Egyedül az enyém!

A Szerelem szelíden kérdezte:

— Kívánod, hogy a tied legyek, a saját akaratom ellenére is?

— Igen, akaratod ellenére is, — felelte az Önzés, — mert én erősebb vagyok nálad!

— Te... erősebb, mint én?... Elfelejtetted, hogy én vagyok az ember legnagyobb áldása! Minden jót, nagyot, szépet és igazat én teremtek! — Te pedig elfelejtetted, — gúnyolódott az Önzés, — hogy én vagyok az, aki minden jót, nagyot, szépet és igazat szétrombolok! Én vagyok az ember zsarnoka, nem te!

— Tévedsz, — vitatta igazát a Szerelem, — te zsarnokoskodol a szenvedélyei, a teste fölött, de a lelkének ura mégis én vagyok. Hiszen én adtam az embernek a szép szeretetét: a művészetet, hogy megszabadítsam tőled.

— És én adtam az embernek a pénzt, hogy rabszolgává tegyem! És a pénz erejével zsarnokoskodom minden fölött!

— Tévedsz, — felelte a Szerelem. — Te csak az ember érzelmei fölött uralkodol, de a jobbik fele, a lelke fölött nincs hatalmad. Itt nem lehet úr a pénz. Ezért vagyok én és maradok örökké szabad és hatalmas! Az Önzés elhallgatott.

Érezte, hogy egyelőre ő lett a vesztes, de nem akart ebbe beletörődni. Három nap és három éjszaka tépelődött szakadatlanul.

Diadalmasan kapta fel újra a fejét: győzött. Kitalálta, hogy a szerelmet hogyan keverheti össze a pénzzel.

Ettől kezdve a férfi a nőt a saját korlátlan tulajdonának tekintette, aki fölött korlátlan hatalmat gyakorol, akit bezárhat, mint valami értékpapírt a páncélszekrényébe és akinek a szerelmét úgy élvezheti, olyan biztonságosan és magától értetődően, mint értékpapírja kamatait. A férfi tehát a hatalom ormáról kegyeskedett lenézni a nőre, mint rabszolgájára.

Mert az Önzés megteremtette azt a házasságot, amelyben a pénz keveredett össze a szerelmmel. A Szerelem pedig szomorúan lehajtotta a fejét, mert érezte, hogy elpusztul, ha nem sikerül újra kiszabadítania magát. Hiszen csak a szabadságban élhet!

És a Szerelem keresni kezdte a Szabadságot. Testvére: a Vágy, belépődött hozzá éjszakákon és fölnyitotta a börtön aajtáját.

Amikor pedig az Önzés megtudta ezt és érezte, hogy tekintélye nem elegendő a fogoly megtartására: fegyverbarátságba lépett a Törvénnyel és a Morállal, hogy a Jog poroszlót állíthassa a Szerelem börtönének aajtája elé. A Törvény és a Morál pedig hűségesen őrizte az Önzés tulajdonát: a szegény, bilincsbe vert Szerelmet.

A Szerelem már majdnem kétségbeesett, amikor fegyvertársakra talált az Önzés testvéreiben, akik gyűlölték zsarnok társukat a korlátlan hatalmáért: a Hazugságnak és a Családságban. Ezek segítségével a Szerelem visszazverte régi szabadságát, de cserébe érte — bünyössé kellett változnia.

Ez a harc pedig, amit a Törvénnyel és Morállal szövetségre lépett Önzés folytat a Hazugsággal és Családsággal társult Szerelmmel, még a mi napjainkban is tart.

Csak éppen úgynevezett — „modern házasság”-nak mondják...

Álmodó állatok

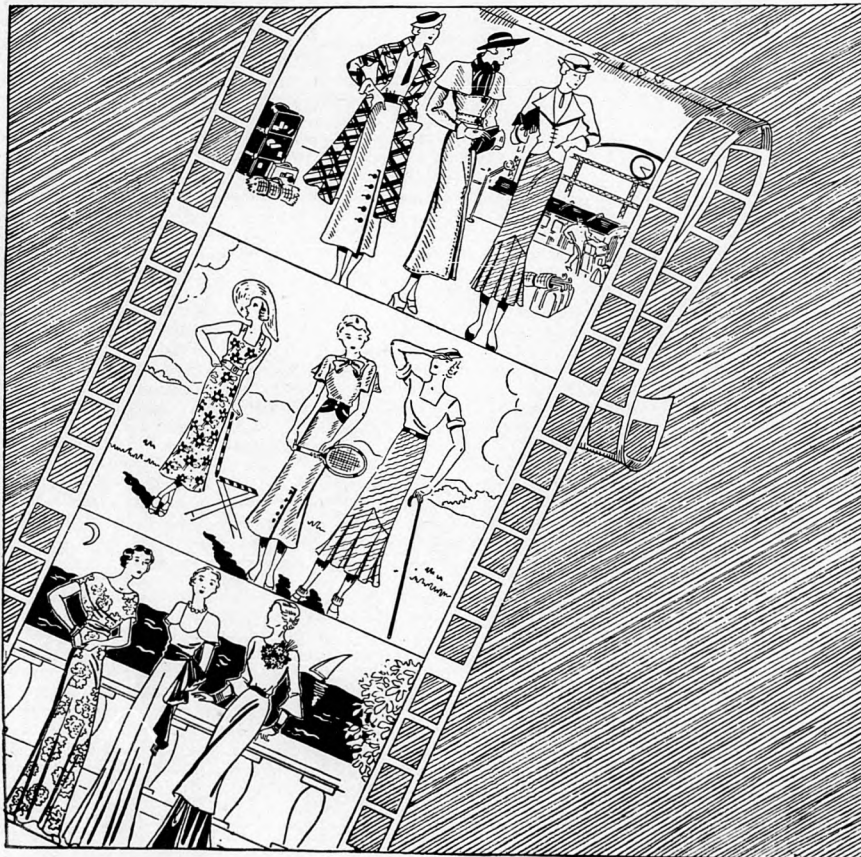
Az álmodókat — az alvás virágait, amelyeknek születése szoros összefüggésben van az álmodó lény testi és idegbeli miáltával — nem csupán az emberek ismerik, hanem a magasabbrendű állatok is, akiknek idegrendszerre sokban hasonlít az ember idegrendszeréhez.

Már Thompson, a híres angol természettudós megállapította, hogy a krokodilusok is álmodnak, csak nem tudott még elfogadható bizonyítékkal szolgálni. A madarak azok a legalacsonyabbrendű állatok, akiknél még felismerhető az álmodás. Cuvier, Bechstein, Bennet, Lindsay, Darwin és más természetbúvárok a madarak viselkedésével magyarázzák azt, hogy álmodnak. Megfigyelték, hogy a gólya, a sas, a papagáj és a kanári alvás közben nem csupán indokolatlanul mozgatja szárnyait, hanem különös, szinte nyöszörgő hangokat hallat. A vízimadarak ilyenkor — Bennet szerint — úgy mozgatják a lábaikat, mintha úsznának, a papagájok pedig beszélnek is.

Bechstein megfigyelt egy kanarit, akinek alvás közben fel-lépő borzongása és lélelme olyan hangfokú volt, hogy csak tulajdonosnőjének közbelépése tudta megakadályozni a tragikus következményeket.

Már a régi rómaiak — főként a bölcs Seneca és Lucretius — megállapították, hogy a kutyák álmodnak. A kutyáknál épp úgy, mint a lovaknál és az elefántoknál, az álmodás remegésben és nyöszörgésben mutatkozik meg. Teljes ébrenlétben ugyanezek a tünetek sokkal élesebben: menekülésben, ugatásban és nyerítésben nyilvánulnak. Ezért állapította meg joggal Montaigne, hogy ezek az állatok alvás közben is olyan különös érzések rabjai lesznek, mint a cirkuszló az előadáson, a versenyló a versenypályán, a vadászkutya pedig a vad hajtása alkalmával.

Nagyon gyakran előfordul, hogy az alvó állatok álmái hipnotikus jellegűek. Guer számol be egy házőrző kutyáról, aki alvás közben való ugatásaival azt árulta el, mintha élénk harcot folytatna egy képzelt és ellenséges idegennel. Nagy állalánosságban azonban az állatoknál is épp úgy, mint az embereknél, az álmodás karaktere a körülményekkel és a szokásokkal van szerves összefüggésben. A könnyű alvás és az élénk vérmérséklet a legérdekesebb álomképeket idézi elő.

A RÉMPÖR HŐSNŐJE

Amerikai újságokban érdekes hír jelent meg egy Catherine Brown nevű kilencvenhat éves öreg asszonyról, ki hetvenöt évvel ezelőtt, mint egy szenzációs rémpör hősnője állt a bíróság előtt. A fiatal leányt azzal vádolták, hogy vőlegényét hízkelkedéssel és rábeszéléssel arra bírta, hogy végrendeletet csináljon számára és aztán a szerencsétlen férfit mérgeggel elpusztította.

A leány ellen beszélt a körülmény, hogy erősen sürgette a végrendelet elkészítését és alig mult el pár hét a szerencsétlen férfi halála után, azonnal eljegyezte magát egy fiatalemberrel, aki már régebben sokat sürgölődött-forgolódott körülötte, de aki szegénysége miatt nem bírt családot alapítani.

Az angol király azzal vádolta Catherine-t (Angliában tudvalegleg minden pert a király nevében folytatnak le), hogy a meggyilkolt ember pénzével — akart hozományhoz jutni. Most jön az érdekes, igazolt per, ahány tanu, mindegyik másképpen vall. Semmi hitese, semmi biztos adat, csak feltevések, csak beszédek, csak logikai következtetések. Az orvosok semmiféle mérég nyomát az exhumált holttestben megelni nem tudják. Ez felmentő momentum volna, ha hozzá nem tennék, hogy a mérég nem található meg mindig, minden esetben. (Azóta nagyot haladt az orvosi tudomány, ma az exhumálás mindenfajta mérgezést kiderít.) Miután a szörnyű vádat hiteles bizonyítékok nem támogatták, a leányt felmentették, azaz bizonyítékok hiányában szabadon bocsátották. Tudjuk, hogy az ilyesmi mindig félhalalos ítélet, az illető csak szabadságát nyeri vissza, de mint megbélyegzett, társadalomból kiközösített lény hurcolja tovább életét.

Igy ment tovább halálos gyötrelmek és megaláztatások között Catherine Brown, kit új vőlegénye elhagyott, mert vagy nem volt

meggyőződve a leány ártatlanságáról, vagy pedig szerelme nem volt elég erős és mély ahhoz, hogy a világgal szembe mert volna fordulni és viselni merte volna társadalmi következményeit a Catherine-lal kötendő házasságnak. Meg kell mondani, hogy Catherine a felmentés, illetve a szabadon bocsátás után nagyon izlésesen viselkedett. Első vőlegénye jelentékeny vagyonát, bár ő nagyon szegény leány volt, valami jótékony intézetnek ajánlkozta. És nem követelözve második vőlegényén, egyetlen panaszszó, levél, érzékeny búcsúzás, vagy szemrehányás nélkül, örökre elhagyta Angliát és kivándorolt Kaliforniába. Ott később egy derék, tisztességes vállalkozónak lett a felesége és mint rendes asszonyhoz illik, nevelt fiukat, leányokat, gyönyörködött unokáiban és büszke volt dédunokáira. Kilencvenhatodik évében pedig elköltözött az örök béke és nyugalom országába.

Most, halála után, úgy az angol, mint az amerikai lapok felelevenítették a rémpör és hosszú cikkeket írtak arról, hogy bűnös volt-e Catherine vagy nem? Lehet-e ilyen nyugodtan, derűsen, Istennek, embernek tetsző békecséggel élni hosszú évtizedeken keresztül, egy rettenetes bűnnek a tudatával és emlékével? A lapok még olvasóikat is megszávatatták Catherine Brown ügyében.

Természetesen mindez csak játék. Hiszen akár bűnös volt az asszony, akár nem, túlépett a földi igazságszolgáltatás körén. Az ő pere immár csak a nagy *Bíróra* tartozik. Megint más kérdés, mert pszichológiai kutatásra ingerlő, hogy lehet-e egy nagy bűnösnek így élni, ahogy az asszony élt?

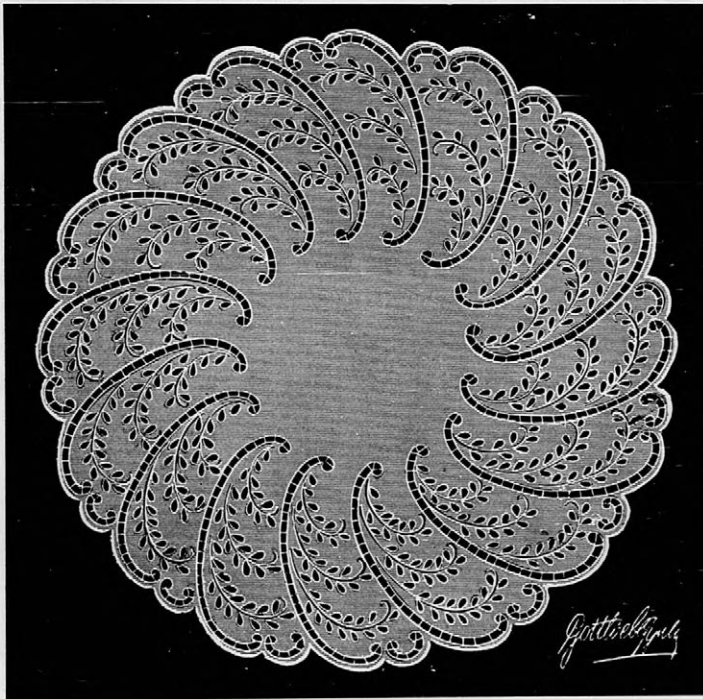
Tisztán, őszintén, harmonikusan, teljesen kiegyensúlyozottan.

Az emberi természet végtelen skálájú eshetőségeket és lehetőségeket rejt magában. Am ebben a kérdésben nem ad sem pozitív, sem negatív választ. De a pszichológia és a história arról beszél, hogy igenis lehet. A vallás szerint a töredelmes bűnbánat és vezeklés minden bűnt eltörölhet, mert Krisztus vére lemossa a mi bűneinket. Am Catherine nem vezekelt. Bűnbánatáról, ha ugyan volt bűne, nem tudunk. Tehát a hitbeli dolgokat kikapcsolva, csakis a pszichológia és a história érveivel kell maradni.

Igenis lehetséges, hogy egy tájfunszerű érzés, gyűlölség, szerelem, vagy a kettő egybeforrva, féltékenység, vágyakozás kiforgatja a lelket a maga mívtől. Mint ahogy a földregres romba dönt világvárosokat, eltünttet hegykolosszusokat s kiveti medréből az Óceánt. S ha a földregres elmúlt?!... Látjuk, hogy a házak felépülnek, az eltűnt hegyek helyén új magaslatok emelkednek s az Óceán nyugodtan hömpölyög tovább. Az emberi lelken is keresztüljuthat egy tájfún, mely megtagadthatja magát vele.

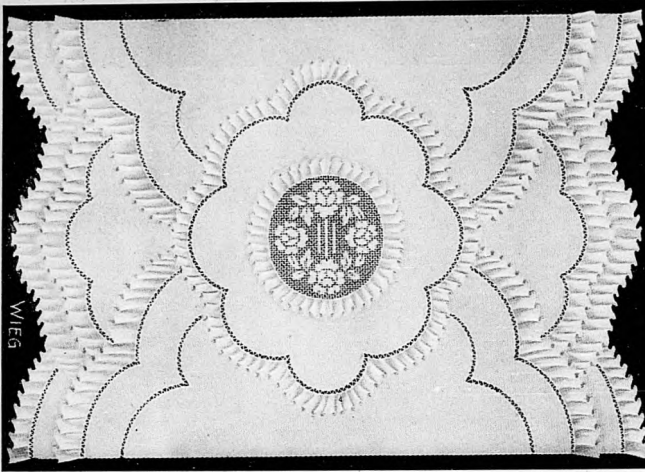
Sokan emlékezhetnek még a hűz, huszonöt évvel ezelőtt történt szörnyű katasztrófára, a párisi bazár égésére. Ekkor történt, hogy az alençoni hercegnő vezénylete alatt összegyűlt francia arisztokrata kisasszonyok bennétek a jótékonyági bazárban, mert udvarlók, a grófok, bárók, márkik, hercegek, katonatisztek és lovagok, cipőkkel rugdosták, ököllet verték a szerencsétlen fiatal leánykákat, hogy ők hamarabb kijuthassanak. (Férfi tudvalegleg igen kevés pusztult el, ellenben asszony alig menekült meg egynéhány.) Ezek a férfiak a katasztrófa előtt egy negyedórával még szerelmes szavakat sugdostak, elms bókokat mondogattak az ifjú hölgyeknek, kiket aztán cipőjük sarkával tepertek le. S a szerelem, a hódolat nem volt hazugság, egészen addig, míg a halálfelelem állatokká nem aljasította őket.

Igaz ugyan, hogy ugyanakkor, a párisi bazár-égés alkalmából kapta meg a beesületrend nagykeresztjét egy kocsis, ki a legrémesebb halálveszedelemmel dacolva, berohant az égő bazárba és százszor kockára téve életét, kihurcolt onnét vagy tizenöt arisztokrata kisasszonyt, néhányat azok közül, kiket a bárók, a grófok, a márkik, hercegek és katonatisztek ököllet leütöttek. És ugyancsak ebben a bazárban pusztult el Erzsébet királyné testvérhuga, az alençoni hercegné, ki mikor a pánik elején utat akart neki csinálni, azt mondta: „ezeket a fiatal leányokat az én szavamra eresztette el az édesanyjuk, nem fogok addig elmenni, míg egyetlenegy veszedelem van közülük“. És nem ment el. És meghalt. Ami csak azt bizonyítja, hogy vannak százszázalékos nemesfémű formált karakterek. Néha királyi trónuson, néha kocsis bakon. Isten válogatás nélkül adja át nekünk lelkének egy részét s vannak emberek, kik épen, töretlenül örök meg azt az isteni ajándékot. Az ilyenek minden földregres között megállnak. Keresztülrohogott Catherine Brown lelkén a tájfún? Elkövette-e a szenvedély dühös vágyakozásában a gyilkosságot...? De még nagyobb és még félelmetesebb kérdőjelek jönnek elibénk, ha arra gondolunk: és ha mégis?... Ha az asszony ártatlan volt? Ha ártatlan volt?!... Sokrates lelkijére élt volna benne? Ki siró, zokogó barátjainak, mikor keserű váddal emlegették, hogy ártatlanul itélték mesterüket halálra, ezt mondotta: „Vigasztalástokra lenne, ha bűnös volnék? Vagy talán könnyebben üríteném ki a méregpoharat, ha tudnám, hogy megérdemlem?“

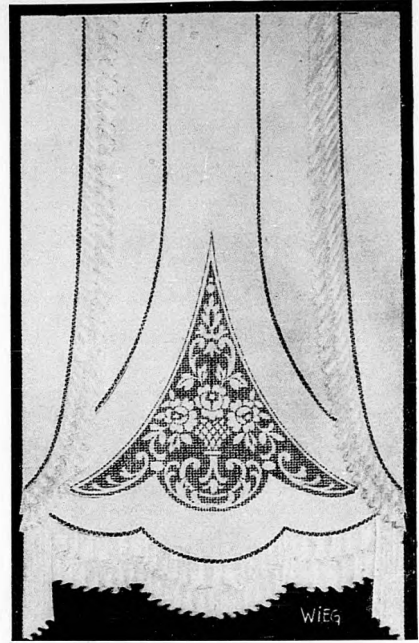

Madeira asztalközép

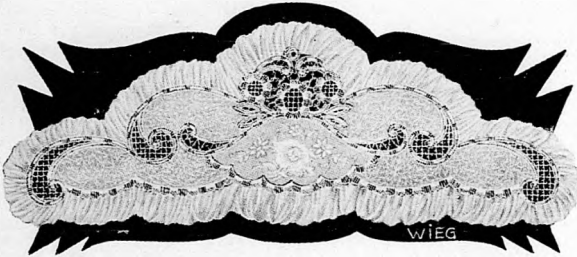
Gottlieb Gyula terve

1. Grenadin ágyterítő. Wieg testvérek terve. Készül fehér vagy ecérű színben. mérete 220×330 cm., kapható teljesen készen grenadinból, közepén kézimunka filémotívval, dús fodrozással. Ára 55.— pengő. A hozzávaló grenadin métere 110 szélességben ára P 250. Filé motív leszámolható rajza P 150. Összekötő betét métere 12 fillér.

2. Grenadin szőrfüggöny. Wieg Testvérek terve. Kapható teljesen készen, filé motívval, szép fodrozással. 150×270 méretben darabja P 51.—, ugyanaz 220×270 méretben darabja 76.— pengő. A filé motívhoz az alapszövet készen is kapható 5 vagy 7 milliméteres kockával, azonkívül horgoláshoz a horgony védjegyű gyöngyfonal, melynek ára 10 dekás motringonként 3.20 pengő.

3. Diszes ágyközép párna. Wieg Testvérek terve. Készül csipkészet és tűll összeállításával, közepén tűllhímzéssel és klüni csipkémotívval. Ára készen, montirozva és kitöltve 45.— pengő.

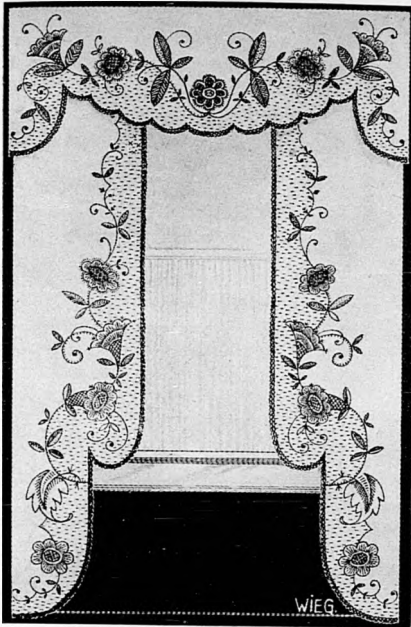

4. Gobelin kép. Wieg Testvérek terve. Kapható festve 50×60 méretben, ára 9.20 pengő. Ugyanaz előhúzva anyaggal és az arc készen kidolgozva, ára 45.— pengő. Ugyanaz festve 60×80 méretben, ára 16.— pengő. Ez a méret előhúzva anyaggal és arc kidolgozva, 65.— pengő.

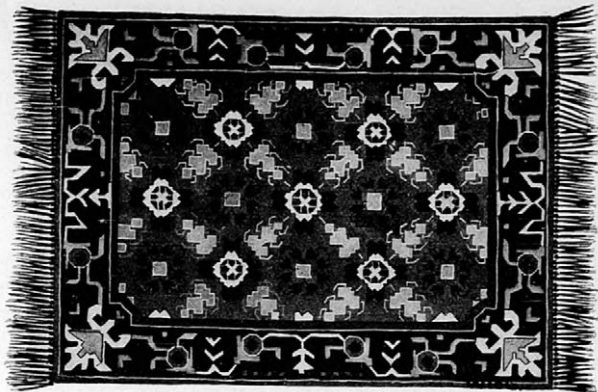

5. Madonna gobelinkép. Wieg Testvérek terve. Kapható festve 50×60 méretben ára 9.20 pengő. Előhúzva anyaggal arc és test készen 50.— pengő, 60×90 méretben festve 18.— pengő. Ugyanaz festve és előhúzva 90.— pengő. A kép teljesen készen is kapható bármely méretben.

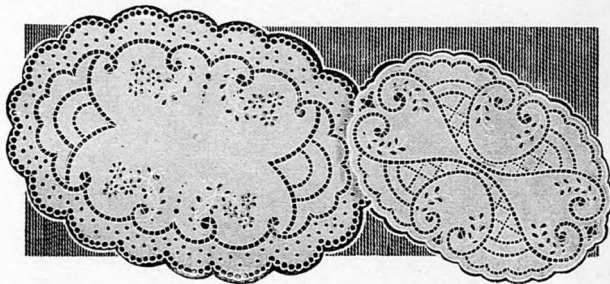
Fenti kézimunkák a rajzokat készítő kézimunkacégnél rendelhetők meg. Rendelés alkalmával kérjük közvetlenül az illető céghez fordulni. Érdeklődés esetén 20 fillér, rendelés alkalmával 50 fillér portódíj küldendő.
WIEG TESTVÉREK KÉZIMUNKAHÁZ CÍME: BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENC-UTCA 19. SZÁM.

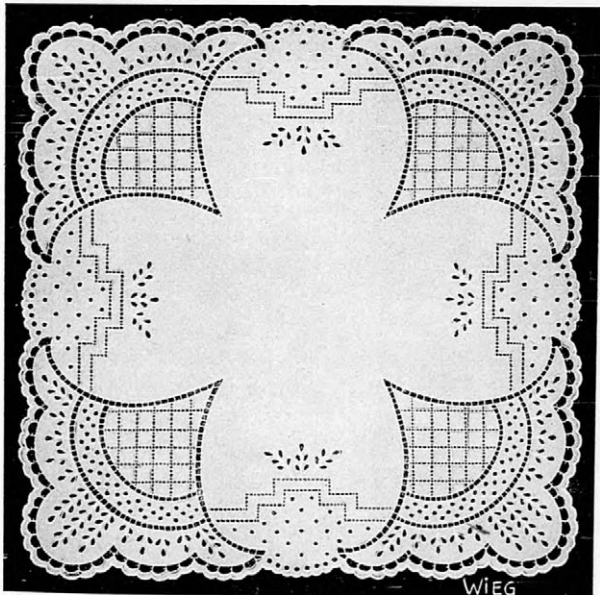
6. Himzett vászonfüggöny. Wieg Testvérek terve. Fehér, vagy ecru színű vászonra himzett színes virágokkal készítve. Lehet himezni az egészet egy színnel is, fekete, közepkék, vagy világos bordó színnel. Szárnyak szélessége 50 cm., magassága 300 cm., drapéria 50×160 cm. ára egy ablakra 17.50 pengő. Hozzávaló indantren-pamut motringja 50 fillér. Teljesen készen, kihimezve is megrendelhető bármely méretben. Szűrt sablonja 4.— pengő. Hozott anyagra előrajzolva 4.— pengő.

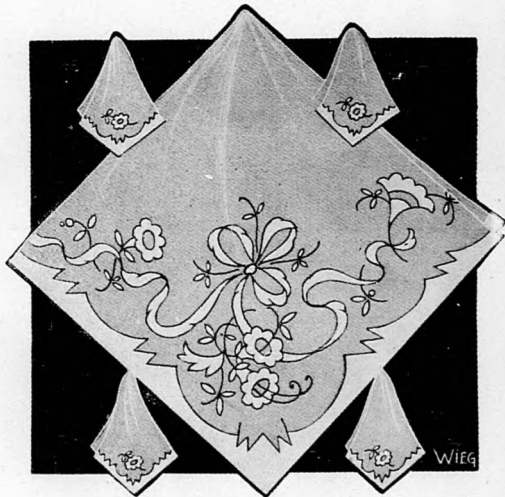
7. Perzsa szőnyeg. Wieg Testvérek terve. Kapható előfestve, varrott perzsa-nak Ia. lenkanavára 60×100 méretben 6.— pengő, 80×120 méretben 10.— pengő, 100×160 méretben 15.— pengő. Hozzávaló gyapjúfonál kilója 13.50 pengő. Leszámolható minta ára 3.— pengő.

8. Madeira tálcakendők. Wieg Testvérek terve. Mindkét darab előrajzolva 30×40 méretben, ára 1.60 pengő. Készen kihimezve géppel darabonként ára 3.— pengő. A két darab szűrt sablonja 80 fillér. Hozott anyagra előrajzolva darabonként 30 fillér.

9. Madeira milő. Wieg Testvérek terve. Kapható előrajzolva, jóminőségű namuvászonra 80×80 méretben, ára 2.20. Ugyanaz készen, géppel himezve 10.— pengő. Lenvászonra előrajzolva 5.50 pengő. Szűrt sablonja 1.20 pengő, hozott anyagra előnyomva 80 fillér.

10. Zsúrgarnitúra. Wieg Testvérek terve. Opábtisztra rátéthimzéssel készül. Az alapszíne lehet rózsaszín, fehér, kék, vagy zöld, frész rátéttel. Egy garnitúra 4 szalvétával e-orajzolva 110×110 cm méretben, szalvéta 26×26 cm mére-
ben, ára 11.— pengő. Hátlet munka nélkül, csak egyszínű batiztra előrajzolva, ugyanazon méretben 5.70 pengő. Szűrt sablonja 2.50 pengő. Hozott anyagra előnyomva 2.— pengő.

Fenti kézimunkák a rajzokat készítő kézimunkacégnél rendelhetők meg. Rendelés alkalmával kérjük közvetlenül az illető céghez fordulni. Érdeklődés esetén 20 fillér, rendelés alkalmával 50 fillér portódíj küldendő.
WIEG TESTVÉREK KÉZIMUNKÁHÁZ CÍME: BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENC-UTCA 19. SZÁM.

A nő kora nem jön számításba

— ... Azt azonban nem tűröm el, hogy valaki sértegessen! ...

A kedélyes társaság megzavarodott és heves vitakozás indult meg erről a témáról: mi az, ami a nőt a legjobban és legérzékenyebben megsérti?

Különböző megállapítások süvöltöttek az izgalmas légkörben, mindenki véleményét akart nyilvánítani és a saját nézetét ráerőszakolni a többiekre. Egy szőke szépség a férfiak toladó természetét kifogásolta, egy bubifrizurás nő a női nem háttérbeszorítását tekintette a legnagyobb sértésnek, a kis orvosnő a férfiak szellemi gögjét, egy tizenhétéves leányka az ifjak neveletlenségét és izléstelen modorát.

A társaságban levő előkelő táncművész pedig ekként nyilatkozott:

— Ez a kérdés mindig az illető nő korával van összefüggésben!

A vitakozást megakasztotta és egészen más mederbe terelte ez a megállapítás, amely a nőt a korával hozta összefüggésbe. Be kell-e vallani, vagy pedig nem? Köteles-e elárulni, vagy pedig okosan el kell hallgatni? Hiszen olyan szívtelenek az emberek és annyira irigya a többi nő!

— ... Ó, ez örökké a mi titkunk marad, a mi diadalunk, vagy vereségünk, amely esetenként változó, — fejezte be előadását a táncművész.

Néhány pillanatnyi hallgatás következett.

A nagy csöndben aztán váratlanul megszólalt az egyik nő a háziasszony mellett, aki eddig hallgatott és akinek ez a nagyon is beszédes hallgatása már eddig is fölkelte az egész társaság csodálatát.

Szeliden végigjártatta tekintetét az egész társaságon, aztán finom mosoly rajzolódott az arcára, amikor halkán, csöndesen megkérdezte:

— Hány évesnek gondolnak engem?

Néhány percnyi tanácstalan és kínos hallgatás volt a válasz. Később azonban egyenként megszólaltak a vendégek és valamennyien megegyeztek abban, hogy az illető hölgy 30 évesnél idősebb, de még nem töltötte be a 40. évét.

Az egyik temperamentumos fiatal leány gúnyosan közbeszólt:

— Ó, a nagyságos asszony már közel járhat az 50-hez! ... Tudom, hogy az én papám a nagyságos asszonnyal együtt járt az akadémiára!

Mindenki várta a katasztrófa kitörését. A botrányt, a sirógörcsöket és a halálos gyűlölet kifakadásait. Azonban egyik sem következett be.

A nő, aki valóban festőművész-nő volt, mosolyogva ezt mondta: — Téved, kedves fiatal barátom! ... Én már 53 éves vagyok! De egytuttal büszke vagyok arra, hogy nem kell annyira látszanom ...

*

Ez az igazság és minden nőnek így kellene gondolkoznia!

Olyan időket élünk, amikor minden embert, tehát a nőket is, nem a koruk különíti el egymástól, hanem a külsejük, a vitalitásuk és a cselekvőképességük. Akárhogy is szeretnők letagadni: két generációból egy lett. Anya és leánya olyannak látszanak, mintha nővérek lennének, a valamikori harmincéves asszony pedig megfelel a mostani — hatvan esztendősenek. Nem a fiatalság a diadalmas és az ellenállhatatlan, hanem a kiteljesedés, a szellemi és testi erők tökéletes kivirágása. Az utolsó két évtizednek legnagyobb eredménye és szenzációja, amit büszkén sorozhatunk a repülési rikordok, a rádió és a technika egyéb eredményei mellé: a nőnek illetéknépen való átförmálódása. A nők kora ma már valóban nem jön számításba, csupán a testi és szellemi képességei és ereje. A kor-nélküli Éva kormányozza a világot!

Éppen azért a nő ne legyen kisínyes és irigy, ne tekintse sértésnek, hanem a legnagyobb bölknak ezt a megállapítást:

— Nagyságos asszonyom, boldogan ismerem be, hogy korához képest kitűnően néz ki! Legalább húsz évvel fiatalabb, mint amennyi! ...

Tengerparti
nyár

Részlet
a seveningeni
strandról

Alpesi
nyár

Részlet
a hofgasteini
strandról

Amadeus Wolfgang álomélete

Regényes korrajz

I R T A : B A L A S S A I M R E

VIII. FEJEZET.

Mozart Amadeus Wolfgang, udvari hangversenymester szabályszerűen bal kezében fogta a háromszögletű kalapot. Fehér-parókás feje mélyen meghajolt, ugyancsak pontos előírás szerint, jobb lábával félkör alakban lejtő mozdulatot tett hátrafelé és derekban meghajolt teste ránehezedett a térdére. A „mély bók“ befejezése után még egyszer megismételte, amit mondott:

— Bátorkodom legalázatosabb alattvalói hódolattal kérni eminenciádat, kegyeskedjék nekem szabadságot engedélyezni, hogy művészetemet idegen országokban bemutatthassam...

A hercegek betegesen sápadt, sovány arcán megrándult az a két éles vonás, amely az ajkának olyan kemény és rideg kifejezést adott. Zöldesszürke szemét egy pillanatra lehunyta, majd ismét kinyitotta, de csak az egyiket. A bal szem ijesztően kitágult és elviselhetetlen pillantással suttott le a fiatal művészre.

— Nem volna jobb, — szólalt meg a hideg hang — ha inkább Nápolyba menne a konzervatóriumba? ... Valamit tanulni... Még ráfér...

Mozart Amadeus Wolfgang abbahagyta a bökölést. Megfeledezett arról is, hogy a hercegei udvar etikettje szerint nem szabad kiengesednie. Alakja megrándult, olyan mozdulatot tett, mintha ütés érte volna. Elképedve nézett a biborosra, aki tanulni küldi, konzervatóriumba... Mint valami zene-inast... Őt, a bolognai és a veronai akadémiák tagját... a pápa aranysarkantyús vitézét... Őt: Mozart Amadeus Wolfgangot...

Arcaát elhagyta a szín, ajka is vértelen volt, szeme elé sötét fátyol ereszkedett. Colloredo Hieronymus öhercsége még mindig lehunyva tartotta jobb szemét, hogy annál félelmetesebben táguljon ki a bal. Keserű és hideg arcán gúnys mosoly siklott át egy pillanatra. Okos ember volt, veszedelmesen élesesű és jó-szemű. Előre tudta, előre jól kiszámította, mekkora fájdalmat okozhat az érzékeny lelkű ifjúnak. De a gógós nagyr, aki a kor divatja szerint, sovány kenyéren eltartott néhány zenészt, szíve mélyén megvetette és cselédségével egyszerbe tartozónak érezte udvari művészeit. Mozartnak sem tudta megbocsátani, hogy néhány évvel ezelőtt éppen az ő jelenlétében ünnepltek a fiatal muzsikust Maximilián bajor választó udvarában. Az ő jelenlétében, mint valami fejedelmet! Az ünneplés — úgy vélte — valósággal elhomályosította az ő magas személyét.

Mozart nagysokára tudott csak megszólalni. Máskor oly kellemes, üdén csengő hangja most rekedt volt az indulattól:

— Hercegséged... alázattal bocsánatot kérek... de nekem Salzburg szűk...

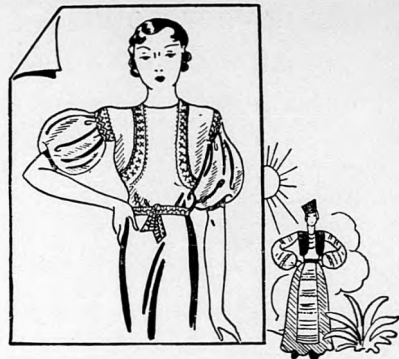
— Én pedig — emelte föl a hangját a hercegek — nem szeretem, mikor a szolgálatomban álló személyzet muzsikálva körülkoldulja Európát...

Igy mondta: „személyzet...“ És így: „körülkoldulja...“

Fölkelt és kiment a szobából. Amadeus Wolfgang egyedül maradt a hellbrunni kastély kis szalonjában — egyedül egy szoborral. A szobor pontos mása volt annak a nád-sípon füttyörésző szatírnak, amely egyszer olyan gúnysan vigyorgott rá, egy holdfényes májusi éjszakán, a Mirabell-parkban...

Kitámolygott a kertbe. „Személyzet... Személyzet vagyok...“ — ez háborgott benne. Fátyolos szeme előtt szédülve táncoltak a szobrok és a kavics-színház tarka díszletei. A tréfás vízi játékok mellett tántorgott tova. A vízsugarak gyöngyözve szükdécseltek a naplementében, rózsaszínen gyulladtak a kristálycseppek, amit kiköptek nevető tritónok. Amadeus Wolfgang, aki egész testében reszketett, úgy érezte, hogy a tritónok őrajta nevetnek és az ő szemébe köpik a vizet; egyenesen az ő szemébe...

Idősebbik Mozart annál a kapunál várta a fiát, amelyik a belső park nyírott fásorait, mosolygó márványszobrait, zizegő szökőkútjait és izzó rózságyait elválasztja a külső kert sötét fenyőerdejétől. Megrémült, mikor

Követelmények és kompromisszum

Az ideális férj

A mama véleménye szerint:

az a fiatalember, akinek rendes és nyugdíjas állása van, aki komoly megjelenésű és nem szeret sokat beszélni, hanem szívesen hallgat mások tanácsára, főként a mamára.

A papa véleménye szerint:

az a fiatalember, aki minden tekintetben olyan, mint ő volt annakidején, de aki később semmi szín alatt nem válik olyanná, mint amilyen ő lett a házasság folyamán.

A leány véleménye szerint:

aki olyan szép és előkelő, mint egy körülrajongott moziszinész egy nagyhercegi szerepben, de aki ennek dacára olyan hűséges, mint egy leláncolt házörökutya.

(Végül azonban megállapodnak abban az egyetlen követelményben, de ebben aztán mind a hárman egyetértenek: ideális férj lesz az a fiatalember, aki — hajlandó megkérni a szobanforgó leány kezét.

Más feltétel nincs. Így lesz a követelményekből — kompromisszum!

Az ideális feleség

A mama véleménye szerint:

az a leány, aki pont olyan, amilyen ő volt menyasszonykorában.

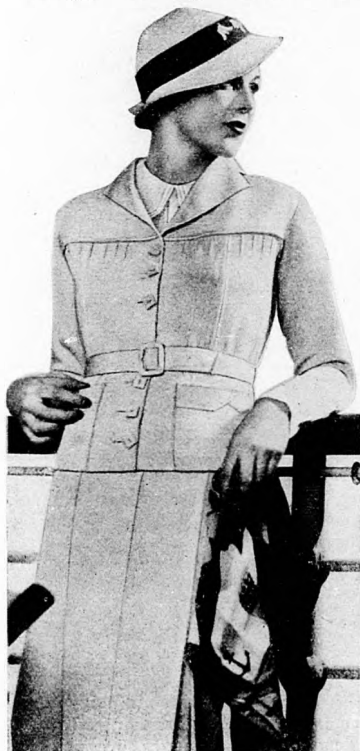
A papa véleménye szerint:

az a leány, aki semmiben sem hasonlít ahhoz a valakihez, aki a mama volt akkor, amikor ő megkérte a kezét. Mert a papa már a saját kárán tanulta meg, hogy a selymes szőrű bárnykából is lehet kegyetlen házi zsarnok.

A fiatalember véleménye szerint: az a leány, aki olyan szép, mint egy tündériszasszony, olyan gazdag, mint egy amerikai milliárdos leánya és olyan háziasszony, engedelmes, békétűrő és hűséges, mint a régi angol regények hősnői.

(Végül azonban megállapodnak abban az egyetlen követelményben, de ebben aztán mind a hárman egyetértenek: ideális feleség lesz az a lány, akinek kétszoba bútor és megfelelő kelengyéje van. Szobák száma és a kelengye minősége esetenként változó.

Más feltétel nincs! Így lesz a követelményekből — kompromisszum!

Az úgynevezett „nőismerő” és a nők

A nők hajlandók ugyan arra, hogy a férfiak nőismeretét túlbecsüljék, — de ezt a képességet nem becslük sokra. Nincs olyan nő, aki belenyugodnék abba, hogy teljesen — átlatászó legyen.

Egy szellemességéről híres angol hölgy mondotta:

— A jó Isten belelát a mi szíveinkbe! De hála legyen a jó Istennek, hogy ezt a képességet egyedül saját maga számára tartotta meg!...

A nő teljesen megnyilatkozni nem akar, legfeljebb egy másik nő: az édesanyja, vagy a barátója előtt. Sok nő vesztette el azonban ilyen módon az édesanyját és egyetlen nő sem nyert ezzel igaz, őszinte barátót. A férfi előtt azonban minden nő legalább kismértékben rejtély akar maradni. Még akkor is, ha a férjéről, vagy az orvosáról van szó. Ha nagyon sok nő be is hódol a test divatos dekoltázsának, — a lelki dekoltázt nevelatlenségnek tartja. Nem hisszük, hogy valamikor is lesz nő, aki ennek behódolna.

Az igazi «nőismerő» férfi tehát kellemetlen az egyszerű érzékenységű nő szemében. A komplikáltabb lelkületű nő pedig — megveti. Hogy merészel egy férfi olyan képességgel rendelkezni, hogy olvasson a női lélek érzésvilágában?

A férfiak a legtöbb esetben ezt a költők és írók rovására tudják be, de a nők nagyon jól tudják, hogy milyen kevés költő és író volt igazi «nőismerő». Goethe, Balzac, Dosztojevszkij, — talán még leginkább Dosztojevszkij, mert ez a robusztus orosz regényíró — legalább a nők szerint — azzal érdemelte ki a «nőismerő» pálmáját, mert alkotásaiban a nők soha nem árulják el és tárják föl olyan őszintén lelkivilágukat, mint a «szemérmetlen» férfiak.

Egy szellemes regényíróról szerint:

— Csak az olyan férfi lehet igazán «nőismerő», aki női lelket hordoz férfi testben. Máskülönben nem ismerhetne úgy minket, ahogy ismer.

Az tán vigasztalásul hozzátesszi:

— Minthogy azonban ilyen férfi nincsen, vagy legalábbis olyan ritka, mint a fehér holló: ne féljete, nők, a «nőismerő» férfiakról! Akik ezzel a képességükkel hivalkodnak, csak szeretnének «nőismerők» lenni. Ebben a harcban tehát még a legügetlenebb nő is fölünyben marad a legügyesebb férfivel szemben, mert: valóban nő, míg a férfi csak — szeretne «nőismerő» lenni...

meglátta Amadeus Wolfgang krétafehér arcát.

— Mi történt, fiacskám?... Az Isten szerelmére, mi történt?...

— Semmi... Papa, semmi. Csak arculütöttek... Már megint, már megint. Személyzet... kolduló személyzet vagyok...

Idősebbik Mozart néhány percig némán ment a fia mellett, nem mert tovább kérdezősködni. Néha riadt pillantást vetett Wolfgang arcára. A fiú 21 éves volt... Érezte, hogy egyre kevésbé érti a fiát, akiről azt hitte, szívének és agyának minden rezzenése az övé. Félelemmel nézte már jó ideje, hogyan változik a jelleme, a lelke, a gondolkozása. Amadeus Wolfgang, a gyermekien édes, a derültül azúr ég, a náta-csengésű kacaj, most hevesvérű volt és szenvedélyes. De hiszékeny maradt és ez nagy baj volt. Aki kedveskedett neki, aki művészetét dicsérte, vakon bízott abban. Csoda-e, ha csalódott, egyre többet csalódott?

— Istennel tarts, fiam — remegett az apa hangja, miattal a ráncosodó öreg kéz bizonytalan, félő mozdulattal nyúlt Amadeus Wolfgang karja után... — Csak öbenne lehet bízni... Az emberek?... Óvakodj az emberektől. Gonoszak, hitványak és minél többet érintkezel velük, minél jobban haladsz az időben... fiam, annál keserűbben fogod érz tapasztalni...

Kiléptek az országútra. Leopold Mozart most már elviselhetetlenül ideges volt és tudni akarta: mi történt.

— Mit mondott a mufti?

Salzburgban „muftinak” nevezték a zord hercegéseket, aki hiába járt el a bálókba, a táncoló párok közé, nem tudott sehogyan sem népszerűsége vergődni. Élesesű ember volt. Tudta, menyire nem szeretik az önéretes salzburgiak, ezek a kedélyes polgárok, akik a szelídeklű Zsigmond hercegések boldog uralkodása alatt nőttek fel. Hieronymus hercegések önmagának sem szerette bevallani: mennyire bántja ez a népszerűtlenség. De egyre ridegebb lett, egyre kevésbé szerette az embereket.

— Mufti! — csattant fel Amadeus Wolfgang hangja, — mufti egy patkány...

— Csitt, fiam, az Istenért — és Leopold Mozart ijedten nézett körül —, még meghallja valaki... Ne beszélj ilyen hangosan...

Amadeus szánakozva nézte az apját. Már közeledik a hatvanadik évéhez, arca csupa ránc, válla is meggörnyedt az élet súlya alatt. És fáradt szeme milyen aggódva néz körül a világban, amely tele van bujkáló veszedelemmel, álnoksággal. Szegény, szegény öreg... Hogy fél, hogy reszket... Az „első német hegedűiskola” szerzője, Leopold Mozart, az ő apja, Amadeus Wolfgang Mozart szülőapja és mestere, behúzza a fejét hegyes, sovány válla közé és vacogva kémlel körül az országúton, mint egy cseléd, hogy jaj, nem hallotta-e valaki...

Szíve megtelt szánalommal, ahogy az apjára nézett.

— Ne félj, papa...

Hangja lágy volt, mintha a könnyek a szeméből visszafelé folytak volna, a szívére, hogy meglágyítsák a gondolatait és a beszédét.

— Ne félj, papa... Minden jóra válik... A mufti csakugyan patkány, rút patkány, szörös szívű patkány... De Isten irtalmas szívé és elnéző is irántunk...

Éles ostorcsatogás, majd ügető paták friss, harcias ritmusa hangzott. A kapu előtt négy fujó, prűszkölő arab mēn torpant meg. Amadeus Wolfgang gyönyörködve nézte a toporzékoló állatokat. Feszülnek az izmaik, szinte világítanak az izzó erek és remegő idegszálak a finom bőrön át. A selymes-bársonyos fekete testek ragyognak a naplementében. Lángragyúlt fekete bársony, csillogó sima bronz... „Mintha a Residenzplatzról jöttek volna, a kútról...” — gondolta Amadeus Wolfgang, akinek ebben a pillanatban a Residenzplatz gyönyörű olasz kútja jutott eszébe, a négy hatalmas erejű bronzparipával...

— Ah, mio carissimo maestro, — hangzott egy derűs, vidám hang a hintóból. — Szálljanak csak be, hadd mutassam meg az én négy új lovamat: mit tudnak... Arabsook, telivér mind a négy!

Az öreg Firmian gróf volt, a bíboros hercegések főudvarmestere, aki nagyon szerette az ifjú művészt. Amadeus még Milanóból ismerte az öregot. Firmian grófnak az istállójában gyönyörű arab és irlandi paripák ficánkoltak, a kedves öregnek leg-

nagyobb öröme a kocsikázás volt. Amadeus Wolfgang egész napját kemény munkában, az alkotás lázában és a mesterség gonosz kis bibelődései között töltötte. Nagy üdülés, fölszabadult gyermeki öröm volt számára, valahányszor kiragadta őt a város falai közül a csilingelő szán, a havas hegyek mesevilágába...

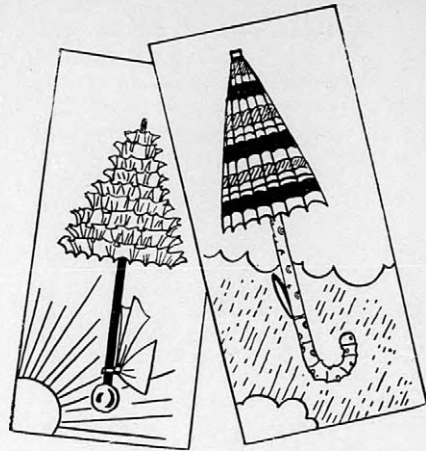
Beszálltak az öblös hintóba és a négy fekete arabs paripa hatalmas iramban repült velük Salzburg felé. Firmian grófnak útközben elmondták, hogy bánt el Amadeus Wolfganggal a bíboros. Az öreg nem tartozott a túlságosan komoly emberek közé. Csóválta egy kicsit a fejét, elcsikorgatott a foga között néhány olasz kiszólást... Azután — másról kezdett beszélni és átadta magát a száguldás megifjító örömeinek... A hintó éppen a rezidencia előtt állt meg. A négy megelevenült bronzparipa harciasan szembenézett egy percre a kút négy táltosával... Amadeus Wolfgang és az apja elbúcsúztak Firmian gróftól. A harangjáték éppen most fejezte be az elbájoló Rameau-dallamot, amelyet már egy hete csilingelt, minden Angelus után. A Hohen-Salzburg mohos bástyafokáról bűgő hang felelt neki: a Hornwerk 250 orgonasípjá bűgött alá a városra, mint derűs és szelíd harangjáték komor visszhangja, egy Palästrina-Avét...

„Elmegyek, ... el... el innen” — zúgott Amadeus Wolfgang zakatoló szíve. Ma este nem tudta megvigasztalni a harangjáték édes csilingelése sem... Zord és kietlen volt számára a város, életének és művészetének bölcsője, Salzburg. Milyen sötétek a kapualjak, komorak a házak ráncos arcai és hideg lehellet csap ki a sikátorokból...

El, csak el innen... El...

Az elmúlt télre emlékezett, mikor annyit dolgozott és annyi szükségét látott. A tanításért, bizony, nem sokat fizettek és a hercegréski hangversenymester járandóságára még a kevésnél is kevesebb volt. Háborgó indulattal gondolt vissza az elmúlt évekre, mikor olyan nyomorúságos, kisszerű viszonyokkal kellett megalkudnia. Udvari zenekar, amelyből egyes hangszerek egészen hiányoznak... Például, nem voltak klarinétosok!... Öminenciáját nem lehetett sehogyan sem rábírní, hogy klarinétosokat hozassan. „A bőkezűség nem tartozik a mi betegseink közé”, — írta az elmúlt télen Bolognába, a nagy muzsikusnak, Padre Martininek. Miséket kellett írnia, de milyen miséket? A hercegrések szarnoki akarata úgy parancsolta, hogy egy mise legfőljebb háromnegyed óráig tartson... Prokrustes-ágyba fektette képzeletét, szűk skatulyába préselte művészetét, megalázkodva alkudozott lelke istenével... Vagy talán a társaság vigasztalta volna? Kivel barátkozzék, kit öleljen a keblére, kiknek a körében szabaduljon fel gyöngéd, derűs, szerető lelkének minden elfojtott gazdagsága?... A salzburgi muzsikuskok rosszul fizetett, tudatlan, zülött, részeges fickók voltak, akiket messze kikerült és akiket szegyejt. Az előkelő házakban, ahol a hírneves fiatal muzsikus zongorára, hegedűre, viola da gambára tanított úrfiakat és kisasszonyokat, udvariasan bántak vele, de azért sohasem úgy, mintha velük egyenlő rangú lett volna. A húsz-huszzonegy éves ifjú, akinek értelmével együtt az öntudata is kinyílt, keserűen gőgös, lelki magányba kezdett bezárkózni. Kedélyének derült ege felhősödött, lelkének harmóniába durva diszsonanciák rikoltottak bele. Világosan látta, hogy a nemes urak és asszonyságok milyen mélyen, nagyon mélyen az ő szellemi világa alatt élnek, mennyivel közönségesebb lények, mint ő... Műveletlenek, sokszor ostobák és alacsony gondolkodásúak. De a nevük előtt ott van a „von”, vagy a „von und zu”. A művészt lenézik... De hát miért? Miért képzelik ezek magukat többnek nála? Kétséges-e az ő rangja, amelyet az égből kapott? Még talán az egyetlen Schiedenhofen, a fiatal Schiedenhofen lovag bánik vele emberségesen. Kár, hogy ezzel semmiről nem lehet beszélni, olyan ostoba... Firmian gróf is kedves, szeretetreméltó ember, de nincsen magánélete. Minden idejét az udvarban tölti és a lovai között. A polgárok, akik bizalmatlanul és irigylen nézik a Mozart-családot? Éppen most olvasta végig Wieland új regényét, az „Abderiták”-at. Mintha csak Salzburg nyárspolgáiról írta volna a weimari költő...

Kivel hát? Néha megtöredezett a lélek fi-

Az „úriasszony”

1. Amikor egy asszony a szó legnemesebb értelmében asszony: — csupán akkor érdemi meg igazán az úriasszony elnevezést.

2. Az úriasszony olyan asszony, aki magától értetődően teljesíti minden kötelességét, aki mindig tud mosolyogni, aki a nagy dolgok csodálatában néma marad, de gondosan öpolja és neveli az élet apró örömeit, mert tudja, hogy ezek a látszólag jelentéktelenségek teszik elviselhetővé, kellemessé és boldoggá földi tartózkodásunkat.

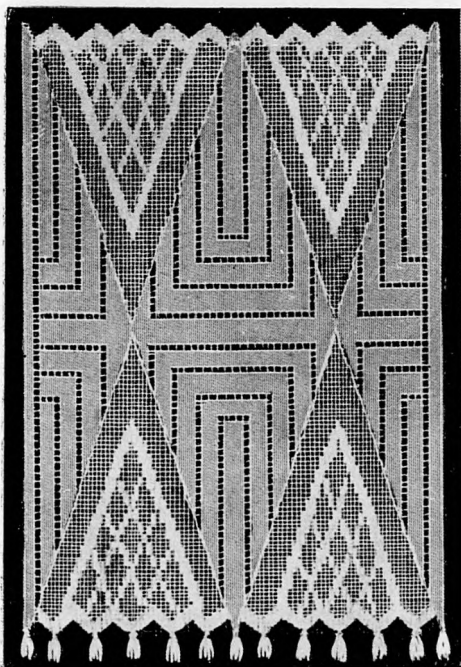
3. Az eszményi úriasszony: — nemes mag, csodálatos finomságú és szépségű gyümölcs belsejében.

4. Az az asszony, aki nem tud szeretni, nem tud szenvedni és a szenvedést nem bírja eltitkolni: — nem érdemi meg az úriasszony elnevezést.

5. De épp úgy nem méltó erre a nemes jelzőre az az asszony sem, aki belső értékét oly módon kívánja kihangsúlyozni, hogy a külsejét teljesen elhanyagolja.

6. Az úriasszony: — néhány esztendei jónevelés és egy egész életen keresztül való önművelés eredménye.

7. Az úriasszony: — eszménykép, aki nek arra a piedesztálra kell föl-emelkednie, ahová a régi trubadurok és minden idők költői vágyaik asszonyát helyezték.

Csipkebetétes sztór

Életmorzsák

A férfiaknak — céljaik vannak, a nőknek — vágyaik.

Vannak emberek, akiket csak akkor veszünk észre, amikor már — hiányoznak.

Sok ember a társaságot arra használja föl, hogy megsétáltassa a — tulajdon én-jét.

A legrettenthetőlebb az az ember, aki akkor sem riad meg és borzad össze, amikor elkészítette saját haszontalan életének nyers mérlegét.

Csak két perc

A világ megcsodálja egyes írók nagyszerű emberismeretét, de csak azokat a — banditásokat szereti, amikkel tele vannak könyveik.

Az életrajzírók sokkal büszkébbek a nagy emberek kiváló tetteire, mint maguk a nagy emberek, akik — végrehajtották azokat.

A politikai rendszer oly épület falai, amiknek már sok nagyfejú nekiment és szétverte a koponyáját.

Sok olyan foglalkozás van, amely nem táplálja a léfít, hanem — fel-falja.

A legboldogabb házasságok azok, ahol az asszony abban a pillanatban elalszik, amikor a férje önmagát kezdi dicsőíteni. A férj ezt nem veszi észre, az asszonynak pedig nem fájt.

Az asszony a férje nevét viseli. Ezel együtt köteles a nézeteit és szokásait is magáévá tenni.

Könnyebb két úrnak szolgálni, mint — egy asszonynak.

Ha a barátod kölcsönkér tőled és te nem adsz kölcsön neki: ellenséged lesz, mert — nem adtál kölcsön. Ha pedig kölcsön adsz neki: ellenséged lesz, mert — olyan helyzetben voltál, hogy kölcsön adhattál neki.

Amikor az embernek a sült galamb a szájába röpül, rendszeren nincs már egyetlen foga sem, hogy megirgálja.

nom jégtáblája, újra bugyogni kezdett a kedély, az életöröm, a derű meleg forrása. Amadeus Wolfgang ilyenkor szánkázni ment, vagy elvegyült mindenféle kispolgári mulatozásokban: lövöldözött a Mönchbergen, tréfás versekkel, furcsa kis rigmusokkal telepingált mókás céltáblákra. És bálókra járt, mert szenvedélyes táncos volt...

Jaj... a tánc... Valami a szívébe nyilallott, mikor az elmúlt salzburgi bálókra gondolt...

Von Molk kisasszony jutott az eszébe, aki már — asszony...

Akivel sohasem fog a salzburgi bálón táncolni...

A Mozart-család egyetlen holdog menedéke a Hagenauer-ház: a jómódú kereskedő otthonában holdog estéket töltöttek. Az emberséges ember, aki annyira szerette az idősebbik Mozartot és olyan áhitattal nézett az ifjabbikra, ezen az estén is vigasztalja barátait és megígéri, hogy ha éppen pénzre lesz szükség, némi kölcsönre a külföldi utazáshoz, az ő bugyellárisa nyitva áll... Persze, kamat nélkül... hiszen ez csak természetes...

Amadeus Wolfgang már akkor határozott, mikor kiszállt Firmian gróf hintójából. Kérvényt írt, amelyben „mély alattvalói hódolattal“ kéri az uralkodó hercegek úr ömenciáját, hogy bocsássa el állásából, mert megmásíthatatlan szándéka, hogy útra induljon...

A válasz nem késett soká: Hieronymus ömenciája másnap estére megadta a kívánt elbocsátást, még pedig egyetlen kurta szóval, amit saját hercegi kezével írt rá keményen Mozart kérvényére: „Elmehet“...

Az elintézés nagy fölháborodást keltett Salzburgban. Nem azért, mintha a Mozart-család túlságosan népszerű lett volna a városban. Az egyszerű kispolgárok nem érezték egészen maguk közé valóznak a muzikus Mozart-családot. Ha nem is értették, azért bánták a fiatal művészt, tisztelték a fiáért dobogó apát, de valami bizalmatlan idegenkedéssel nézték ezeket a „másféle“ embereket, akik az ő egyszerű polgári sorukból valók és még sem tartoznak oda. Még a „Hofkapelle“ kis tucatzenészei is mozogtak. Ugyanazok, akik egyre intrikáltak Mozart ellen... Most azonban föl volt háborodva mindenki Salzburgban, mert megéreztek, hogy a getreidegassei muzikus fia dicsőséget szerzett Salzburgnak és ilyen kurtán-furcsán mégsem illik vele elbánni... Persze, ezt csak úgy sügták-búgták, zárt ajtóik mögött, a kávéibrik fölé hajolva, hogy senki meg ne hallja... Salzburgban ugyanis leszoktak az emberek az ellentmondásról és a hangos bírálat szaváról, mióta Colloredo Hieronymus volt az úr.

Egyetlen ember akadt, aki még a szemébe is megmondta a hercegeknek az igazságot: Stahremberg József gróf kanonok. A nemes főpap e nyári estén így szólt ömenciájához a Hellbrunn-kastély kies sétányán.

— Sajnálom, hogy meg kell mondanom... de emenciád hibázott.

Dölyfösen emelte föl a fejét Colloredo Hieronymus, akinek a gőg volt egyik uralkodó jellemvonása és az önféjűség a másik.

— Bocsánat, emenciád... Meg kell mondanom: aki idegen Salzburgban járt, az ő nevével volt tele... Őt keresték, érte jöttek... Ez az ifjú Salzburg dicsősége... És hercegséged Salzburg dicsőségét számuzte most ily kegyetlenül...

Mialatt Stahremberg kanonok így megmondta Colloredo bíborosnak a maga véleményét, Amadeus Wolfgang a Hohen-Salzburg alatt, egy furcsa kis sikátorban és még furcsább kis borospincében üldögélt, az asztal fölé könyökölve, egy vérekes szemű, idős emberrel szemközt. Az idős ember évtizedek óta minden este ebben a borpincében bánt a borospohár fenekére. Egyébként kiváló muzikus volt, a benedekrendi atyák templomának jeles karmestere, a nagy Haydn öccse: Mihály. Mozart Amadeus Wolfgang nagyon szerette a kitűnő muzikust és talán részvétet is érzett iránta, mert Haydn Mihály szomorú ember volt, boldogtalan, művészetében és családi életében csalódott ember... Felesége valamikor énekelni tanult és Olaszországban járt. Salzburgban túlságosan sokat suttoztak róla... Haydn Mihály zenéhez szokott füle későn hallotta meg e sütvagást. Mikor már elválaszthatatlan frigy kötötte össze a felbenmaradt énekesnővel.

Amadeus Wolfgang gyakorlatlan mozdulattal nyult a borospohár után. Édesapja nagyon tiltotta az italt: „Bort ne igyál, fiam... Különösen nehéz bort ne... Neked megárt...“ — mondotta. De ma este nem bánja. Ma este minden mindegy...

— Velem így bánni... velem, — zúgott föl belőle a fölháborodás, a borpince asztal mellett. — Hát ezért volt minden alkotó munka, ezért a dicsőség... Oh, születés!... Hatalom... Hatalom...

Hinta-palinta...! (L. Wood rajza „The Sketch“-ből)

A Szent Péter apátság tornyában tizen kalapált a harang bronz nyelve. Végigrezgett a vén házak fölött, megrázta a „Lépcsőpince“ sziklából faragott falait is. Az asztal körül már akkor hárman ültek: megérkezett Anton Kajetán Allgauer orgonista is. Öreg ember volt, megrögzött agglegény, kitűnő kontrapunktista és a hegy levének alapos ismerője. Hárman szidták már az alacsony bolhajtásról lefelé csúngó vas-kosaras lámpa alatt az új salzburgi szellemet, amely annyira mostoha a művészekhez... Éjfél felé járhatott az idő, mikor Amadeus Wolfgang úgy érezte, hogy fuldadozni kezd. „A nehéz vörös bor — gondolta — papának igaza van.“ Kimentek a szabad levegőre és hangosan vitatkozva kószáltak végig a várost. Egy-egy alabárdos éjjeliőr, akivel találkozott valamelyik átjáró alatt, vagy a hid sarkán, utánuk nézett, rosszallóan csóválta a fejét és azt mormogta magában: „Lump bagázs... muzsikuskok...“

A jó barátok valahol a Szent Sebestyén-klastrom mellett jártak már, ahol Wolff Dietrich érsek és a nagy Paracelsus alusszák hosszú álmlukat a föltámadásig. Amadeus Wolfgang szeme talán megakadt egy pillanatra az ódon kőfalon. Itt fognak porladni egykor ők is, akiket szeretett...

Egyre hangosabban vitáztak a „német kontrapunkt“ról, míg a Boszorkányok Tornya felé vették útjukat. Virradt már. Valahol a kakas kiáltott. Hűvös szellő kerekedett s Amadeus Wolfgang borzongott. A szürkén derengő égre keményen rajzolódott rá a Boszorkányok Tornyának komor körvonala és a hatalmas rúdon kísértetiesen himbálta a szél a boszorkányok vaskalitikáját, amely hosszú ideje üres volt már. „Ebbe kellene bezárni... Ebbe“ — gondolta Amadeus.

Hogy kire gondolt? Volt kire gondolnia...

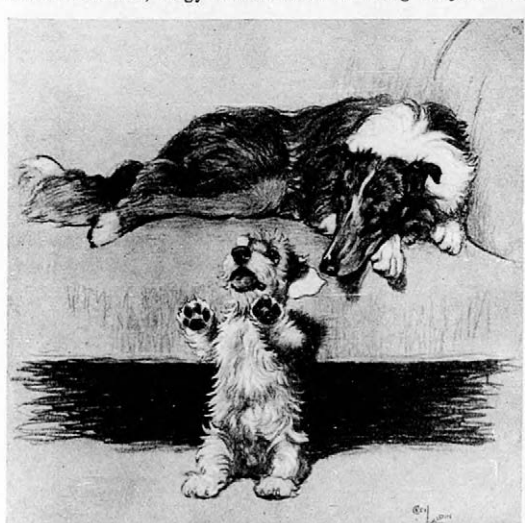
A szegény Mozart-mama egész éjszaka pakolt. És pakolni fog most heteken keresztül, csendesen sírdogálva.

A Mozart-ház készülődött az útra és a sorsfordulóra.

Az öreg egész nap lótot-futott, terveket készített, számolt, pénzügyekkel bibelődött. Bámulatos, milyen körültekintő gondossággal készítette el az uti tervet, mi mindenre volt gondja, milyen apróságokkal törődött... Bölcs, tapasztalt, aggódóan szerető ember volt. Élete egyetlen tartalmának, művének, céljának, küldetésének a fiát tartotta. Érte való remegésben, érte való álmatlan éjszakákban öszült, ráncosodott meg, görnyedt össze, fogyott el, mint a gyertyaszál...

Az uti készülődésekben segítette a Mozart-családnak a jó öreg Schachtner trombitás, a hű barát, az egyetlen, aki előtt Amadeus Wolfgang egészen kiöntötte a szívét. Gyakran fordult meg a búcsúzás e napjaiban a getreidegassei házban Bullinger is, az okos, szellemes, művelt Bullinger, Arco grófék nevelője. Valaha a jezsuitáknál tanult Münchenben. Ha félbenmaradt is, ha nem vitte semmire és nem lett belőle több, mint öreg házi hűtor, megúnt lom nagyúri házban, lelke szép ékszer maradt: nemes mesterek csiszolták azáé és fénye az élet szürke hétköznapjaiban is tiszta maradt, szikrázva világított... Amadeus Wolfgang nagyon vonzódott az ősz nevelőhöz, aki olyan bőkezűen osztogatta nemes műveltségének drága kincsét. Afféle peripatétikus bölcs volt ez a Bullinger: nem irt, nem alkotott, csak beszélt. Gyönyörűen tudott beszélni! Szenvedélyesen osztogatta változatos életének, utazásainak, olvasmányainak szép zsákmányát: sokoldalú műveltségét. Zengő baritonhangja beférkőzött a szívekbe, megvette a lelkeket, rabjává tette a fület és elbűvölte a szellemet. A salzburgiak gyakorta látták őt kissé bizonytalan, támolygó léptekkel kóborolni az utcákon, a tereken és a ligetekben, barátaival, akiknek mesélt. Némán hallgatták a nemes műveltségnek ezt a bülbülszavú, furcsatollú madarát.

Szeptember elején a kocsi elnyikorgott München felé. Amadeus Wolfgang most az édesanyját vitte magával. Mert egyedül dehogy is engedték volna. Már türelmetlenül rugdosták a lapos kőeket a lovak, mikor Amadeus Wolfgang még átszaladt a franciskánusokhoz, hogy elbúcsúzzék az öreg Kajetán frátertől. Szegény Kajetán nyomorék volt már a közs-

vénytől, az idő bizony csúnyán elbánt hatalmas gránatos-testével... De a lelke derűs volt és szelíd. Amadeus nehezen vált meg gyerekkora öreg játszótársától, akit nem is fog többé látni e földi életben...

Papa megtörtén és öregen állt a kapuban és a szemét törölgette. Sokáig nézett a kocsi után és füle még hallotta a kerekék zörgését, mikor a kocsi már nagyon messze járt. Azután föl-vánszorgott a nyikorgó falépőn a második emeletre és kimerülten rogyott egy karosszékebe

Mintha utolsó erejét adta volna ki a nagy utazás előkészületeivel...

Kezét összekulcsolta és a szívére szorította, szája hangtalanul mozgott. Imádkozott...

Istennel beszélt, akiben oly tiszta hittelt tudott hinni...

Szíve tele volt névtelen félelemmel. Megsejtette talán ez a szorongó szív, hogy Anna Mária nem fogja többé látni sohasem?...

Nannerl sírva nézett ki az ablakon. Nannerl már huszonöt éves volt, gyönyörű, sugár teremtés: Salzburg legszebb leánya. Az élet első nagy csalódása már mögötte volt: von Mölk lövagnak hívták, a lovag halálosan szerette Nannerlét és mégsem tehetette asszonyává. Mert von Mölk lovag egyetlen vagonya: címe-rangja volt. Abból élt, hogy a családjához tartozik. Ez a család pedig nem akarta, hogy Marianna Mozart hozzájuk tartozzék...

Így azután von Mölk lovag éppen olyan fájdalmat okozott Marianna Mozartnak, mint egykor von Mölk kisasszony, a testvére, Amadeus Wolfgang Mozartnak...

Nannerl elfordult az ablaktól. Rózsafa-ládikát vett elő és Amadeus leveleit kezdte olvasgatni. Könnyei-vel küzködve olvasta a régi írásokat. „Ezer pusztit küldök a te csodálatos lóarcodra...“ Oh Istenem, milyen kedves bohóságok! „Bolond vagyok, hisz ezt jól tudják rólam... Egyébként mi van Monsieur Kanárral? Énekel még? Tegnap felvettük új ruháinkat, Papa meg én. Szépek voltunk, mint az angyalok...“

Itt van valamennyi bohókás levél közül a legbolondabb: szőnyű paraszti, sváb tájszóval írtva, ahogyan tenyeres-talpas cselédlánynak beszélt. „Montya nek a Schachtner úrnak... gízasszony, montya nek, hogy diszteletem...“ Azután olaszul folytatja a levelet: „Perdonate mi che scrivo si malamente...“ (Bocsánat, hogy ily cudarul irok!)

A levélben francia és latin mondatokat is kever túlhabzó tréfás kedvében a 12 éves Amadeus, majd becsületes nyelven fejezi be, a következőképpen: „Az óra éjfelet ütött... Az ajtó két szárnya kitárult... A küszöbön túl sötétség tángott... hah, hah, hah... Mit gondolsz, mi történt ezután?... Mit gondolsz?... Bementünk a szobába...“ Ebben a levélben számolt be Amadeus Wolfgang az ő drága testvérkéjének arról is, hogy Nápolyban látta a királyt az operában. „Képzeld csak, Nannerl, a királyné leült a páholyban, a király pedig számolyt tett melléje és fölállt rá. Mert a király nagyon kicsi, de borzasztóan szeretné, ha nagyobbbnak látszanék, mint a királyné...“

Nannerl merengő mosollyal lapozgatta a régi leveleket. Mélyen elgondolkodott a múlton és a jövőn... (Folytatjuk.)

Illatos sorok a parfümről és egy kérdés

amire minden nő csak sajátmaga felelhet meg

Azok a nők, akik se nem okosak, se nem szépek, akiknek sem a szemük, sem a hajuk, de még a finom lábacskájuk sem tud különös hatást kiváltani — (de hol található ilyen nő?) — azok a nők még mindig rendelkezhetnek egy hatalmas lehetőséggel és fegyverrel, ami biztosítja számukra a kiválasztott férfi szívét és szerelmét. Ez a diadalmas fegyver: a parfüm.

Most jön azonban a kérdés, amire minden nőnek külön kell felelnie és amely körülbelül ilyenformán hangzik: „de hát melyik parfüm van ilyen lebilincselő hatással a férfira?” Nem könnyű erre válaszolni, mert amilyen illanó és megfoghatatlan maga a parfüm, éppoly kevéssé definiálható is. Valamikor a török szultánok kegyencői a háremekben az illatoknak valóságos varázslói voltak. Egyetlen rabszolgány nem közeledhetett addig a szultán trónjához, amíg ebből a szempontból a vizsgálatot ki nem állotta. Más és más, speciális illatszert használtak az arab nők és Nubia leányai, mást a perzsa virágszálak és ismét Hébron krémbőrű rózsái. A mai férfi elkényeztetett ízlése — helyesebben: szaglása — nagyon hasonlatos az egykori török szultánokéhoz. Alig van olyan finom parfüm, amire a mai férfi ne reagálna szívesen, csak egyet nem tud megbocsátani és ezt úgyszólván ösztönösen megérzi: a helytelen parfümhasználatot.

A nők egyrésze ugyanis más parfümöt használ reggel, mást délben és ismét mást este. Jácint-illatban sportolnak, az ebédhez levendula-parfümöt használnak és a színházban: mondjuk: ibolyát. Ez az eljárás ellenkezik a parfüm lényegével és a nők aztán csodálkoznak, hogy drága illatszereik dacára senki férfi

nem vesz tudomást pompás parfümjekről. Vannak aztán olyan „takarékos” nők, akik csak — néha illatosítóják be magukat. Csak olyankor, ha társaságba, vagy színházba mennek. Ne tessék haragudni a kifejezésért, de ez a metódus körülbelül olyan hatással van a férfiakra, mint a kartonruhás eszelőlyányok vasárnapi selyemharisnyája. A fukarság illatozik abból a nőből, aki ilymódon takarékoskodik a parfümmel. És ezt minden férfi azonnal észre is veszi!

Az igazi, a pompás, a csodálatos, a varázsos az a nő, akit úgy ölel át a diszkrét parfüm illatfelhője, mint valami királyi titok sejtelmes palástja. Az ilyen nő nem azért illatos, mert illatosnak akar látszani, hanem, mert ez hozzátartozik az egyéniségéhez. Parfümjé mindig egy és ugyanaz, csak az évek múlásával válik kissé diszkrétebbé és finomabbá. Ez az a parfüm, amit a férfi soha nem fog elfelejteni, még akkor sem, ha messze idegenben van. Ez az a parfüm, amire mindig muszáj emlékezni, ami a kísértések órájában hűségét parancsol a szívének. Ez a parfüm illatozik a kesztyűből és a zsebkendőből, a hajkoronából és az ajkak rózsáivéről. Ez a parfüm összhangban van a szappan illatával és a fürdőszóval, együtt építik föl az illatharmóniát, ami a nő egyéniségének kiegészítő része. Ez a parfüm vizsgálja meg a magányosság óráiban és vegyül össze boldogságos illatfelhővé a hazatért férj szivarjának füstjével.

A férfi számára pedig ez a parfüm jelenti a vágyat, a szépséget, a szerelmet, a boldogságot: — azt a nőt, akit szívébe zárt és akit enélkül el sem tud képzelni. De... melyik ez a parfüm?...

Mi az oka annak:

hogyan az asszonyok nem bírják elviselni, ha a férfi más asszony főztjét dicséri?

o

hogyan nem lehet boldog az a házasság, amit nem a szerelem kovácsolt össze?

o

hogyan két ember mindig kevésbé érti meg egymást, mint ha egy harmadik is beleavatkozik?

o

hogyan mindenkitől belátást követelünk, amikor mi semmit nem akarunk belátni?

o

hogyan miért követeljük mindig az igazságot, amikor éppen az igazságot nem bírjuk elviselni?

o

hogyan a legtöbb ember csak akkor szórakozik, ha sajátmagáról beszélhet?

o

hogyan a legtöbb ember kétségbeesetten unatkozik a sajátmaga társaságában?

o

hogyan minden ember, aki tőlem kért kölcsön pénzt, halatlanul feledékeny, de soha nem lesz feledékeny az, kitől én kértem kölcsön?

o

hogyan miért kell ezt a sok kérdést annyiszor ismételni, holott mindenki tudja a feleletet, csak éppen senki nem rá őszintén megfelelni...

A szórakozott fiatalember

Egy fiatalember, akinek idejét a mai idők kétségbeesett kenyérharca a vég-sőkig feldúlta, a villamosra ült. Mozdulatlanul maga elé nézett: a gondolat-ait szerette volna rendezni és agyonhajszoltságát kissé kipihenni.

Amint így ült-üldögélt, kissé szunyókálva, odajött hozzá a kalauz:

— Milyen jegyet tetszik?

— Igen, főúr, kérek egy világos kávét habbal, — felelte a fiatalember, de rögtön el is pirult, mert észrevette tévedését és ki akarta korrigálni.

A kalauz azonban már hivatalos ábrázatot vágott és kemény hangon így szólt:

— Én nem vagyok pincér! Jegyezze meg magának az úr!...

A fiatalember tudomásul vette a kioktatást, megváltotta jegyét, céljához ért és szükségét érezte annak, hogy az előbbi kellemetlenség utóizét egy csésze illatos haboskávával mossa le.

Beült egy kávéház forgatagába. Nézte a hamis márványasztalokat, a pincérek ruháit és megint rendezni akarta a gondolatait. Az asztal mellett egy pincér állott, aki már többször feladta a kérdést:

— Mivel szolgálhatok?

Főriádat elmélázásából és mindkét kezével megfogta a saját fejét, hogy ne küldessen el valami újabb ostobaságot. Aztán hirtelen így felelt:

— Kedves kalauz úr, átszállott kérék...

A pincér kezében megbillent a tálca, csörömpölte a poharak és a kanalak, az arca vörös és kék lett az ingerültségtől, aztán remegő hangon vágta oda:

— Hová gondol az úr?!... Én nem vagyok villamoskalauz!...

és otthagya a kétségbeesett fiatalembert — haboskávénélkül.

A fiatalember valósággal kimenekült az utcára, levette a kalapját, hogy a friss levegő simogassa lázas homlokát.

— Különös, — mondta síró hangon és a halántékát fogta, — különös, hogy az emberek mennyire hiúk a saját foglalkozásuk méltóságára! Az egyik büszke a szolgálati egyenruhára, a másik úgy viseli sapkáján a szolgálati számot, mint valami királyi diadémot!...

És újra mélyen elgondolkozva, szabálytalanul keresztülvágott az úttesten, amikor összeütközött egy szénhordóval, akinek a ruhája csupa piszkos és csupa rongy volt.

— Uram, miért nem vigyáz jobban? — kiáltott reá.

— Uram... azt mondta nekem, hogy: uram, — ismételte magában a szénhordó és mosolyoava folytatta az útját.

Ez az egyetlen szó, amivel a szórakozott fiatalember tulajdonképpen felelősségre akarta vonni és össze akarta szidni őt, a piszkos és rongyos ruhájú szénhordónak visszaadta emberi önérzetét és úgy csillogott a képzeletében, mint egy láthatatlan korona!...

Öngyásága

huszonnégy órája

Az arc kifejezés szépsége

Kinek jut eszébe, ha a divatüzletek kirakataiban megpillantja a babák örökös, édes mosolyát, hogy ezek a babák, amiket most már csak a kirakatok panoptikumában bámulunk meg: nem is oly régen még eleven valóságként járkáltak közöttünk. Ők voltak minden süldő-leány és minden nagymama eszményképei.

Egyszerre aztán minden megváltozott. Igazán nem mondhatjuk, hogy csúnyább lett a világ és az élet, amióta újra szabad maszk helyett — arcot viselni. Újra beszélhetünk már az arc kifejezés szépségéről. A Hollywoodban gyártott és a mozi útján népszerűsített „csillag” és „vampir” eltűnt az életből. Új arcok bukkantak fel máról-holnapra, arcok, szájak, szemek, sőt — ráncok. Igen, már ráncokat is „viselnek” a nők. Természetes, ma sem akarunk idő előtt elhervadt, fáradt arcokat látni, de újra felfedeztük a régi igazságot: csak az arc kifejezés teszi emberré az embert. Az eleven mimika nélküli arc — az arc, ami nem árulja el viselőjének a sorsát — hidegen hagy, még ha nagyon szép is.

Semmiféle kozmetikának nincs joga ahhoz, hogy a hamisítás eszközeivel valósítsa meg a szépséget. Már a középkorban, az angolok törvényt hoztak, amely szerint érvénytelen az olyan házasság, amely hamisított szépség alapján jött létre. A kozmetikának tehát csak egy kötelessége lehet, hogy a páciens egyéni arcának kiformalódásához segítse. A legszebb orr is csúnya, ha nincs stílusban az arccal. A lapuló fülcimpák épp oly visszatartóak lehetnek, mint az elállóak. Az embernek egységet kell alkotnia azzal, ami elrejtve van benne és amit a külseje mutat. Éppen úgy kell értenie a fiatalságához, mint a szépségben és méltósággal való megőregedéshez.

A grafológia korszaka arra is megtanított, hogy tudjunk az arcokból olvasni. Ma már természetesen találjuk, hogy az arc vonásokat éppen az igazi élmények csiszolják a legnemesebbé. Egyesenesen groteszk volna, ha a mi expressz-tempójú életünkben még mindig a régi élettelen baba volna a szépségideál. Nincs túlhaladottabb érzés, mint az unalom és a naplopás sznobizmusa. A fehér haj, az okos szem, a száj öntudatos mosolya, néhány gyöngörénc a homlokon: rendkívül hatást bírnak gyakorolni, mert hitet tesznek a nő belső élete mellett. Ezekből formálódik ki az egyéni és kifejezésteljes arc, ami feledhetetlenül vésődik az férfi emlékezetébe és — szívébe.

Házi kozmetika

A láb ápolásáról

Írta: Dr. Földes Miklósné

A láb hordozza a test terhét állandóan és a láb az emberi szervezetnek az a része, amelyre a szívén kívül a legnagyobb munkateljesítmény hárul. Ennek ellenére a tapasztalat azt mutatja, hogy a láb ápolása sok hölgnél erősen hátrébe szorul. Hiszen dacára a sportszellem haladásának, még mindig boldogan tűri számos nő a kínzó fájdalmakat, ha lábát egy számmal szűkebb cipőbe szoríthatja. Pedig a lábat rendszeresen ápolni és masszírozni kell, nehogy zsírlerakódások, keringési zavarok okozta elszíneződések és viszeres tágulatok keletkezzenek rajta. A szűk cipők viselése tyúkszemet és bőrkeményedéseket idéz elő. De ugyancsak hátrányos a túlságos bőrcipő viselése is. Az utóbbi években divatba jött a gumicipő hordása. Ez igen káros viselet, mert akadályozza a láb szellőztetését, amelyre feltétlenül szüksége van a láb bőrnek. Eppen olyan esetekben, mikor a lábbőr lelegező akadályozott, keletkeznek a lábon különféle bőrelváltozások, főleg a néha makacs gombás bőrmegbetegedések. Ugyancsak gyakran lépnek fel, különösen vérszegény egyéneknél, vagy ke-

ringési zavarok fennállása esetén hideg behatására különféle lábfagyások és fagydagatok. Ezen bántalmak esetén az alapjai gyógyításán kívül fagykenőcsök, kvarc-, esetleg Röntgen-kezelések kerülnek alkalmazásra.

A kifejlődött tyúkszemeket és bőrkeményedéseket elektromos úton is szokták elrontolni. Elsősorban a fokozott nyomást kell kiküszöbölni, mely a tyúkszem keletkezését előidézi. Ideiglenesen el lehet tüntetni a tyúkszemeket és bőrkeményedéseket salicyl-faggyú használatával, vagy salicyl-kollodium esztérellekkel.

Igen kellemetlen szépséghiba a lábak túlságos izzadása is. Ennek ellenszere a tyúkfagyáreg-fürdők és a különféle izzadási elleni hintőporok, vagy formalinos szerek használata. Makacs esetekben Röntgen-beugárást végzünk. Az alszár tágult viszerai okozta kellemetlenségeket kezdetben a láb rendszeres masszírozásával és pólýázásával lehet megszüntetni. A nagyfokú vizértágulatásokat a szakorvosok injekciós kezeléssel gyógyítják meg véglegesen.

Kozmetikai üzenetek.

«J. D.-né.» A haj tartós hullámosítása a szervezetre semmiféle káros hatással nincs. Száraz haj gyakran rosszul tűri a műveletet, ezért mindig néhány tincssel előbb próbakezelést kell végezni.

«Csongrádi.» A szemölcsök diatermiás égetése után pár napig pörk látható, mely magától lehullik. A pörk speciális púddal kendőzhető.

ban örök hűséget esküdött Somogyi Arpad László, istvándi-póstmester. — Ruhmverti Rapaics Ernő alezreder és Hajczy Rózi leányát, Katót eljegyezte Bedőházy-Przyborski Ottó szabadalmi bíróségi Kloss Kitty fia, dr. Bedőházy Tibor. — Özv. Tómass Dezsőné szül. perjessy Perjessy Ida leányát Katókat a faszori ref. templomban oltárhoz vezette Gergely László, dr. Gergely Sándor főorvos fia. Az esketési szertartást a menyasszony nagybátyja, Perjessy Károly ref. lelkész végezte. — A jegyes- és házaspároknak őszinte szívveljövő szerencsekívánatainkat küldjük.

Túlzott elővigyázatosság

Grün bevonulatonak és a kiképzésnél először adnak fegyvert a kezébe. Alaposan megnézi a fegyvert minden oldalról és egyszerre csak ijedten mondja az őrmesternek:

— Őrmester úr, itt fenn a végén egy lyuk van!

— Na és miért mondja ezt nekem? — kérdezi az őrmester.

— Csak azért mondom, — feleli Grün, — mert én ezt már így találtam... Nehogy aztán rám fogják, hogy én csináltam...

Nyaralási hírek

Kedves előfizetőink közül Pukler Suzsza Kaposvárott, Kolbenhayer Józsefné Mogyoródon, Bortyák Istvánné Gleichenbergben, Sterk Nándorné Balatonmáriafürdön, özv. Buday Vilmosné Kis-körösön, Szabó Kálmánné Balatonaligán, Pogány Zsigmondné Remetekertvárosban, Hegedűs Gyuláné Pusztamogyoródon, vitéz Vörös Gézánné Nyiregyháza, Lajos Erzsébet Budapesten, Szerednyei Lászlóné Timárpusztán, Versényi Ferencné Salgótarjánban, Zsádányi Ferencné Balatonújhelyen, Babos Ilona Rumban, Schmid Istvánné Tabon, Kotroczó Gáborné Gyónon, Lauró Ferencné Hévíszentandrásán, Rajkay Gézánné Csurgón, Zámbo Margit Andocsán, Vargyas Ferencné Celldömökön, dr. Kálmán Lászlóné Gárdonyiban, Hossman Bélané Kőbalkuton, özv. Csernek Pálné Siófokon, dr. Atzél Eleménné Balatonmáriafürdön, dr. Szabó Jánosné Kövágóörson, Riemer Gyuláné Balatonszemesen, ifj. Haidekker Sándorné Balatonföldváron, dr. Juhász Antalné a Svábhegyen, Ferenczy Margitka Somlósivárhelyen, Tusnady Alfrédné Hajduszoboszlón, dr. Szegedy Lászlóné Balatonfenyvesen, Brand Éva a Svábhegyen, Harkányi Adolfné Kis-Velen-cén, Szávay Bélané Balatonszabadiban, Nobel Edéné Hajduszoboszlón és Spitzky Józsefné Révfülöpön élvezik a nyaralás örömeit.

Jelentem még,

hogy Murgács Kálmánnak, a népszerű nótaköltőnek, két új magyar nótája jelent meg, «Fehér őszirózsa, temetők virága...» és «A pápai vasútállomásnál...» címen, Göde Jenő verseire, Nádor Kálmán kiadásában. Mindkét dal a kitűnő nótaköltő legbrilliansabb alkotásai közé tartozik és rövidesen országos népszerűsége fog szert tenni, amit Murgács Kálmán nótái jogosan meg is érdemelnek. — Felhívom a figyelmet Lambrecht Kálmánnak, a m. kir. egyetemi nyomda kiadásában megjelent «Hermann Ottó» című könyvére, amely 1 a 100 évvel ezelőtt született, legismertebb és legnépszerűbb magyar természetűdusunknak állít szép és stílusos emléket.

A TÁRSASÁGBÓL

Kedves hölgyeim,

A fiatal íróról, aki egy esztendeje nős és egy drága csöppsg boldog édesapja, mesélje a művészklubban ezt a történetet.

A házaspár egy éjszaka mélyen és édesen aludt, amikor az alig párhónapos csöppsg fölébred és éktelenül sírni kezd. Miután az anya nem bírja lecsillapítani a kis trónörökös egyre erősebb sivalkodását, felkelti az apát: — Kérlek, légy szíves, törődj te is egy kicsit a gyerekekkel! Hiszen a tiéd is!... A férj nyugodtan a másik oldalára fordul és álmában mondja: — Hagyj békét nekem!... Az én részem csak sírjon!...

A Kormányzó Úr

Öfelméltósága dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Józsefnek, a Közigazgatási Bíróság elnökének a bírói VI. fizet. csoport jellegét adományozta, amellyel a kegyelmes cím jár. — Ünnepi fényben és pompában üszött a MAC margitizsigeti klubháza és kerkhelyisége a második garden-party éjszakáján, amelyen Budapest legszebb asszonyai, lányai és a társadalmi élet előkelőségei adtak találkozt és szórakoztak a késő reggeli órákig. Az önfeláldozó szorgalmú ifj. Wahlkampff Henrik újból bebizonyította, hogy az exkluzív társadalmi összejövetelek rendezésében utólrhetetlen. Helyszűke miatt a jelen volt szép lányok nevei közül csak a következőket sorolhatjuk fel: Verebély Eszter, Horváth Kató, Zsádányi Éva, Novák Sylvana, Erdős Éva, Habbeszer Boy stb.

— A Tearóza Társaság a budapesti városligeti Gerbeaud-pavillonban, herceg Esterházy Antal elnöklete alatt, Gergelyffy Gábor dr. örökös elnök, dr. Margitay Lóránt, ifj. Buday Gábor és Fabinyi György elnökök rendezésében pompásan sikerült garden-partyt rendezett, amelyen a társaság legszebb asszonyai és leányai jelentek meg. — Butty Gyuláné kedves előfizetőnk Harkány-fürdőből, Molnár Andrásné, bányaigazgató neje kedves előfizetőnk Hévíz-fürdőből, Hossman Bélané kedves előfizetőnk Pöstyénből, dr. Atzél Eleménné kedves előfizetőnk pedig Balatonmáriafürdőből kerestek fel üdvözlő soróival, amit hálásan köszönünk és hasonló szívveljövő üdvözlettel viszonozunk.

Hímen-hírek

Brúzer Margit kedves előfizetőnk, a budapesti társaság kedves tagja rövidesen elhagyja a fővárost és Bulgáriába, Ruszcuk városába költözik, hogy új barátokat szerezzen a magyarságnak. Az eljegyzése már meg is történt nemeskikoreoszi Sewcsik Emillel, amihez őszintén és tiszta szívből gratulálunk. — Búsz Ilonka, felsőlánási kedves előfizetőnket eljegyezte Müller Henrik ev. r. tanító. — Wizerer Lenke, monori kedves előfizetőnk a budapesti Szent Domonkos-rendi r. k. templomban oltárhoz vezette revisnyei Reviczky Béla. — Boros Ilonka, hődmézvársárhelyi kedves előfizetőnket eljegyezte Ketting Dániel, Szeged. — Szabó Gizike, kapuvári kedves előfizetőnke a győri püspöki templom-

HÁZTARTÁS

Kapros tejfőléves. Egy kanál zsirból és 6 deka lisztből világos rántást készítünk, vízzel főleresztjük, belezselünk egy nedgyed hagymát, megsózzuk, késhegynyi édes paprikát adunk bele, két kanál ecetet vagy citromlevet, két kanál apróra vágott kaporot és felforraljuk. Tálalás előtt két deci tejfölt adunk bele, minden személyre egy egész tojást főzünk bele és zsírban pirított, kockára vágott zsemlyére tálaljuk.

Nyelv burgonyatészta (előétel). 14 deka vajat, 14 deka lisztet, 14 deka főtt, áttört burgonyát, egy egész tojást, késhegynyi sól összegyúrunk, többször kisodorjuk, közben mindig egy negyedórát pihenni hagyjuk, végül kisujvastagra kisodorjuk, a puhára főtt, lezteltított nyelvet belegöngyöljük és megsütjük; paradicsommártással adjuk fel.

Zöld saláta francia módon. Fialat zöld salátát széjjelszedünk leveleire, jól megmossuk és tálra tesszük. Fél pohár vízhez teszünk két kávéskanál olajat, kevés sót, annyi citromlevet, hogy savanyú legyen, mindezeket jól összekeverve a salátára öntjük és tetszés szerint megcukozzuk.

Borjútokány gombával, rizzsel. Fél kiló borjúhúst metéltre vágunk, úgyszintén 10 deka gombát is és külön-külön hagymás zsírban megpároljuk; ha puha, leöntjük paprikás tejfőllel, 10 deka főtt rizst keverünk hozzá. Tálaláskor zsírban megforgatott galuskával adjuk.

Hústorta. Negyed kiló rizst 10 deka sonkával puhára párolunk, 50 deka borjúhúst apró kockára vágunk és megpároljuk. Huszonöt deka makarónit vízben kifőzünk. Hét deka vajból, 10 deka lisztből, 1 kanál borból és 1 tojássárgájából tésztát gyúrunk. Vékonyra kisodorjuk és egy lábost kibélelünk vele. Három deci tejfölt, 10 deka vajat, 1 kaporit, sól együtt felforralunk. Egy lábost a tésztával kibélelünk, aljára rakunk egy réteg sonkás rizst, egy réteg makarónit, rá borjúhúst s közben tejfőles mártással mindig megöntözzük, tetejére egy kis vajat teszünk és megsütjük.

Roszbif. Egy kiló bélszint jól megmosunk és belemártjuk a fővő jólesvesbebe, tányérra tesszük, letakarjuk és nyolc órára félretesszük. Készítés előtt megsózzuk, borsozzuk, lábosba zsírt teszünk, a húst

ráhelyezzük, tejfőllel jól bekenjük és sütni tesszük, levélvel gyakran öntözzük. Tüvel megszurkáljuk s ha véres lé szivárog belőle, tovább pároljuk. Ha elkészült, vékony szeletekre vágjuk és forrón tálaljuk. Körtésnek gombásíz adunk hozzá és apró savanyú uborkát.

Ragupástétom. Hús 20 deka lisztből, 20 deka vajból, 1 tojásból vajtészttát készítünk, amit négyszer nyújtunk ki. Ekkor kivágunk három akkora lapot, mint a tál, melyen feladjuk. Az egyik lapnak kivágjuk a közepét, hogy csak egy ujjnyi széles karikája maradjon. A maradék tésztából 2 cm átmérőjű kekek lapocskákat vágunk és ezzel az egyik lapot — a karikákat félig egymásra helyezve — koszorúalakban feldíszítjük. Mind a három lapot sütőben pirosra sütjük. Tálalás előtt melegen megtöltjük és összerakjuk. Töltelék: öt csiperkegombát apróra vágunk, egy kanál vajban megpároljuk, meghintjük egy kanál liszttel, sól, borsot adunk bele, két kanál húslevest, felforraljuk és egy deci tejfölt lassan hozzákeverünk, aztán hozzáadjuk a megsütött, kockára vágott libamáját, 25 deka sült, darált sertéshúst, 4 gombát kockára vágva, amit előzőleg ecetes sósvízben puhára főztünk.

Disznóhús hallal. Feleannyi disznóhúst veszünk, mint halat és apró kockákra és szeletekre vágott hagymával, egy kockára vágott nyers burgonyával zsírban sütni kezdjük és egy kevés vizet adunk hozzá, hogy hamar forrjon és addig forraljuk, míg a hús megpuhul, akkor a felaprózott halat beletesszük, citromlével ízesítjük, megsózzuk, borsozzuk, kevés tejfölt adunk bele és lassan pároljuk.

B e f ő z é s

Császárkörte befőzése. Jóminőségű, egészséges szép körtéket meghámozzuk, négybe vágjuk, egy liter vízbe két citrom levét beleszórjuk, a körtészeleteket meghámozás után belerakjuk, hogy meg ne feketedjenek. Ha mind kész, szitára tesszük, kénnel megfűstöljük és utána több vízben jól kimossuk, a vizet lecsurgatjuk, üvegekbe rakjuk. Ezalatt a leülledett citromosvíz tisztá részéből szirpot főzünk, ráöntjük a berakott körtére, tetejére kevés szalicilt teszünk és a forró szirpot rátöltjük, hogy a körtéket ellepje. Jól lekötözzük és kigőzöljük.

Bármilyen gyümölcsös cukor nélkül. A nyers gyümölcsöt szörszítán áttörjük és szélesszájú üvegekbe tesszük el, de nem töltjük tele az üveget. Lekötjük és 40 percig gőzben kifőzzük. Cukorbetegeknek is kitűnő.

Almalekvár. Az almát meghámozzuk, magházát kivágjuk és nagyon kevés vízzel sűrű péppé főzzük, egy kiló almához 15 deka cukrot téve bele. Üvegekbe rakjuk, tetejére kevés szalicilt teszünk, lekötjük és gőzben kifőzzük. Tésztába is kitűnő.

Körtésajt. Egy kiló körtét egészben puhára főzünk, szitán áttörjük, minden kiló körtéhez 50 deka cukrot veszünk, egy citrom héját és levét, 5 deka mandulát, 5 deka pisztáciát, 5 deka citronádot kockára vágva. A cukorból nagyon sűrű szir-

Meg kell tanulni, hogy
Nonspi

biztosan megszünteti a hónaljzadást, tökéletesen szaglanít és megakadályozza, hogy ruháján a hónalj táján csúnya foltok képződjenek. Toalettjeinek élettartama ezáltal megduplázódik.

NONSPI

izzadás elleni szert

orvosok, ajánlják, hatásában biztos és teljesen ártalmatlan.

Próbaüveg 80 fill.
Nagy üveg P 3.50

Ha rendszeres szaküzletében nem kapná, úgy küldjön az alábbi címre 1 pengőst postabélyegben s a vezérképviselet küldet Önnek egy próbaüveget portómentesen.

Vezérképviselet: HALPERT JÓZSEF,
BUDAPEST, KORÁLL-UTCA 6. SZAM.

rupot főzünk, míg török, ekkor a gyümölcsöt beletesszük és addig főzzük, míg a tányérra csepegtetett próba kocsnyásodik. Ekkor a mandulát, pisztáciát, citronádot beletesszük, kissé még főzzük, aztán citromlével kikent tányérra tesszük száradni.

Görögdinnyehéj cukorban. Csak vastaghejú görögdinnyét használunk és egy ujjnyit a piros bélből is hagyjunk rajta. Meghámozzuk, hosszukás szeletekre vágjuk és erősen ecetes vízben addig főzzük, míg üvegesedik, akkor szitán lecsépegtetjük, felemennyiségű cukorból egészen sűrű szirpot főzünk, a dinnyét beletesszük és addig főzzük, míg egészen üveges lesz, akkor üvegekbe rakjuk, a szirpot ráöntjük, lekötjük és kigőzöljük. Tegyük a szirupra citromhéjat és vaniliát.

Szilva befőzése rummal. Öt kiló szilvához kell 1 kiló cukor és 1.50 liter víz, 3 deci rum, kávéskanál szalicil. Egy liter vízben fél kiló cukrot felfőzünk, a gyümölcsöt három részre osztjuk, részenként átfőzük benne, majd kivesszük. A gyümölcsöt 2–3 nagyból üvegbe tesszük. A vízhez öntünk még fél liter vizet, beletesszük a fennmaradt fél kiló cukrot és felfőzzük. Hozzákeverjük a szalicilt, a rumot és ráöntjük a szilvára. Légmentesen lekötjük és hűvös helyre tesszük. Ugyanígy tehetünk el ringlót és szilvát is.

Sóska eltevése. A sóskát legjobb augusztusban eltenni. A fiatal leveleket egészen hagyjuk, az öregeket le kell törni

Csakis a Sirius növénytapóval

sikerül gyönyörű cserpes virágokat és szobanövényeket nevelni és fenntartani. EGY CSOMAG (15 adag, 30 l. oldathoz) ára 1 pengő 20 fill. részletes utasítással. 20 év óta nagyszerűen bevált realis készítmény. Kapható magüzetekben, drogériákban, gyógyszerárakban, mindenütt.

Ahol raktár nincs, 5 csomagot 6 pengőért bérmentve küld a készítő cég:

KUTASY DÁNIEL

Sirius-laboratóriuma, Balassagyarmat.

Próbacsomag 0.80, 1/2 kg-os 3.60, 1 kg-os 6.50
Utánzatoktól óvakodjék!
Csak SIRIUS-t fogadjon el!

3

előnye van Önnek, ha butorszük-ségletét MÜLLER BUTORGYÁR-ban szerzi be. Elgondolás szerinti berendezést kap, jót és megbízható jutányosan. Upepest, Erzsébet-utca 8. Telefon: 95-0-95

a vastag, középső bordáról. Megmossuk, a vizet lecsorgatjuk róla, lábosba tesszük és tűzön addig főzzük, folyton keverve, míg levét elfövi. Akkor kisebb üvegekbe tesszük, hóllyagpapírral lektjük és kigőzöljük.

Szalicolos zöldbab. Négyliteres üveghez egy tetőzött evőkanál szalicil kell. A szalicil 3 liter vízben felfőzzük, hűlni hagyjuk. Ezalatt a zöldbabot megtisztítjuk, megmossuk és üvegekbe rakjuk, a kihűlt szalicilos vizet rátöltjük, bekötjük, hűvös helyre tesszük és használat előtt 3-4 vízben jól kimossuk. Epen így tehetünk el zöldbabot, amit megtisztítottunk, magházát kivesszük és egymásba dugva rakjuk be az üvegekbe.

Receptek

Finom rácsostészta. Tizennégy deka vajjal 21 deka lisztel, 7 deka cukorral és 1 tojással jól összegyúrunk, felét kinyújtva, pléhbe tesszük, málna- vagy ribizillekvárral megkenjük s a következő töltelékkel töltjük: 16 deka darált mandulát vagy diót, 21 deka cukrot összekeverünk 3 egész tojással, teszünk bele egy csomag vaniliacukrot, egy citrom héját és ezt rákenjük a tészta, a megmaradt tésztából rácsot készítünk, rá tesszük és pirosra sütjük. Hidegen szeleljük fel.

Porhanyós burgonyalepény. Huszonöt deka lisztet összedörzsölünk 10 deka zsírral, vagy 15 deka vajjal, 25 deka főtt, áttört és kihűlt burgonyával, kevés sóval, 15 deka cukorral, egy késhegynyi sütőporral s egy egész tojással jól összegyúrjuk. Két részre elosztjuk, kinyújtva tepsi-be tesszük, lekvárral megkenjük, a másik lapot ráhelyezzük, tojással megkenjük és kisütjük.

Tejszínhabos tekeres esokoládéval. Hat deka cukorral 1 tojást és 7 tojássárgáját habosra keverünk. Ezalatt 3 deka kakaót és egy szelet puhított esokoládét 5 deka vajban elkeverünk. Négy deka mogorót megpirítunk, héját letöröljük és mozsárban olajosra törjük és a csokoládékeverékhez adjuk. Hét tojásfehérjéből kemény habot verünk 6 deka cukorral és a kikevert tojássárgájához adjuk. Négy deka lisztet összekeverünk 3 deka finom zsemlyemorzsalával, citromhéjjal, finomra tört fahéjjal, vaniliával és a csokoládékeverékbe keverjük. Egy tepsi fehérr papírral kibélelünk és a tömeget kisujjnyi vastagon beletesszük, mérsékelt tűz mellett kisütjük. Lisztelt deszkára borítjuk. Kemény tejszínhabot vanillás cukorral edesítve a tészta alá kenünk. Kevés habot félretesszük. A tésztát gyengén összcseparjuk, a félretett tejhabot rákenjük vékonyan, meghintjük reszelt esokoládéval. Hideg helyre tesszük és aznap elhasználjuk, mert a tejszínhab másnapig nem áll el frissen.

Udvarhelyi Miklósné

Vajas piskótatészta. Hat tojássárgáját 25 deka vajjal és 25 deka cukorral habosra keverünk. Hat tojás kemény habját és 25 deka lisztet hozzákeverünk. Kikent tepsi-be öntjük és kevésbé sütjük. Gombócra cukrot, mandulát szórunk rá, félhólyag alakokra formázzuk és tovább sütjük.

Péterffy Zsigmondné
Citromkifli. Huszonnyolc deka cukrot 2 egész tojással és 3 tojássárgájával nagyon habosra keverünk, beletesszünk kanalanként 25 deka lisztet, 2 citrom reszelt héját és fél citrom levét. Apró kifliket formálunk, tojásfehérjével megkenjük, darabos cukorral meghintjük és vajzolt pléhen sárgára kisütjük.

Dr. Mészáros Sándorné
Fagyalthoz ostyá. Két kanál cukorport egy tojássárgájával, egy kanál lisztel és négy kanál tejfel simára elkeverünk. Az ostyásütőt szalonnával megkenjük. A masszából kanalanként teszünk az ostyásütőbe, láng felett világossárgára sütjük és forrón fakanál nyelére felgöngyöltjük.

Imre Károlyné
Éva-torta. Huszonnyolc deka cukrot 4 tojássárgájával fél óráig keverünk, azután lassanként 25 deka hámozott darált mandulát, 8 deka darált mogorót, 7 deka apróra vagdalt citromadót, 7 deka apróra vagdalt csokoládét és utoljára a tojásfehérje kemény habját 4 kanál zsemlyemorzsalával felváltva adjuk hozzá. Kikent és beliszteztet formába öntjük, egy óráig sütjük és citrom- vagy csokoládéjeggel bevonva, cukros gyümölcscsel díszítjük.

Lévay Zoltánné

Mézes diótorta. Veszünk 4 tojássárgáját s 1 kanál zsírral jól eldörzsöljük, adunk hozzá 1 kiló mézet, fél kiló lisztet, 25 deka darabosra tört diót s egy kis pohár likőrben felolvasztott késhegynyi hamuszirt, azt egészen jól eldörzsöljük, hozzáadjuk a tojás habját és lassú tűznel kisütjük.

Nagy Imréné

Mit főztek?

Július 11. Szerda: Sóskaeves tojással, párolt rostélyos zöldbabfőzelékkel, főtt kukorica. **Vacsora:** Töltött galamb vöröskáposztával, gyümölcs.

Július 12. Csütörtök: Francia burgonyaleves, töltött paprika, túrós- és meggyes-rtés. **Vacsora:** Bécsiszelet burgonyapürével, uborkasalátával, gyümölcs.

Július 13. Péntek: Zöldborsólevés, káposztáskocka, főtt kukorica, gyümölcs. **Vacsora:** Halkolbász burgonyasalátával, gyümölcs.

Július 14. Szombat: Hagymásleves petrezselyemmel, reszelt tésztával, tejfölösen, gombás borjúselet rizskörítéssel, főtt kukorica, gyümölcs. **Vacsora:** Töltött tojás, vegyes zöldség vajba párolva, kovászos uborka, gyümölcs.

Július 15. Vasárnap: Paradicsomleves csirkeaprólékkal, rántott csirke petrezselymes burgonyával, uborkasalátával, főtt kukorica, szecsentorta, gyümölcs. **Vacsora:** Májpástétom tartárral, hideg hús, vegyes kompót.

Leányának gyakorlati nevelését

dr. Főstner Bulyovszky-utcai leánynevelő intézet biztosítja. (Bentlakók, bejárók.) Titkárnő-képzés (egyéves, nyilv. jogu). Ruha- és modell-tervezés. Ruhavarrás, szabás. Idegen nyelvek. Tökéletes továbbképzés. Zene. Sportok. Prospektus. Budapest, VI., Bulyovszky-u. 10. Tel. 156-93.

Július 16. Hétfő: Zöldbableves, szűzpecsenye, tökfőzelék, főtt kukorica, gyümölcs. **Vacsora:** Párolt nyelv zsemlyegombóccal, gyümölcs.

Július 17. Kedd: Zöldségleves, vagdalt pecsenye, kelfőzelék, barackgombóc. **Vacsora:** Sült fogoly vegyes körítéssel, gyümölcs.

Július 18. Szerda: Velőleves, paradicsomos aprólek, almáspite. **Vacsora:** Rántotta kovászos uborkával, gyümölcs.

Július 19. Csütörtök: Pirított kenyérleves, salátafőzelék borjúkötlettel, citrompudding. **Vacsora:** Töltött paradicsom, gyümölcs.

Július 20. Péntek: Tejleves reszelt tésztával, rakott burgonya, gyümölcs. **Vacsora:** Ökorszem salátával, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Július 11. Szerda: Meggyleves, túrógombóc, gyümölcs. **Vacsora:** Párizsi kirántva, uborkával, gyümölcs.

Július 12. Csütörtök: Húsleves daraguskával, főtt hús ribizlimártással, veltó pirított kenyérral, gyümölcs. **Vacsora:** Tojásomlett salátával, gyümölcs.

Július 13. Péntek: Paradicsomleves galuskával, darakoch izell. **Vacsora:** Aludttej, sajt retekkel, gyümölcs.

Július 14. Szombat: Marhatokány burgonyával, vizes uborkával, palacsinta túróval. **Vacsora:** Délről tokány, gyümölcs.

Július 15. Vasárnap: Borjúbecsináltleves, fokhagymás sertéssült salátával, kakaószelet, gyümölcs. **Vacsora:** Délről sült burgonyával, salátával, gyümölcs.

Július 16. Hétfő: Zöldbableves, juhtúrós metélt. **Vacsora:** Zöldbableves hidegen, sajt retekkel

Július 17. Kedd: Borsóleves galuskával, lekváros palacsinta. **Vacsora:** Borjúpörkölt uborkával, gyümölcs.

Július 18. Szerda: Zöldségleves, hagymás rostélyos uborkával. **Vacsora:** Aludttej, túró retekkel, gyümölcs.

Július 19. Csütörtök: Húsleves sült borsókkal, főtt hús paprikásan készítve burgonyával, főtt kukorica. **Vacsora:** Sajt, vaj retekkel, gyümölcs.

Július 20. Péntek: Kalarábéleves, sajtos makaróni, gyümölcs. **Vacsora:** Főtt rizs esokoládéval, gyümölcs.

Tanácsot kérnek

Kedves olvasótársróm! Közül ki venne magához egy fiatal asszonyt egy hónapi üdülésre, csakis erdős vidéken. Leveleket: B. J.-né, Rákospalota, Bethlen-u. 76. sz. kérek. Az ellátásért járó összeg feltüntetése is kérem.

Kérem kedves olvasótársnőmtől a Parasztheület nyitányában énekelt, Szicília szövegét, mellyel most az Operában énekelik, az én kötőmben lévő szöveg, úgy látszik másik fordítás. Hálásan köszöni „Muzsikális”.

Üzenetek

SATORALJAUJHELYI ELŐFIZETŐ. Panaszára közöljük, hogy mi a MANSZ-szal semmiféle összeköttetésben nem állunk. Azt állítja, hogy ön lapot rendelt és 6 darab könyvet kapott, 24 P-ért. Erről sem tudhatunk. Mindenesetre, a rendelés-lapot kellett volna aláírás előtt megnéznie. Ha úgy érzi, hogy valami hiba történt a rendelés körül, panaszolja el a MANSZ elnökségének. Feltétlenül hiszszük, hogy elégtételt méltóztatik kapni. A Magyar Uriasszonyok Háztartása és a Magyar Uriasszonyok Otthona című könyvek nem a mi kiadásaink. A címek okot adhatnak az esetleges félreértésre, de nekünk ezekhez a könyvekhez és a könyvekkel kapcsolatos rendeléshez semmi köztünk. Mindenesetre a jövőben, ha valamelyik ügynök beállt, tessék igazoltatni és jól megnézni, mit ír alá Nagyságos Asszony. Az ügynök nagyhangú kijelentéseire, az előkelő személyekre való hivatkozásra pedig ne tessék adni. A szerk. **Hivatásos** kozmetikusnőket és kozmetikus asszisztensnőket legmodernebb alapon kiképez: dr. Földesné Juno kozmetikai intézete, Rákóczi-út 6. A Pannóniával szemben. A M. U. L. előfizetői tandíjkedvezményben részesülnek.

A **Baeder Caola** vitaminos arc- és bőrápolókrém kényesbőrűket, sportolók és napozók számára nélkülözhetetlen. Egyenletesen barnítja a bőrt s megvédi az erős napfény és az időjárás káros behatásai ellen.

O. J.-né erdélyi előfizető. A kérdezett No 070, serie 1803 sorsz. Józsví Egyesület által kibocsátott sorsjegy teljesen értékte-

lenné devalválódott. Mai értéke alig pár fillérre tehető. Nem fedezi a levelezéssel felmerülő postabélyegköltséget.

Sz. üdv. Szerk.

Géza. Eljegyzésük emlékére olyan ajándékot adjon menyasszonyának, amiről tudja, hogy örülni fog neki. Egy szép gyűrűt, vagy karkötőt. Bizonyára szívesen fogadja. A menyasszonyi csokrot a vőlegény küldi, minden más költséget rendszeren a menyasszony családjával visel, még a nászút költségeit is. Sz. üdv. Szerk.

Virágkedvelő. A leírás hosszú, lándzsalevelű kaktusz minden évben virágzik, szép piros virágai gyönyörűek és szoba díszítésére rendkívül alkalmas. Már a második évben hoz virágot. Gondozása igen egyszerű. Fontos, hogy tápdús földet kapjon, amit minden évben fel kell frissíteni. Öntözést csak másodnaponként kíván. Teljesen igénytelen, mert napos és árnyékos helyen egyformán fejlődik. Egyáltalán nem kényes, búsában viszonyozza gondozója fáradozását. A kaktuszoknak ezen faja Argentínából származik és a mi éghajlatunk alatt, mint szobanövény, szépen fejlődik és hosszú évekig él. Sz. üdv. Szerk.

Nagymama. Magyar-perzsaszőnyegét a tisztítás előtt jól ki kell porolni, lekefèlni és azután terpentinbe mártott ruhába szálára átörzöszölni. Nemcsak megtisztult, de szép fényt kap tőle a szőnyeg.

B. M. Azzal a szándékkal fogtam levelelem adandó válaszom megírásához, hogy nem légszem meg felszínes közömbösséggel siklani el mellette, hanem eljutok e mindennapi probléma mélyebb rétegeig. Legjobban a főkérdés érdekelt, levele megírását szuggéráló gondolata. Határtalan optimizmusa nemcsak meglepett, de ugyanakkor gondolkodóba is ejtett, mert az előre elfogadott következtetések mögött settenkedő árnyakat is sejttek, amelyek keresztülhúzzák a legokosabb ember számításait is. Én nemcsak nézem, de látom is az emberek életének alakulását — szemünk előtt játszának a szerepök, — és nem merném légből kapott frázisokkal alátámasztani csapongó reménységét. Eltekintve attól, hogy senkinek az életébe nem mernénk az Ön által kívánt módon belenyúlni és bocsásni meg, ezt az Ön érdekében sem teszem, mert elvem, kovácsolja mindenki maga sorsát, ahogy tudja, ahogy bírja, hiszen tökéletes az én beavatkozással sem alakíthatná senkisé. A mi olvasótáborunk hőlgyei nem fordulnak hozzánk leveleiben említett kérdésekkel s ne csodálkozzon furcsa kijelentésünkön, de igen megsértődnének, ha kérdését meg mernők kockáztatni. Ön bizonyára úgy találja, hogy okos praktikuság hiánya, mi azonban értjük a női büszkeség lázadását a kínálat üzleties gondolata ellen. Nem tehetek rá, de nekem is az az elvem, hogy az érzések értékét diszkvalifikálja a jóléthez kötöttség. Mintha azt mondanánk, hogy jól szituált emberek kiváltsága a családi boldog élet. Kétségbe-ejtő elégedetlenséget szító gondolatok tépnek, mardosnák azoknak lelkét, akik kénytelenek szerény viszonyok között élni. Pedig az élet megpróbáltjái a boldogabbak, megelégedettebbek s ezeknek otthonában találjuk meg a szeretet mélységét, a szerelem önfeláldozássá magasztosultságát. Lehet hazárdjátékokat üzni meg az érzéssel is a jólét, vagy jobblét kedvéért, de ehhez a jáltekhoz mi soha nem szolgáltatunk anyagot senkinek. Mi is értékeljük a jólét előnyeit, de még jobban megbecsüljük a szerény, vagy éppen mostoha körülmények között élő fiatalság alapítását, harc vállalását az életért, a jövőért, a mult fájának tereblyesebbé tété-

HUDNUT

arcpuder kiváló tapadóképességgel bír. A világhírű Hudnut arckrémmel együtt használva, az arcnak üde, fiatalos külcsönöz és megóvja a szél, eső és a nap káros behatásaitól.

HUDNUT arcpuder kapható kisdobozban is, ára 1.30
Nagyobb doboz 2.80 és 4.80

RICHARD HUDNUT
PARIS—NEWYORK

- **lúcdőruha**
- **lúcdőköpeny**
- **pizsama**

Kovácssevics Milenkó
IV. Petőfi Sándor-utca 3

Előfizetőinknek folyószámla hitel

Lohr Mária

(Kronfus)

Vegytisztító - kelmefestő

Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross ucca 85. szám

Asszonyi méltósággal nem egyeztethetem össze, hogy könyörögjek neki mellettem maradásáért. Úgy gondoltam, magamat alázom meg, ha kedve ellenére akadályozom meg korcsmázását, pedig minden alkalommal boros állapotban jött haza. Most ébredtem csak tudatára, hogy leendő gyermekem szervezetére jóvá nem tehetően kártékony hatással lehet az a sok szesz, amitől kábultan tántorgott haza. Rettentően bánt a lelkiismeretem, hogy miért nem akadályoztam meg mindenáron, vagy inkább hagytam volna el, csak egészségtelen gyerekek ne adjak életet. Az Ön sorai ezek, Nagyságos Asszonyom, amelyek fellárják lelkének gyötör aggodalmait. Az orvosi tudomány vizsgálataival, megállapításaival szemben ellenkező véleményt nem mondhatok, mert bebizonyított tény, hogy mindenemű szeszital fogyasztása megrongálja, legyöngíti az emberi szervezetet és a megrogzított, krónikus szeszfogyasztó utódaira is kártékony hatással van. Kétségbeesésért azonban ennek dacára is indokolatlannak és túlzottnak találom, mert férje nemrég, csak egy idő óta lett a szeszital rabja, ami még nem lesz hatással első gyermekek szervezetre. Azonban feltétlenül

meg kell állítani és vissza kell téríteni a józanság útjára, nehogy akarat- és tett-ereje is elmerüljön, magával rántva azokat, akik életének gyenge kis hajtásai. Elérkeztek az élet legkomolyabb pillanatahoz, amikor Önre, Nagyságos Asszonyom, mint feleségre és leendő anyára hárul a felelősség nagy súlya, hogy e veszélyes örvénybe rántó úton ne engedje tovább. Nem szabad elszalassza az első tisztá, józan alkalmat, hogy beszéljen okosan vele és a szívével, s elmondja neki, mi vár az olyan ember gyerekeire, akik szeszől tönkretett szervezetet hajtaszai. Mint apa, nem bírná elviselni, hogy az ő könnyelműsége folytán gyermekei gyengültszervezettel, kisebb ellenálló képességgel, beteg idegrendszerrel jöjjenek a világra, akik örök vádként marcangolnák a lelkét. Ezeknek a satnya, beteg gyermekeknek a szemrehányó, vádló tekintete elől hova menekülhetne el? De a saját korai sírját is megássa, ha nem hallgat Önre, aki úgy megrémült a lelke előtt felvilanó jövőtől. Ki nem tudná, hogy a szeszital idézi elő a korai érlelmeszedést, a bénulásokat, a gyomor, máj és vese megbetegedéseket, az agy működésének bénulását, az emlékezőtehetség kihagyását, s ugyanezeket

a fájdalmas tüneteket észlelhetjük az iszákos szülőtől származott gyerekeknél is. A gyermek egészséges szervezetéért a szülő felelős és nem hiszem, hogy volna egyetlen szülő, aki tudatosan beteg, kóros gyermekkel ajándékozna meg önmagát. Lehet, hogy a felelősségről megfeleldkezhetik egy bódult időre, de józan pillanatban még értelmét is túlharsojja a megrettent szív sikoltása és kijózanodva, bánatosan néz szembe önmagával. Kapaszkodjon bele ebbe a tisztá önludatos percbé és vegye ígéretét, fogadalmát, hogy soha többé egyetlen korty szeszitalt nem vesz magához. Nem vesz többé egy cseppet sem magához önmagáért, családjáért, akik nem nézhetik tovább a vesztébe vezető örvény legszélén való bolyongását. Ha egyszer betekinthetne a testi nyomor lánnyára és látna a degenerált gyermekek könnyet-facsaró korcs hadát, akik szüleiknek köszönhetik, hogy az élet nyomorékaiként jöttek a világra, félve várná az időt és könyörögve kérné Isten kegyelmét, megbánást, visszafordulást ígérvé. Nagyságos Asszonyom, nem kérdezzük, hogy miért engedte idáig fejlődni a dolgot, azonban nem kételkedünk, hogy tovább nem engedni jutni és saját testével állja el az utját és visszatérítheti otthonához. Önhöz és leendő gyermekehez, aki jön, hogy megmentsé mindnyájukat.

Szív. üdv. Szerk.

Menetdíjkezdmények, olesó utazások. A magyar királyi Államvasutak Igazgatósága mindenkit érdeklő, hasznos füzetet adott ki az ország területén élyezhető menetdíjkezdményekről és az olesó utazások módjáról. A kitűnően összeállított füzet tartalmazza a sokféle balatoni kedvezményt, a Bécstől Budapestre utazók, a cserevonatok, a cserkészek, a hadirokkantak kedvezményeit, a fürdőszeszoni, a hétvégi, a körutazási, a vásári kedvezményeket, a filléres gyorsvonatok, a kultúr-külvonatok, a kiállítások és vásárok, a tanulók és turisták, a társasutazások kedvezményfeltételeit, a különböző alkalmi menetkedvezményeket. Mindenki könnyen megtalálhatja ebben a füzetben a kívánt adatokat, mert világos a beosztása és könnyedén áttekinthető.

„Magyarkeszi doktróné” jeligré küldöm: Házunk előtt bólogat az akácsa, Szomorúan hull a fehér virág. Fáj a szívem, édesanyám, éjjel-nappal gondolok a babámra, Mert messzi van a nyíregyházi kaszárnya Irtam én már a rózsámnak levelet. Irtam neki: szolgált ő már eleget. Gyere haza édes rózsám, ne várd meg, hogy én menjek utánad, Mert messzi van a nyíregyházi kaszárnya.

Szív. üdv. Dr. Báthy Sándorné

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos:

KERTESZ BÉLA

Szerkesztők:

TORDAI BÓJTHE ETELKA,

ERDÖDY ELEK, KERTESZ ELEK

Ügyvezető igazgató:

BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat, kisértet, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap képeinek és cikkeinek átvétele és elkészítése tilos.

A Magyar Úriasszonyok Lapját a Corvina Fesztégyár R. T. üstékeltve nyomatja a Hungária Hirlapnyomda R. T., Budapest, V., Vilmos császár-út 34

Felelős: SCHMIDEK GÉZA

APROCHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés díja szavanként 10 fillér. Vestagabb betűkkel szedett első szó díja 20 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetési díja 1 P. Jelíges hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 P utalandó át

Perzsa és más szövegek szakzsűri és művészi felállítású vállalat. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközök. A lap előfizetői részére 10 száralék kedvezmény. Cim: Tcharhoukian Vosdanik, Budapest, VIII., Kísalud y. 21. Telefon: 369-66.

Gyermekegyarallatás a Bakonyban, fenyves erdő mellett, grófi kastélyban, kenesi Kenessey Josephine igazgatónő vezetésével. Budapest, Bakáts-tér 8. Prospektus. Telefon: 83-1-99.

Katolikus Tisztviselőnek üdülötelepén - Balatonlelle Mária-üdülöben napi ellátási díj 5 P-től, Lillafüreden napi 7 P.

Balaton-Mária-fürdőn, modern villában, folyóvízzel, 1-2 személy részére szobák kiadó. Felvilágosítás kapható: Máriafürdőn, Babócsi-villában.

Lillafüreden „Erzsébet villában” fenyves parkban szoba napi 4-5 pengőért kiadó. Érdeklődők ezen címre írjanak.

Olesón montirozok diványpárnát, függönyök, terítőket, összallású, kelengyekészítést, fehéreműgyarvást vállal szakképzett iparművésznő. Cim a kiadóban.

2-3 úrileányt nyaralásra fizetendőigél fogadok, Győr, Palfly-u. 18.

Öreg háló, ebédlő bútorait jutányosan modernizálom, restaurálom, vagy új bútorok vásárlásánál fizetésként beszámítom, Müller bútorgyár, Újpest, Erzsébet-u. 8. Telefon: 950-95

Női divatszalon a legutolsó divat szerint ízlésesen, olesón készíti női ruhát. Jutányos feltevések mellett rövid idő alatt tökéletesen tanít szabni, varrni. Szakvizságra előkészít Bognárné, VI., Vilmos császár-út 45. I. em. 1/a.

Fiatal tanítónő fizetés nélkül elmenne társalkodónőnek, vagy nevelőnőnek, fürdőhöz. „Szorgalmas” jeligrével ellátott levelek kiadóba küldendők.

Mérsékelt díjazás ellenében készítek legszebben francia, angol fazonú ruhákat, komplekt, kosztümöket, gyerekruhát és otthoni ruhát. Szives pártfogást kér: Podor Mária, VI., Jókai-u. 37. III. em. 10.

Kesztyűjéti kisbabom olesón, szakzsűren. Hozott anyagból is. „Kesztyűszabás” jeligré.

Elemi és polgári iskolai fiúk és leányok felvétele vallásikülönbség nélkül, havi 60 pengő díj mellett megkezdődött a gyönyörű hegyvidéken levő szentendrei ref. polg. iskola internátusának Internátusaink nyaraló gyermekek részére a nyári szünet alatt is nyitva vannak. Prospektus küld az igazgatóság.

Csemege édes, nemes paprika P 4.20, gyöngyösi különleges füstölt sertéskolbász P 3.40, kiváló füstölt, vagy paprikás szalonna P 2.10 kg-ként postán utánvétel. Vargányagomba idei, napon szárított P 10.-, Vargánya levesgomba, kancsében szárított P 7.50 kilónként postán utánvétel. Ha a pénz előre beküldetik, bérmentve fűldöm Kormos Mihály, Gyöngyös.

Különleges fajborok cirka 50 literes hordókban, nagyon jutányosan. A szállítás Budapestre házhoz történik a Magyar utján. Tessék árlapot kérni. Cim: özv. báró Orszay Jánosné, Gyöngyös.

Szorgalmas, varrni tudó intelligens négy elemű gyermekek mellé, vagy házikisasszonyoknak. Mike Erzsébet, Dombóvár.

Balatonfenyves nyaralótelepen kiadó egy nagy szoba, üvegezett veranda, esetleg konyha használatra. Érdeklődésre válaszol Pikvan ezredesné Balatonfenyves.

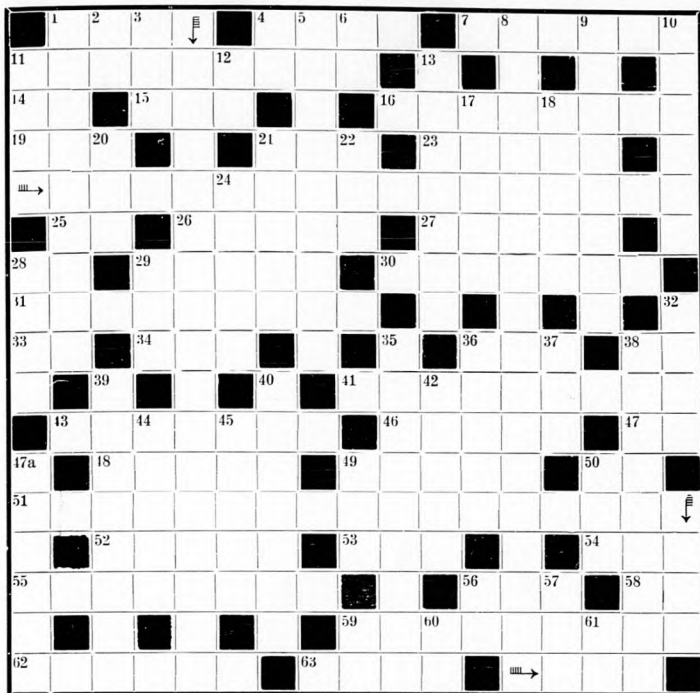
Kellemes, kényelmes nyaralást biztosítanak úri-környezetben, elsőrangú étteremmel a M. Tisztviselőnek Egyesületé által fenntartott üdülötelepek. **Balatonlellén**, Mária-üdülöben napi panzió már P 4.60-tól, utóidényben P 4.10-tól. **Lilla-füreden** a Hermann-, Haag- és Soós-villákban napi ellátás P 5, 6, 7.

Gimnáziumi igazgató ötödik gimnazista jeles tanuló fia mellé, jobb családból diákok teljes ellátására elfogad a jövő iskolai évre. Szüniidőben nyaralatt Duna melletti gyümölcsös villájában, esetleg korrepétál. Cim: Dr. Acsay, Leányfalu.

Perfekt szobnő házakhoz ajánlkozik vidékre is napi 2.50 P-ért. P. E., Budapest, Prohászka Ottokár u. 4. Kézimunkaüzlet.

Német, francia és angol középiskolai tanárnő elvállalja öszre teljes ellátásra középiskolai leánytanulókat, vagy egyetemi hallgatókat. Cim. Steiner Katalin, Budapest, VIII., Népszínház u. 36, III. 1.

KERESZTREJTVEÉNY

VIZSZINTES: 1. Latin mondás (Utile dulci). Vakbetűk: Z, S, L, E. 4. Be kell tartani. 7. Sértetlen, érintetlen. 11. Önkormányzati jog. 14. Kétes. (I) 15. Omladék. 16. Premier. 19. Az utolsó mássalhangzó kettőzve. 21. Budai Vívó Club. 23. Jóideje. 25. Igék végződése. 26. Tenger. 27. Megfigyelte. 28. Latin kötőszó. 29. Szándékozott. 30. A Tisza mellett van. 31. Gyűlölt, lenézett. 33. Európai nép. 34. Majdnem első. 36. Testrészt. 38. Fűszer. 41. Ezt a hóhér teszi. 43. Bemázoltat. 46. Kirüg. 47. Szamárhang. 48. Híres magyar régész (Floris). 49. Katonai fejlődés. 50. Egymásutáni betűk. 51. Ismert sor egy ismert Petőfi-versből. 52. Semmikor. 53. Vajjon rá? 54. Nőta. 55. Minden iparos egy egész sereg ilyennel dolgozik. 56. Kitünteti magát a csatában. 58. Te — németül. 59. A serdülés kora. 62. Kifolyó. 63. Rezsőke.

FÜGGŐLEGES: 1. Egy hektó ötödrésze. 2. Latin kötőszó. 3. Bizonyos rend. 4. Betű fonetikusán. 5. Idegen női név. 6. Kisasszony rövidítése. 8. Bajza-vers első sora. (Vakbetűk: Y, N, H, F.) 9. Edény — azonban nem minden családnál található. 10. Szán. 11. Mikszáth elbeszélése. (Vakbetűk: E, S, S, O.) 12. Autómárka. 13. Poetikai fogalom. 17. Ilyen kalács a búcsúkon vehető. 18. Város Északafrikában. 20. Jönendő magyar költő. 21. A cigány iszik belőle. 22. Rakpart — más nyelven. 24. Ir Nobel-díjas költő. 28. Férfinév. 29. Légy üdvöz. 32. Dalolás, dana. 35. Nekimegy — no de nem éppen véletlenül. 36. Fejre tesszük. 37. Rendezget. 38. Színházak — mondjuk így is. 39. A tűz nap. 40. Bekeretesz. 42. Lista — németül. 44. Kiváló magyar író és lapszerkesztő. 45. Nevén szólítja. 47/a. Jóeszűk. 49. Könyvből nyomtatva van. 50. Lehetőség. 56. Feltételes kötőszó. 57. Cigarettaíz. 59. Q. 60. Te és én. 61. Római szám: 10.

Megfejtési határidő: 1934. évi augusztus hó 1

A jutalomban részesülők névsorát 1934. évi szeptember 10. számunkban közöljük

JUTALOMDÍJAK:

1. és 2. díj: Heilig Harisnyház (Budapest, VII., Rákóczi-út 26) egy-egy pár selyemharisnya ajándéka.
3. és 4. díj: Dr. Földesné «Juno» kozmetikai intézete (Budapest, VII., Rákóczi-út 6.) arckrém-, púder- és szappanajándéka.
5. és 6. díj: Korányi Gyógyszertár (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22), egy-egy «Lili»-krém, szappan- és púderajándéka.
7. díj: Cadeau Csokoládégyár (Budapest, VI., Izabella-utca 38) félkilogrammos, díszdobozos bonbon-ajándéka.
- 8., 9. és 10. díj: Lázár István egy-egy regénye.
- 11., 12., 13. és 14. díj: Lapunk egy-egy előfettett gobelinretikül-ajándéka.
15. és 16. díj: Palásti László egy-egy regénye.
- 17., 18., 19. és 20. díj: Lapunk egy-egy burett miliő ajándéka.

Baár-Madas ref. leánynevelőintézet, Budapest, II., Lorántfy Zsuzsánna-út 3. szám
Telefonszám: 55-0-16. Nyolc osztályos leányliceum. Hároméves továbbképző tanfolyam. Internátus.

ÖSSZES AJÁNDÉKAINK

kidolgozásához szükséges himzőanyag legolcsóbban kiadóhivatalunk útján szerezhető be

Selyem burett-terítő ajándékunk szállítással való kidolgozásához szükséges mulinémennyiség

P 1.80 portóköltéssel együtt

Ugyanennek magashimzésű kidolgozásához szükséges muliné-mennyiség P 3.— portóköltéssel együtt

Modernpárna ajándékunk teljes kidolgozásához szükséges gyapufonal P 2.40 portóköltéssel együtt

Gobelinretikül kidolgozásához szükséges mulinémennyiség P 1.60 portóköltéssel együtt

Régi, kelim-párna kihimzéséhez szükséges mulinémennyiség P 1.70 portóköltéssel együtt

Lapunk múlt évi első és második félévi bekötési táblái darabonként P 2.—

A pénzt kérjük előre beküldeni, hogy az utánvétellel járó költséget megtakaríthassuk

Az összeget lehet postabélyegben is beküldeni

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

